

KRONIKA

MESTA BREZNA

2020

BREZNO

**Zápis do mestskej kroniky za rok 2020 bol
prerokovaný na zasadnutí mestského
zastupiteľstva dňa 29. júna 2021**

JUDr. Tomáš Abel, PhD.

Primátor mesta Brezna

Kronikárka mesta Brezna

PhDr. Anna Štulrajterová

OBSAH ROK 2020

ÚVOD	STRANA 5
SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA	STRANA 5
ZMENY A NOVINKY	STRANA 12
VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT	STRANA 16
UDALOSTI A NÁVŠTEVY	STRANA 16
OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY	STRANA 23
SAMOSPRÁVA	STRANA 26
ŠTÁTNA SPRÁVA	STRANA 36
HOSPODÁRSKY ŽIVOT	STRANA 40
HOSPODÁRENIE MESTA	STRANA 40
VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA	STRANA 48
DOPRAVA	STRANA 57
OBYVATEĽSTVO	STRANA 60
DEMOGRAFIA A MATRIKA	STRANA 60
DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY	STRANA 64
OCENENÍ OBČANIA	STRANA 69

ŠKOLSTVO	STRANA 72
MATERSKÉ ŠKOLY	STRANA 72
ZÁKLADNÉ ŠKOLY	STRANA 74
STREDNÉ ŠKOLY	STRANA 77
ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA	STRANA 83
EPIDÉMIA KORONY	STRANA 83
OSTATNÉ INFEKČNÉ OCHORENIA	STRANA 93
NEMOCNICA	STRANA 95
KULTÚRA	STRANA 99
SPOLOČENSKÉ AKTIVITY	STRANA 99
KULTÚRNE PODUJATIA	STRANA 106
ŠPORT	STRANA 113
ŠPORTOVÉ AKTIVITY A NOVINKY	STRANA 113
ŠPORTOVÉ PODUJATIA	STRANA 114
ÚSPEŠNÍ ŠPORTOVCI	STRANA 119
POČASIE	STRANA 123
BREZNIANSKE REKORDY	STRANA 123
CHARAKTERISTICKÉ JAVY	STRANA 124
KLIMATICKÉ ÚDAJE	STRANA 127
ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE	STRANA 128

ÚVOD

SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

AKÝ BOL ROK 2020 ?

Rok 2020 sa podľa čínskeho horoskopu mal niesť v znamení Potkana a ten nám mal priniesť najmä šťastie a harmóniu. A ešte to mal byť rok úspechov a víťazstiev. Z Číny prišiel akurát vírus covid. Ten priniesol aj do Európy globálnu covid pandémiu, ktorá sa dotkla nás všetkých. Niektorých z titulu straty zamestnania, krachovania vlastných biznisov z dôvodu štátom prikázaných obmedzení, nútenej karantény, pre mnohých prácu z domu, zatvorené školy, zrušené kultúrne a športové podujatia. Zatvorené boli dlhú dobu aj reštaurácie, obchody, obmedzené boli viaceré služby, niekoľkokrát do roka bol vyhlásený núdzový stav a zákaz vychádzania. Na Veľkú noc boli ľudia najviac obmedzení na pohybe; nemohlo sa cestovať mimo okresu. Mnohí prišli o zdroj príjmu, či kontakt s rodinou a priateľmi.

Aj keď boj s pandémiou sa s ukončením roka neskončil, zatiaľ sa nemôžeme chváliť žiadnym víťazstvom. Ba práve naopak, záver roka ukazuje, že nad covidom prehrávame. Posledný decembrový deň, 31. decembra konštatujeme, že Slovensko zaznamenalo za celý rok 2020 184 508 obyvateľov pozitívne testovaných na koronavírus od začiatku pandémie a koronavírus priniesol 2 250 obetí. A práve na Silvestra Slovensko zaznamenalo rekordný počet – 112 úmrtí jeden deň. V okrese Brezno sme za celý rok zaznamenali 1 736 obyvateľov pozitívne testovaných na koronavírus od začiatku pandémie. Nemocnice boli preplnené; aj tá breznianska. Chýbali hlavne zdravotníci. Takže rok 2020 bol asi najhorší rok, aký si pamätáme. Budeme si ho už navždy spájať s koronakrízou. Bol to strašne náročný rok, pre mnohých asi najťažší. Vzal nám pocit bezpečia, ľudskú blízkosť, mnohým zdravie aj prácu a optimizmus. Pandémia takéhoto rozmeru je fenomén, s ktorým sa naše generácie ešte nestretli. Aj keď na epidémiu španielskej chrípky začiatkom minulého

storočia zomreli milióny ľudí, o obetiach tohto vírusu je na Slovensku málo relevantných informácií. Veríme, že situácia s pandémiou takého rozsahu ako tohto roku sa už nebude v budúcnosti opakovať. Aj pre zachovanie informácii o tomto výnimočnom jave sa budem problému covidovej pandémie a jej vplyve na rôzne oblasti života Brezňanov venovať vo viacerých kapitolách.

K pozitívam neprispelo ani tohtoročné počasie. Na začiatku roka málo snehu, na konci žiadny. Leto bolo aj v Brezne o niečo chladnejšie a daždivejšie, ako sme boli zvyknutí za posledné roky. Mnohým prekážala nestálosť počasia, keďže sa striedali slnečné a zamračené dni. September bol celkom pekný, ale babie leto v októbri už neprišlo. Vianoce bez snehu, s dažďom a covidom. Pozitívum vyplývajúce z počasia je hádam len to, že mesto ušetrilo finančné prostriedky na čistenie chodníkov v zime.

PRVÉ SPRÁVY O KORONAVÍRUSE

Keď sme sa začiatkom roka dozvedeli o novej vírusovej chorobe koronavírus 2019-nCoV, ktorý sa objavil v čínskom meste Wu-chan, ani nás nenapadlo, že to tak hlboko ovplyvní nielen naše životy, ale aj životy ľudí na celom svete. Málokto by vtedy veril, že sme na začiatku globálnej pandémie. Je predsa rok 2020. Medicína, moderná veda a spoločnosť, ktorej cieľom je ovládnutie vesmíru, by predsa nedovolili, aby svet padol na kolena pred niečím, čo musíme hľadať pod mikroskopom. Rok 2020 nás presvedčil, že je všetko možné. Prísť o slobodu v slobodnej krajine, nemať istotu v istote, veriť v bludy, hlúposti, klamstvá a neveriť odborníkom, nasledovať nepriateľa a opovrhovať priateľom.

Globálna pandémia predstavovala aj pre našich ľudí hrozbu zdravotnú, ekonomickú, spoločenskú. Ale to sme na začiatku nevedeli. Neverili sme, žeby nás pandémia mohla ohrozovať ešte aj na Vianoce. Súčasné generácie sa s podobným fenoménom ešte nestretli. Skúsenosti z prekonávania rôznych nákaz majú krajiny Afriky a čiastočne Ázie. Ale že bude Európa epicentrom nákazy, a že sa to hlboko

dotkne mnohých ľudí aj v našom meste, to málokto z nás začiatkom roka predpokladal.

VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V januári a februári sme mali na Slovensku ešte iné problémy, ktorými žili naši obyvatelia. V sobotu 29. februára sa tu konali voľby do NR Slovenskej republiky. Tie vo veľkej miere zaujali aj našich obyvateľov. Dôkazom toho je vysoká účasť Brezňanov na voľbách; vyššia bola len v roku 2002. Pritom aj tentokrát bola účasť v našom meste na voľbách nižšia v porovnaní s okresom aj s výsledkami celoslovenskými, keď v okrese Brezno bola 61,72 – percentná a v rámci celej republiky 65,79 – percentná účasť voličov. Samotné mesto Brezno zaevidovalo 60,78 – percentnú účasť voličov.

Víťazom parlamentných volieb sa stalo hnutie **Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti**, ktoré získalo 25,02 percenta hlasov. K tomuto víťazstvu prispeli aj breznianski voliči, keď hnutie presvedčilo až 24,22 percent. Druhá strana v poradí **Smer – Sociálna demokracia** bola v Brezne úspešnejšia ako v rámci Slovenska, keď jej hlasy odovzdalo až 21,25 percent voličov. Na tretiu priečku v parlamentných voľbách dali naši obyvatelia zhodne s ostatnou časťou Slovenska stranu **Sme rodina**. Štvrtá strana v poradí bola u Brezňanov **Kotleba Ľudová strana Naše Slovensko**, ktorú volilo 8, 80 percent. Strana **Sloboda a solidarita** oslovila 6, 00 percent domácich voličov. Stranu **ZA ĽUDÍ** tiež poslali aj Brezňania s 5,51 percentami do parlamentu. Tieto strany okrem Kotleba Ľudová strana Naše Slovensko, vytvorili koalíciu, zostavili vládu a mali svojich zástupcov v parlamente. Brezňania nás však v Národnej rade SR v tomto volebnom období nebudú zastupovať; zostali mimo parlamentu. Ale tomu sa niet čo čudovať ; do Národnej rady kandidovali siedmi, ale všetci boli na „nezvoliteľných „ miestach.

PRVÁ VLNA PANDÉMIE

Medzitým sa vírus z Číny postupne šírila do ďalších ázijských krajín a ďalej do Austrálie, USA, Francúzska a ostatných krajín vrátane Rakúska, Nemecka a Talianska. Keď sa 6. marca objavil prvý prípad vírusu na Slovensku, vtedajší premiér Peter Pellegrini pre epidémiu vyhlásil 11. marca mimoriadny stav a vláda prijala opatrenia proti šíreniu vírusu. Následne novovymenovaná vláda na čele s premiérom Igorom Matovičom koncom marca už prijímala ďalšie opatrenia.

Na celom Slovensku už nastala čiastočná panika; ľudia vykupovali predovšetkým trvalé potraviny, cestoviny, ryžu, konzervy. V Brezne boli obchody v sobotu 14. marca plné ľudí. Ale postupne nákupná hystéria upadla. Žiadne potraviny nechýbali, zásobovanie bolo dobré. Len tak, ako na celom Slovensku, chýbali na začiatku ochranné pomôcky, rúška, nikde nebolo možné zakúpiť dezinfekčné prostriedky. Aj preto primátor vyzýval na sociálnych sieťach ľudí, aby sa snažili vyrábať si rúška svojpomocne a začali si ich šiť doma. Pre dôchodcov a sociálne odkázaných mesto rúška v čase nedostatku zabezpečovalo.

V marcových dňoch prvej vlny vírusovej pandémie sme zostali veľmi vystrašení. Počúvali sme zlé správy hlavne z Talianska, tam zomierali denne stovky ľudí. Frustrácia z pandémie bola veľká. Marec 2020 sa stal prelomovým aj konkrétne pre naše mesto, náhla zmena vo všetkých oblastiach spoločenského a hospodárskeho života zasiahla do každodenného života škôl a rodín, ochromila ich fungovanie. Zatvorené školy, kino, kostoly, zrušené všetky verejné podujatia. Neuskutočnili sa ani tradičné podujatia; Dni mesta plánované v máji, žiadne koncerty na námestí, zatvorené telocvične, zrušené športové podujatia. Prvú jarnú vlnu pandémie sme však našťastie prežili len s 21 pozitívne nakazenými v okrese, na toto ochorenie v okrese nikto nezomrel. Posledný potvrdený prípad v samotnom meste Brezne bol z 13. apríla. Napriek tomu to boli ťažké dni a mesiace pre všetkých. Ľudia mali predovšetkým strach, veľký rešpekt a zodpovednosť. Nosili rúška, všade bola dezinfekcia, dodržiavali sme opatrenia hygienikov. Hovorilo sa o druhej vlne pandémie, ale verili sme, že nepríde. Krátkodobá pozitívna zmena spočiatku prinášala prehnaný

optimizmus, energiu, entuziazmus, Boli sme zodpovední, ale počas letných dní sme si trochu vydýchli. Aj na dovolenky ľudia vycestovali. Aj keď väčšina dovolenkovala na Slovensku.

DRUHÁ VLNA PANDÉMIE

Hoci už na Slovensku ohlásili druhú vlnu pandémie na konci leta, keď 20. augusta epidemiológovia zaznamenali rekordný počet – 123 - pozitívne testovaných za jeden deň, okres Brezno odolával presne 50 dní od posledného prípadu. Ale 26. augusta sme sa dozvedeli o ďalšom pozitívne testovanom obyvateľovi okresu Brezno. A potom to už išlo rýchlo. Keď bolo na Slovensku pre neudržateľnú epidemickú situáciu na koniec októbra a november vyhlásené celoplošné testovanie, mali sme už v okrese niečo vyše 400 pozitívne testovaných.

CELOPLOŠNÉ TESTOVANIE

V sobotu 31. októbra začalo aj v Brezne dvojdňové prvé kolo celoplošného antigénového testovania na ochorenie Covid-19. K dispozícii bolo 20 odberných miest a tri mobilné jednotky. Poriadny kus práce malo mesto so zostavením testovania. Úrad verejného zdravotníctva odporučil testovať obyvateľom nad 10 rokov a do 65 rokov. A tak malo mesto rozdeliť približne 14 500 obyvateľov tak, aby sa vyhli dlhým radom, zostaviť odporúčané časy testovania s výpočtom a s ohľadom na priemerný čas testovania a počtu ľudí podľa abecedy ulíc. Mesto si dokonca zabezpečilo aj zdravotnícky personál a všetky testovacie miesta boli v exteriéri. Brezňania pristúpili k testovaniu zodpovedne. Aspoň to potvrdzovala vysoká účasť. Prvý deň dopoludnia sa pri odberných miestach tvorili niekoľkohodinové rady, popoludní a večer sa situácia zlepšila. V nedeľu aj obidva testovacie dni druhého kola o týždeň už bolo všetko „v pohode“. V tomto projekte mesto splnilo úlohy po stránke materiálnej aj personálnej. Pochvalne sa o celej organizácii v meste vyjadrovali naši obyvatelia aj na sociálnych sieťach. Aj Brezňania verili, že testovanie zvráti pandémiu. Prvé kolo

testovania objavilo v meste 130 nakazených obyvateľov. Toto číslo znamenalo, že sme mali nad 1 percento pozitívnych, a tak sa muselo konať v Brezne aj druhé kolo testovania. V tom už objavili len 77 pozitívnych.

NESPOKOJNOSŤ S EPIDEMIOLOGICKÝMI OPATRENAMI

Na testovaní to vyzeralo, že obyvatelia mesta sú „poslušní“. Ale mnohí na sociálnych sieťach vyjadrovali nespokojnosť s epidemiologickými opatreniami vlády. Keď sa 17. novembra na výročie nežnej revolúcie, počas núdzového stavu konali nepovolené protesty v mnohých mestách, breznianske námestie bolo síce prázdne, ale viacerí, hlavne voliči Kotlebovej strany, cestovali na takéto stretnutia do Banskej Bystrice aj do Bratislavy. A keďže naše mesto má tiež dosť voličov tejto strany, je predpoklad, že sa mnohí zúčastnili aj na ďalších protestoch, ktoré sa konali v Bratislave aj Banskej Bystrici 12. decembra. Konali sa napriek núdzovému stavu, zákazu zhromažďovania, v čase, keď už aj breznianska nemocnica hlásila obsadenosť svojich lôžok covidovými pacientami a požiadala vládu o pomoc. Tieto zhromaždenia v decembri mali spoločného menovateľa : proti očkovaniu. To začalo v celej Európe 27. decembra. Ale prvé vakcíny dostali do konca roka len zdravotníci v Banskej Bystrici. Ale už dovtedy aj niektorí Brežňania nielenže verbálne odmietali očkovanie, ale agresívne bojovali proti tým, ktorí sa chceli dať očkovať.

VIANOČNÁ ATMOSFÉRA

Keď sa situácia v polovici októbra opäť zhoršila a počet chorých na COVID-19 rýchlo narastal, vláda prijala nové opatrenia. Už vtedy sa atmosféra v meste zhoršila. Z námestia odstránili letné terasy, reštaurácie zostali zatvorené, Atmosféru Vianoc pripomínal len veľký vianočný stromček pri veži, krásne vyzdobené malé stromčeky pri mestskom úrade a pekná vianočná výzdoba na námestí. Na ploche námestia predávali Lesy mesta Brezna vianočné stromčeky. Okolo vodostreku na ploche námestia urobili koncom novembra adventný veniec. Bola tam aj malá mestská

zvonička, kde hlavne deti potiahnutím za povrázok mohli zazvoniť, najviac sa fotili s deťmi vo veľkej svetelnej guli.

V polovici novembra boli reštaurácie zatvorené, terasy v Brezne mali vlastne len v dvoch pizzeriách. Aj keď už bolo chladno, predával sa v stánkoch pred novou kaviarňou Coffee Tíme punč a varené víno. Ale aj tie museli 11. decembra pre nové nariadenia zatvoriť. Niekoľko návštevníkov sa po tomto termíne stretávalo na tradičnom punči pri mestskej veži, alebo si ho mohli kúpiť v okienku kaviarne Coffee Tíme.

Prvou adventnou nedeľou už tradične začínajú vianočné podujatia. Tohto roku sme si zapálenie 1. adventnej sviečky na námestí mohli pozrieť len online na YouTube kanáli. Rozsvietil ju primátor **Tomáš Abel** spoločne s dekanom rímskokatolíckej farnosti **Dušanom Lukáčom** a evanjelickým farárom **Radimom Pačmárom**, ktorí požehnali aj vianočný veniec. Sviatočnú atmosféru spríjemnil vianočnými piesňami muzikálov spevák **Martin Vetrák**. Mesto ponúklo priamy prenos na YouTube aj z ďalších adventných nedeľ. Ale ....

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

Vzhľadom na aktuálnu pandemickú situáciu stretnutie s Mikulášom a jeho pomocníkmi spojené s kultúrnym programom mesto Brezno nemohlo zorganizovať na námestí, v Aréne či na sídlisku Mazorníkovo. Mikuláš s čertom a anjelom v piatok dopoludnia chodil po materských školách, v sobotu 5. decembra putoval po Brezne a jeho mestských častiach a spoločne rozdávali radosť najmenším. Zavítali do Podkoreňovej, Zadných Halán, v poobedňajších hodinách prešli vo voze ťahanom koňmi cez starý Mazorník, nový Mazorník až prišli do Brezna popri mestskom dome kultúry, zimnom štadióne, tržnici a odtiaľ poputovali na námestie, kde rozsvietili veľký vianočný strom pri zvonici a deti sa mohli s nimi aj vyfotografovať.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

Ani v dome kultúry sa pre pandémiu nekonali žiadne tradičné vianočné podujatia. Ešteže sme si mohli pozrieť dve pekné vianočné výstavy; jednu v synagóge a druhú v Horehronskom múzeu. V evanjelickom kostole stihli usporiadať v sobotu 12. decembra. adventný koncert klarinetového kvarteta Aurum Quartet, súčasťou ktorého je aj Brezňan Viktor Vojtas, v súčasnosti študent bratislavského konzervatória.

Po 19. decembri, keď bol vyhlásený zákaz vychádzania s niekoľkými výnimkami, stíchlo aj breznianske námestie. Aj stánky, kde ponúkali vianočné ozdoby a darčeky miestni výrobcovia, museli zatvoriť. A tak atmosféru Vianoc pripomínala len svetielkujúca výzdoba. Taká smutné Vianoce si hádam ani nepamätáme. Okrem toho, že je tu corona, počasie neuveriteľné. Nielenže nebolo nikde snehu, ani slnko nesvietilo. Všade hustá hmla a na Štedrý deň aj dva dni predtým pršal dážď. Koronavírus nám ukradol rok 2020, ukradol nám aj pokojné Vianoce, nezmeníme to. Boli iné ako všetky, čo sme doteraz zažili. Boli nesmierne ťažké pre zdravotníkov, pre mnoho rodín smutné a pre mnohých aj bolestivé.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ZMENY A NOVINKY V SKRATKE

Mesto mení svoju tvár, opravujú a rekonštruujú sa mnohé objekty. Mnoho sa v oblasti materiálnej zmenilo aj v roku 2020. V tejto časti budú zaznamenané najväčšie zmeny len v skratke; detailne sa o aktivitách mesta a iných subjektov, ktoré sa pričínili o rozvoj mesta v materiálnej oblasti, píše v jednotlivých tematických kapitolách.

Tohto roku sa realizovalo množstvo investičných akcií, niektoré boli ukončené, ďalšie aktivity v tejto oblasti sa len začali realizovať a budú pokračovať v budúcich rokoch. Aj koronakríza spôsobila to, že mnohé stavebné aktivity neboli dokončené v plánovaných termínoch.

V roku 2020 boli investične ukončené tieto stavebné aktivity:

- V septembri bola ukončená komplexná rekonštrukcia Materskej školy na Ulici Dr. Clementisa, ktorá trvala presne rok.
- V rámci veľkej rekonštrukcie nemocnice boli obnovené niektoré časti a nová moderná plynová kotolňa.
- Dokončila sa výstavba Zariadenia pre seniorov s denným stacionárom na Ulici Němcovej, počas roka sa zariaďoval interiér
- V areáli Základnej školy Karola Rapoša mesto vybudovalo ďalšie multifunkčné ihrisko, nové ihrisko bolo sprevádzkované aj pri Materskej škole na Mazorníkove
- Mesto vybudovalo nové parkovisko vo vnútrobloku Malinovského-ČSA, a tak pribudlo 15 nových parkovacích miest
- Zhodnotil sa celý areál Mestského domu kultúry; kompletne bol opravený chodník, upravené okolie, zhodnotila sa zeleň, vynovili sa šatne v objekte.
- Na starom cintoríne bol vybudovaný nový chodník ešte v roku 2019; tohto roku pribudli nové urnové aj hrobové miesta.
- Do kontajnerových stojísk bytových domov doplnili technické služby v decembri nové kontajnery na BIO odpad, čím začala príprava na ďalšiu etapu triedenia komunálneho odpadu. Doteraz separovali bytové domy iba plasty, papier a sklo
- V zadnej časti objektu na Námestí gen. Štefánika 2 bola dokončená stavba, kde je plánované realizovať v budúcom roku múzeum komunizmu.
- Prímestský rekreačný priestor Banisko sa tohto roku opäť vynovil. Mesto v spolupráci s miestnymi obyvateľmi a mestskými organizáciami vybudovalo nové kaskády, kde boli následne vypustené pstruhy potočné. Zrenovované bolo aj zábradlie na moste, vysadili sa nové ovocné stromy, aj tohto roku sa pokračovalo v obnove historického sadu
- Lesy mesta Brezno pokračovali vo výstavbe altánkov pri značených turistických trasách v okolí mesta. V priebehu roka 2020 pribudli štyri nové altánky

- Pre zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov mesta a ochrany majetku mesta bol rozšírený kamerový systém o ďalšie kamery.
- Mesto zabezpečilo montáž vstupných tabúľ, ktorými takto označila všetkých päť vjazdov do Brezna. Vlani sa podarilo osadiť prvé dve a začiatkom mája zvyšné tri na Ceste osloboditeľov, v Rohoznej, Bujakove, Zadných Halnách v smere od Vagnára a na Banisku.
- Na Ulici ČSA pred obchodným centrom S1 bol postavený menší objekt prevádzka T-com a kaviareň. Popred túto prevádzku má ísť plánovaná cyklotrasa.
- Na ulici ČSA za kruhovým objazdom vpravo smerom do Banskej Bystrice lúky počas leta krásne rozkvitli; technické služby tu nasiali okrasné, liečivé a lúčne kvety, ktoré okrem estetickú úlohu plnia aj funkciu v boji proti klimatickým zmenám.
- Cirkevný zbor ECAV Brezno v novembri zabezpečil opravu štyroch zvonov, na opravu prispelo aj mesto
- V areáli futbalového štadióna na Ulici Fraňa Kráľa pribudol v júni súkromný športovo-relaxačný komplex s celoročnou prevádzkou pre všetky vekové kategórie. V roku 2020 sa v meste začalo alebo pokračovalo v týchto stavebných

aktivitách:

- V septembri sa začala výstavba II. etapy prvého úseku obchvatu Brezna . Po dokončení druhej etapy obchvatu sa vylúči ďalšia časť tranzitnej dopravy z centra mesta.
- Začiatkom marca mesto zahájilo výstavbu takmer deväťkilometrového úseku cyklotrasy Brezno – Valaská.
- Začala sa regenerácia vnútroblokov ŠLN, Malinovského a na sídlisku Mazorníkovo.
- Pokračovalo sa v revitalizácii Margitinho parku, kde sa na jar plánuje už len dosadiť zeleň.
- Pokračovalo sa vo výstavbe vyhlídkovej veže v lokalite Horné lazy; pri prácach pomáhal aj vrtuľník a žeriav.
- Mesto začalo s obnovou fasády historickej radnice.
- Pokračovalo sa v obnove historických pamiatok ; na novom cintoríne pokračovali práce na rekonštrukcii hrobky Lehotských

- Pokračovalo sa s rekonštrukciou materskej školy na Nálepčkovej ulici. Práce boli na čas pozastavené. Mesto podalo žiadosť o zmenu projektu a čaká na vyjadrenie riadiaceho orgánu. Po získaní súhlasného stanoviska k navrhovaným zmenám bude pokračovať v stavebných prácach, aby aj táto škôlka mohla byť otvorená v roku 2021
- Koncom roku prebiehalo prerokovanie nového Konceptu územného plánu mesta Brezno. Po zapracovaní pripomienok má v roku 2021 prebehnúť schvaľovací proces.
- Bývalé kasárne kúpila spoločnosť Istrofinal v roku 2013 za účelom realizácie investičného zámeru spočívajúcom prevažne vo výstavbe obchodných jednotiek, bytových a nebytových jednotiek a súvisiacej infraštruktúry. Tohto roku prebiehali v areáli práce na stavbe ciest a inžinierskych sietí. Pozemky pod rodinné domy sa predávali po etapách. S výstavbou rodinných domov sa ešte nezačalo. Aktuálne sú v ponuke len pozemky na občiansku vybavenosť.

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

UDALOSTI A NÁVŠTEVY

NEMOCNICU NAVŠTÍVIL PREDSEDA VLÁDY

Dňa 7. februára navštívil brezniansku nemocnicu predseda vlády Slovenskej republiky **Peter Pellegrini**. S vedením nemocnice preberal najväčšie problémy prevádzky tohto zdravotníckeho zariadenia. Rokovanie bolo veľmi vecné, s načrtnutím riešenia viacerých problémov. Odohrávalo sa v priateľskej atmosfére. Vedenie nemocnice tiež informovalo predsedu vlády o stave prác rekonštrukcie urgentného príjmu, centrálnych operačných sál a ďalších súvisiacich priestorov z eurofondov. Ukázali mu stavenisko a jeden z najhodnotnejších prístrojov zakúpených z eurofondov – nový mamograf .

O nemocnici sa predseda vlády po návšteve vyjadril pozitívne: *„Vedia hospodáriť tak, aby nevytvárali a negenerovali dlh. Bolo by fajn, keby platilo v každej nemocnici na Slovensku to, čo v Brezne. Nesprivatizovala lukratívne časti medicínskej starostlivosti, pretože sa ich rozhodla poskytovať vo vlastnej réžii. Prevádzkuje zdravotnú dopravnú službu, záchranky, sanitky, vo vlastnej réžii má lekárne. Nevenuje sa len tomu stratovému, čo v zdravotníctve je, ale ponechala si aj to lukratívne, čo pomáha zlepšovať hospodárenie nemocnice. Keby všetky nemocnice v minulosti takto postupovali a nedovolili privatizovať ziskové časti zdravotnej starostlivosti, tak by na tom boli lepšie. ...*

VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlásil voľby do parlamentu a určil termín ich konania na sobotu 29. februára 2020 . Táto udalosť ovplyvnila aj život obyvateľov nášho mesta. Z mesta Brezna kandidovali na poslancov Národnej rady Slovenskej republiky nasledovní siedmi občania:

Za stranu SMER - SD kandidoval **Ing. Jaroslav Demian**, 57-ročný štátny zamestnanec;; na kandidátskej listine mal číslo 60, za túto stranu kandidoval aj **Peter Morong**. Kandidátkou Slovenskej národnej strany z Brezna bola **PhDr. Ingrid Poliaková**, 53-ročná, prednostka Okresného úradu, mala na listine poradové číslo 39. Strana Sme rodina mala na kandidátskej listine Brežňana ; **Milan Vetrák**, 45-ročný, pracovník SBS, mal číslo 113. Kandidátom strany Máme toho dosť z Brezna bol **Jozef Tokár**, 63 - ročný dôchodca; na kandidátskej listine mal číslo 11. Za stranu Koalícia Progresívne Slovensko a Spolu z Brezna kandidoval **JUDr. Michal Dolňan**, 37- ročný právnik, s číslom 132 na kandidátskej listine. Kandidátom Kresťanskodemokratického hnutia bol Mgr. **Martin Baxa**.

Parlamentné voľby 2020 mnohí označovali za kľúčové. Dokazuje to aj volebná účasť, ktorá dosiahla 65,80 %, čo predstavuje viac ako 2 milióny 900 tisíc zúčastnených voličov. Možno prekvapivým, ale jasným víťazom parlamentných volieb na Slovensku sa podľa definitívnych výsledkov stalo hnutie **Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti** , ktoré získalo 25,02 percenta hlasov, znamená to 53 kresiel v parlamente. Na druhom mieste skončila strana **Smer – Sociálna demokracia** ; získala 18,29 percent hlasov. V počte získaných hlasov voličov nasleduje strana **Sme rodina**, ktorej zaevidovali 8,24 percent hlasov voličov. Miesta v parlamente si zabezpečili aj kandidáti strany **Kotleba Ľudová strana Naše Slovensko** . Voliči jej odovzdalo 7,97 percent hlasov oprávnených voličov. Do parlamentu sa dostala aj Strana **Sloboda a solidarita**; získala 6,22 percent voličských hlasov a strana **Za ľudí** , ktorá oslovila 5,77 percent voličov. Tesne pod hranicou zvoliteľnosti skončila koalícia strán **Progresívne Slovensko a Spolu**, ktorá nedosiahla ako koalícia potrebných 7 percent, ale iba 6,96 percent.

Výsledky volieb potvrdili, že pomerne silnú voličskú základňu má v Breznianskom okrese stále Smer - SD. Najviac hlasov totiž Horehronci odovzdali práve tejto strane; až 6 889 občanov (22,55 %). Hnutie OĽaNO so 6 744 hlasmi oslovilo 22,08 percent a ĽSNS s počtom hlasov 3 766 získalo 12,33 percent. Stranu Sme rodina podporilo 3 124 občanov (10,23 %), koalíciu PS/Spolu by v parlamente

uvítalo 1 822 voličov (5,96 %) a nad päť percent získala aj strana SaS s 1619 hlasmi (5,30 %). Celková volebná účasť v rámci Breznianskeho okresu dosiahla 61,72 %, najvyššiu zaznamenali v Bystrej, kde k urnám pristúpilo 94,31 % občanov a čakalo sa doslova v radoch. Naopak najmenej sa chcelo hlasovať obyvateľom Vaľkovne, kde prišlo len 40,51 % voličov .

Pozrite, komu dali svoju dôveru ľudia z nášho mesta. V meste Brezne sa volieb zúčastnilo 10 033 voličov, čo predstavuje 60,78 percentnú účasť. Mali sme nižšiu účasť ako Slovensko a horšia účasť v Brezne bola aj v porovnaní s okresom. Brežňania však zostali mimo parlamentu. Do Národnej rady Slovenskej republiky kandidovali siedmi, no ani jeden z nich sa do parlamentu nedostal.

Najviac hlasov spomedzi nich - 996 - získal **Jaroslav Demian** zo Smeru – SD pred svojím spolustranníkom **Petrom Morongom**, ktorý oslovil 588 voličov. Za nimi nasledovala **Ingrid Poliaková** zo Slovenskej národnej strany; hlas je odovzdalo 375 Brežňanov. O jeden hlas menej – 374 - dostal **Milan Vetrák** zo Sme rodina. Ďalší v poradí bol brezniansky kandidát Kresťanskodemokratického hnutia **Martin Baxa** s 280 hlasmi pred **Michalom Dolňanom**, kandidát Progresívne Slovensko/ Spolu, ktorý oslovil 245 breznianskych voličov. Brezniansku sedmičku uzatvoril s 207 hlasmi **Jozef Tokár**, ktorý kandidoval za novú stranu Máme toho dosť!

O výsledkoch volieb v Brezne, okrese a na Slovensku najlepšie hovorí nasledujúca tabuľka.

ÚZEMIE	Účasť na voľbách v percentách	Odovzdané hlasy pre politickú stranu v percentách						
		SMER	OLANO	SME RODINA	SAS	ES NS	ZA EUDÍ	PS SPOLU
SLOVENSKO	65,79	18,29	25,02	8,24	6,22	7,97	5,77	6,96
OKRES	61,72	22,56	22,08	10,23	5,3	12,33	4,63	5,97
MESTO	60,78	21,25	24,22	9,79	6,00	8,80	5,51	6,75

Brezňania však svoje hlasy rozdelili. Odovzdali ich aj iným, mnohým neznámym stranám . Hlasovanie breznianskych voličov:

1. OĽANO – 24,22 %
2. SMER-SD – 21,25 %
3. SME RODINA – 9,79 %
4. ĽSNS – 8,80 %
5. PS a SPOLU – 6,75 %
6. SaS – 6,00 %
7. ZA ĽUDÍ – 5,51 %
8. DOBRÁ VOLBA – 4,62 %
9. KDH – 3,54 %
10. VLASTĽ – 3,52 %
11. SNS – 3,27 %
12. Socialisti.sk – 0,82 %
13. MÁME TOHO DOSŤ! – 0,62 %
14. SĽS – 0,30 %
15. MOST-HÍD – 0,23 %
16. SOLIDARITA – 0,17 %
17. SHO – 0,14 %
18. DS – 0,13 %
19. PSN – 0,06 %
20. HLAS ĽUDU – 0,06 %
21. MKO-MKS – 0,05 %
22. 99% – 0,05 %

Najväčšiu podporu, tak ako na celom Slovensku, získala v Brezne strana **Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti**. Brezňania jej dali o niečo menej hlasov ako zvyšok Slovenska; oslovila u nás 24,22 percent voličov. Druhá strana v poradí **Smer – Sociálna demokracia** bola v Brezne úspešnejšia ako v rámci Slovenska, keď jej hlasy odovzdalo až 21,25 percent voličov. Na tretiu priečku v parlamentných voľbách dali naši obyvatelia zhodne s ostatnou časťou Slovenska stranu **Sme rodina**. Štvrtá strana v poradí bola u Brezňanov . **Kotleba Ľudová strana Naše Slovensko**, ktorú volilo 8, 80 percent. Strana **Sloboda a solidarita** oslovila 6, 00 percent domácich voličov. **Slovenská národná strana** má v Brezne svoju členskú aj voličskú základňu , ale bohužiaľ dostala aj tu len 3, 27 percenta hlasov.

Aj tentokrát bola účasť v našom meste na voľbách nižšia v porovnaní s okresom aj s výsledkami celoslovenskými, keď v okrese Brezno bola 61,72 – percentná a v rámci celej republiky 65,79 – percentná účasť voličov a v meste Brezne najnižšia, 60,78 – percentná.

Účasť breznianskych voličov na voľbách do Národnej rady v jednotlivých rokoch

ROK VOLIEB	Účasť voličov
2002	65,85%
2006	49,85%
2010	53,64%
2012	54,54%
2016	57,18%
2020	60,78 %

NÁVŠTEVA Z MINISTERSTVA OBRANY

Minulý rok sme si pripomenuli 100. výročie úmrtia gen. Milana Rastislava Štefánika a tento rok 140. výročie jeho narodenia. Pri tejto príležitosti, ako aj výročia SNP, sa v Brezne konalo spomienkové stretnutie, ktoré zorganizovalo Ministerstvo obrany SR v spolupráci s mestom. Na slávnosti sa zúčastnil štátny tajomník Ministerstva obrany **Marián Majer**, riaditeľka kancelárie ministerstva obrany **Monika Masariková**, generálny riaditeľ Sekcie ľudských zdrojov **Martin Jakál**, riaditeľ Vojenského historického ústavu pluk. **Miloslav Čaplovič**, vedenie mesta, zástupcovia štátnej správy, samosprávy, členovia základnej organizácie SZPB, klubu vojenskej histórie československej ľudovej armády Antropoid, Klubu M. R. Štefánika v Brezne a občania mesta.

Po pietnom akte kladenia vencov za sprievodu vojenskej hudby a hymne SR sa prihovril štátny tajomník ministerstva obrany **Marián Majer**, ktorý konštatoval, že mu bolo čťou zavítať do Brezna. Primátor **Tomáš Abel** sa v úvode prejavu poďakoval

ministerstvu obrany a osobitne štátnemu tajomníkovi za pozornosť, ktorú venovali mestu Brezno v súvislosti s dvomi významnými historickými udalosťami. „My, obyvatelia Brezna, sme hrdí na to, že naše námestie zdobí socha generála Štefánika a zároveň nesie jeho meno. Sme hrdí na to, že z úcty k tejto osobnosti slovenských dejín, sa dokázali Brezňania vzoprieť a sochu v období socializmu zachránili pred jej úplnou likvidáciou.“

UDELENIE OCENENÍ

Pri príležitosti výročia Slovenského národného povstania a skončenia druhej svetovej vojny minister obrany **Jaroslav Naď** udelil vojenské vyznamenania a mimoriadne ocenenia. Pamätné medaily odovzdali počas svojej návštevy v Brezne štátny tajomník ministerstva obrany a generálny riaditeľ Sekcie ľudských zdrojov vojnovým veteránom **Jozefovi Bakošovi, Klementovi Balcovi, Jozefovi Kubíkovi, Božene Palackovej, Františkovi Tučákovi a mestu Brezno.**

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ZASADENIE RUŽE GENERÁL ŠTEFÁNIK

Na záver slávnostného programu k 140. výročie narodenia gen. Milana Rastislava Štefánika posadili ruže v blízkosti jeho sochy. Vzácna ruža nesie jeho meno. Vyšľachtil ju v roku 1931 svetoznámy český pestovateľ **Jan Böhm**. Je to ruža s názvom generál Štefánik z odrody Brilant. Vyrastie do výšky asi 120 až 130 cm, kvet je červenofialový a veľký približne 6 cm. Ružu zasadil primátor spoločne so štátnym tajomníkom a predsedom Spoločnosti Milana Rastislava Štefánika **Petrom Novotňákom**, ktorému primátor vyslovil veľké poďakovanie za poskytnutie tejto vzácnnej rastliny.

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE STAVBY II. ETAPY OBCHVATU

Na Námestí generála Milana Rastislava Štefánika v Brezne v stredu 29. septembra symbolickým oklepaním slávnostne otvorili začiatok stavby II. etapy prvého úseku obchvatu Brezna. Prvá etapa výstavby obchvatu – od Baniska po Baldovský most - bola ukončená v septembri 2017, takže pokračovanie výstavby obchvatu začalo presne po troch rokoch. Základný kameň prišiel symbolicky poklepať aj minister dopravy a výstavby **Andrej Doležal**, ktorý vo svojom príhovore povedal: „Je našou prirodzenou úlohou a povinnosťou, aby sme stavali. Veľmi pozorne vnímame situáciu nielen v Brezne, ale aj v Podbrezovej či na moste v Slovenskej Lupči. Celá cesta I/66 má svoje úskalía a problémy," Pripomenul tiež, že v rámci plánovaných investícií do cestnej infraštruktúry budú najvyššie prostriedky smerovať práve do Banskobystrického kraja. Slávnostného poklepania sa zúčastnili aj poslancami Národnej rady Slovenskej republiky **Igor Kašper** a primátor z Hnúšťa **Roman Lebeda** a Krupiny **Radoslav Vazan**, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja **Ján Lunter**, generálna riaditeľka Slovenskej správy ciest **Martina Tvrdoňová** a starostka z Predajnej **Tatiana Čontofalská** a ďalší hostia.

Pre mesto začiatok tejto dôležitej stavby znamenalo množstvo aktivít, vyžiadalo si mnoho vybavovania a stretnutí. Primátor sa prostredníctvom sociálnych sietí poďakoval pánovi ministrovi, predchádzajúcim a súčasným vedeniam ministerstva a Slovenskej správy ciest, zamestnancom, ktorí pracovali na projekte a osobitne námestníkovi Slovenskej správy ciest Banská Bystrica. Svoje poďakovanie vyjadril aj generálnemu riaditeľovi ŽP a.s. **Vladimírovi Sotákovi** a zástupcovi primátora **Jánovi Králikovi**, ktorý za naše mesto riešil odborne otázky a stretnutia prípravy tejto stavby. Poďakoval ďalším orgánom štátnej správy, príslušníkom Policajného zboru z Brezna a Banskej Bystrice a obyvateľom nášho mesta za podporu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

OSLAVY OSLOBODENIA MESTA

V piatok 31. januára sa konal pietny akt pri príležitosti 75. výročia oslobodenia. Predstavitelia štátnej správy, samosprávy, zástupcovia mesta, účastníci protifašistického odboja, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ako aj verejnosť si výročie pripomenuli pri pomníku padlým hrdinom v prvej a druhej svetovej vojne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ODOVZDANIE OCENENÍ ZA ROK 2019

Po oslavách oslobodenia mesta sa konalo slávnostné mestské zastupiteľstvo v dome kultúry. Na spoločenskej udalosti primátor Tomáš Abel odovzdal ocenenia za rok 2019 osobnostiam, ktoré sa pričínili o šírenie dobrého mena mesta nielen doma, ale aj v zahraničí, za vynikajúce tvorivé výsledky, ako aj za rozvoj a zveľadenie mesta.

Trom jednotlivcom odovzdal CENU MESTA. Prevzali ju – **Emília Bučková, Eva Kolajová a Eva Brucháčková**. Cenu mesta dostal aj kolektív – Miestny odbor Matice slovenskej v Brezne. Ocenenie in memoriam schválilo mestské zastupiteľstvo bývalému primátorovi **Vladimírovi Faškovi**.

CENU PRIMÁTORA mesta odovzdal **Jolane Berčíkovej, Marianovi Pavúkovi**, speváckej dvojici **Duo Mirka a Ondrej**, športovému klubu The Old School Bros Jiu – Jitsu Brezno.

Najvyššie ocenenie - ČESTNÉ OBČIANSTVO udelili rodákovi z Brezna, spevákovi **Pavlovi Haberovi**, ktorý sa za všetkých ostatných aj prihovoril. Slávnostné popoludnie spestrí kultúrny program, o ktorý sa postaral Martin Vetrák, Musica Berezun - pedagógovia zo Základnej umeleckej školy v Brezne a ľudová hudba.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OSLAVY OSLOBODENIA

Kapitola šesť rokov trvajúceho ozbrojeného konfliktu, ktorý zasiahol tri kontinenty a pripravil o život milióny vojakov a civilistov, sa definitívne uzavrela pred 75 rokmi a tento významný míľnik si pripomenuli aj v Brezne. Z dôvodu zákazu zhromaždení pre hygienicko-epidemickú situáciu v krajine sa však pietny akt pri príležitosti oslobodenia uskutočnil 7. mája bez účasti verejnosti. V predvečer výročia sa tak pri soche Partizána na námestí v Brezne zišli len predstavitelia miestnej samosprávy, aby si dôstojne uctili pamiatku všetkých obetí vojny.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OSLAVY SNP

Mesto Brezno si každoročne koncom augusta pripomína významnú udalosť, ktorá sa hlboko zapísala do našich dejín, Slovenské národné povstanie. Spomienkové oslavy 76. výročia SNP sa uskutočnili dňa 28. augusta. Konal sa pietny akt.

SLÁVNOSŤ PRI LIPKE SLOVENSKEJ ŠTÁTNOTI

Slovensko si 1. septembra pripomína schválenie svojho najvyššie postaveného právneho predpisu – Ústavy SR, ktorú sme prijali práve v tento deň, v roku 1992. Matičiarci v Brezne tradične organizujú malú slávnosť pri Lipke slovenskej štátnosti, a tak tomu aj tohto roku. Prítomným občanom a pozvaným hosťom sa prihovorila predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej (MO MS) Ivana Kružliaková, primátor Tomáš Abel a zástupkyňa kolektívneho člena OO SNS Ingrid Poliaková.

Na záver príhovoru sa primátor mesta poďakoval všetkým za účasť na podujatí, miestnemu odboru Matice slovenskej za organizáciu a mužskej speváckej skupine Krnohári, ktorá je kolektívnym členom MO MS, za zaspievanie hymny SR, matičnej hymny a slovenských ľudových piesní. Báseň predniesla Ľudmila Tichá.

Klub Martina Rázusa, pôsobiaci pri MO MS každoročne na pamiatku slov Ladislava Ťažkého prináša vodu priamo spod Klenovského Vepra, aby sa breznianskej lipke darilo. Tak tomu bolo aj tento rok a vodičkou zo Studničky Jánošíkova slza ju poliali členovia klubu Maroško.

140. VÝROČIE NARODENIA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNICA

Okrúhle výročie narodenia významného slovenského vedca, cestovateľa, vojaka a politika Milana Rastislava Štefánika sme v Brezne oslávili v septembri pri jeho soche na námestí aj na chate, ktoré nesú jeho meno. Práve pri Štefánikovej soche na breznianskom námestí primátor pri tejto príležitosti zdôraznil, že Štefánik a jeho odkaz je dôležitý dodnes, najmä vo vzťahu k mladej generácii. Mesto sa okrem Štefánikovho námestia, sochy a klubu môže pýšiť aj jeho bustou pod pamätnou lipou a tiež drobnou publikáciou, ktorú na počesť tohto významného slovenského rodáka vydala tunajšia radnica.

Výročie narodenia Milana Rastislava Štefánika si pripomenuli oslávili aj výstupom na Chatu pod Ďumbierom, ktorá takisto nesie jeho meno. Uskutočnilo sa tu spoločenské stretnutie členov a milovníkov nízkotatranskej prírody, ktoré zorganizovala Spoločnosť M. R. Štefánika, miestne kluby Brezno a Liptovský Mikuláš v spolupráci s Klubom slovenských turistov, obcou Podbrezová, HS Nízke Tatry – juh, Chatou pod Ďumbierom a mestom Brezno. Stretnutie pod Ďumbierom začalo znelkou hymnickej piesne Hoj vlasť moja, po ktorej organizátori položili veniec k reliéfu M. R. Štefánika. Po odspievaní štátnej hymny SR sa prítomným prihovril predseda Spoločnosti M. R. Štefánika Peter Novotňák, za mesto Brezno primátor Tomáš Abel, podujatie osviežili aj básne Kvety Staroňovej z Klubu M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši. Po prezentácii a zápise do kroniky 164 účastníkov, medzi nimi aj členovia z klubov M. R. Štefánika Brezno, L. Mikuláš, Spišská Nová Ves, Dudince, novovzniknutého klubu vo Zvolene či z viacerých klubov turistov zo Slovenska a z Maltézskeho rádu Slovensko, dostalo pamätný list s podobizňou M. R. Štefánika,

ako spomienku na skvelú akciu. Na záver sa všetci rozlúčili hymnickou piesňou Aká si mi krásna, domovina moja.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DEŇ VETERÁNOV

V stredu 11. novembra uplynulo 102 rokov odvtedy, čo skončila prvá svetová vojna. Nadobro utíchli zbrane a medzi bojujúcimi stranami začalo platiť definitívne prímerie. Na vojnové obete si s úctou a v tichosti zaspomínali aj zástupcovia mesta Brezno. V Brezne sa od roku 2011 pravidelne uskutočňuje pietny akt, tentokrát si však pre pandemickú situáciu na všetky vojnové obete 11. 11. o 11. hodine a 11. minúte v tichosti zaspomínali a ich pamiatku si uctili zástupcovia samosprávy, ktorí položili vence k pomníku padlým v I. a II. svetovej vojne, pomníku gen. M. R. Štefánika a k pomníku padlým v SNP.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SAMOSPRÁVA

VEDENIE MESTA OD VOLIEB V ROKU 2018

Primátor mesta	JUDr. Tomáš ABEL, PhD.
Zástupcovia primátora mesta	Ing. arch. Ján KRÁLIK Mgr. Martin JUHANIAK
Hlavná kontrolórka mesta Brezna	Ing. Ingrid VEVERKOVÁ
Prednostka mestského úradu	Mgr. Zuzana ĎURIŠOVÁ

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

POSLANCI VO VOLEBNOM OBDOBÍ 2018 – 2022

VOLEBNÝ OBVOD číslo 1

Mgr. Martin Juhaniak

Ing. arch. Ján Králik

Mgr. Andrej Barančok

Július Obernauer

Mgr. Pavel Ambros

Ing. Miroslav Baran

Ing. arch. Pavol Kupec

Ing. Milan Hašan

VOLEBNÝ OBVOD číslo 2

PhDr. Petra Dzurmanová

MUDr. Stefan Arin Ianecsko

Ján Maruškin

Milan Palovčík

Bc. Ľubica Štugnerová, MA

Ing. Vladimír Strmeň

VOLEBNÝ OBVOD číslo 3

Mgr. Daniel Struhár

Ing. Martin Ridzoň, PhD.

Ing. Miroslav Fašang

Mgr. Eva Skačanová

Jozef Tokár

Róbert Schmidt

VOLEBNÝ OBVOD číslo 4

Martin Marcinek

ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Pracovné zasadnutia Mestského zastupiteľstva sa uskutočnili počas roka 8-krát

Zasadnutie dňa 12. februára 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

- Schválili úpravu všeobecne záväzného nariadenia o parkovaní, ktorým sa čiastočne menia ulice, na ktorých bude spoplatnené parkovanie. Aktuálna mapa spoplatneného parkovania je súčasťou príloh.
- Schválili opätovné vyhlásenie súťaže na predaj budovy na Školskej ulici, v ktorej sídli Súkromná stredná odborná škola pedagogická . Cena bola znížená na 550 tisíc eur. Podmienkou predaja je, aby ostal zachovaný účel, teda aby tam ostala škola minimálne ďalších 15 rokov. Do súťažných podmienok a zmluvy bude zapracované predkupné právo v prospech mesta.
- Prerokované boli správy hlavnej kontrolórky, ktorá konštatuje, „že kontrolované prostredie sa vo väčšine kontrolovaných subjektov zlepšilo, čo je aj dôsledok zlepšenia disciplíny pri prijímaní opatrení na odstránenie zistených nedostatkov...“
- Schválili prijatie kontokorentného úveru 900 tisíc eur s úrokovou sadzbou 0.76 percent a splatnosťou jeden rok. Hlavným dôvodom, prečo si mesto berie úver je ten, že v začiatku roka bude musieť vyrovnať účty za rekonštrukciu materských škôl aj Domov seniorov a iné investície. Pritom väčšina príjmov, predovšetkým dane prichádzajú mestu až v lete. Na základe predpokladaných daňových a kapitálových príjmov nebude problém tento úver splatiť v dohodnutej dobe.
- Schválili poskytnutie dotácie pre Klub biatlonu vo výške v sume 10 tisíc eur.
- Schváli zadanie na spracovanie Územného plánu mesta Brezno.
- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na kompostáreň v sume 3, 5 milióna eur. Mala by vzniknúť na Mliekarenskej ulici. Spolufinancovanie mesta je 5 percent.

- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na vybudovanie materskej školy Hlavina. Predpokladaný náklad je 540 tisíc eur a kapacita 40 detí.
- Schválili žiadosť o Nórske fondy na zlepšenie klímy. Projekt zahŕňa výsadbu zelene, zateplenie verejných budov, nákup elektromobilov atď. V rámci projektu SK-KLÍMA žiada mesto 1,4 milióna eur a spolufinancovanie je 74 tisíc eur.

Zasadnutie dňa 26. februára 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

- Poslanci schválili návrh na prijatie úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu, ktorý by mal vyrásť na Ulici MPČL. Výška úveru 5 935 050 eur, splatnosť 40 rokov, úrok 1 percento. Celkové náklady na výstavbu sa predpokladajú vo výške 7 688 440,38 eur a stavbu by chcelo mesto zrealizovať v najkratšom možnom čase.
- Schválili odkúpenie pozemkov do majetku mesta, aby bolo možné realizovať stavbu „Kompostáreň Brezno“.
- Schválili odkúpenie pozemkov do majetku mesta, aby bolo možné realizovať investičnú akciu Čistička odpadových vôd Rohozná.
- Schválili návrh na vymenovanie člena správnej rady Nemocnice s poliklinikou nezisková organizácia za mesto Brezno, ktorým sa stal Ján Králik.

Zasadnutie dňa 20. mája 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

- Schválili návrh Všeobecne záväzného nariadenia o jednorazovej dávke osobám v hmotnej núdzi. Po splnení podmienok budú môcť občania požiadať o dávku, ktorá im má pomôcť zmierniť nepriaznivú životnú situáciu. Príspevky môžu byť poskytnuté v nasledovných limitoch:
  - jednotlivcovi maximálne do výšky 50 €,
  - dvom osobám spoločne žijúcim maximálne do výšky 80 €,

- rodine s 1-3 nezaopatrenými deťmi maximálne do výšky 100 €,
- rodine s 4 a viac nezaopatrenými deťmi maximálne do výšky 120 €.
- Schválili návrh Všeobecne záväzného nariadenia o parkovaní. Do konca roku 2020 bude prvá pol hodina parkovania v meste zadarmo.
- V záujme podpory podnikania v čase koronakrízy a oživenia námestia schválili návrh na odpustenie nájmu za verejné priestory pre terasy a kultúrno-spoločenské podujatia povolené mestom na rok 2020
- Schválili návrh na vyhlásenie verejnej obchodnej súťaže na pozemky na Staničnej ulici. Jedná sa o parcely reg. C-KN č. 2271/6, druh pozemku: ostatná plocha, o výmere 8684 m², parcelu reg. C-KN č. 2271/27, druh pozemku: ostatná plocha, o výmere 1540 m², parcelu reg. C-KN č. 2271/3, druh pozemku: ostatná plocha, o výmere 4954 m², parcelu reg. C-KN č. 836/97, druh pozemku: ostatná plocha, o výmere 1137 m². Cena za m² je minimálne 21 eur.
- Schválili návrh na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekt prestupné bývanie.
- Vypočuli si správy o činnosti Technických služieb, Mestskej polície a správy hlavnej kontrolórky.
- Schválili záverečný účet za rok 2019.
- Stiahli z rokovania všetky žiadosti o zníženie nájmu z dôvodu, že vláda pripravuje opatrenie na preplácanie časti nájomov. Bolo dohodnuté, že sa k tomu vrátia po schválení vládnych opatrení
- Poslanci sa dohodli, že sa vzdajú časti poslaneckých príjmov. Za prostriedky, ktoré sa vyzbierajú na špeciálnom účte, budú zakúpené germicídne žiariče. Tieto budú dané do užívania vybraným organizáciám.

Zasadnutie dňa 17. júna 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

Poslanci Mestského zastupiteľstva

- Schválili poradenie žiadateľov o pridelenie nájomných bytov a obytných miestností v zariadeniach určených k trvalému bývaniu vo vlastníctve mesta

Brezna. Momentálny stav je nasledovný: Na 1 izbový byt čaká 30 žiadateľov, o pridelenie dvojizbového bytu je v zozname 68 žiadateľov, na 3 izbový byt čakajú 2 žiadatelia, o pridelenie obytnej miestnosti žiada 20 občanov.

- Schválili odkúpenie nehnuteľnosti - objekt – sklad plynu pri štadióne na ulici Fraňa Kráľa do majetku mesta.
- Schválili odkúpenie ďalšieho bytu v objekte pri plavárni na Mládežníckej ulici 6 do majetku mesta.
- Vzali na vedomie správu o stave pohľadávok.
- Vzali na vedomie Informatívne správy o činnosti a výsledkoch hospodárenia za rok 2019

Spoločností s účasťou mesta

- akciovej spoločnosti Veolia Energia Brezno
- akciovej spoločnosti Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti
- Spoločnosti s ručením obmedzeným Lesy mesta Brezno

Združení s účasťou mesta

- Oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Horehronie
  - Klaster Horehronie
  - neziskovej organizácie Nemocnica s poliklinikou Brezno
  - neziskovej organizácie Brezno pre občanov.
- Schválili vybudovanie a spolufinancovanie futbalového ihriska na sídlisku Mazorníkovo, na ktoré nám Slovenský futbalový zväz prisľúbil dotáciu 500 tisíc eur. Podpísaniu zmlúv bude predchádzať verejná diskusia s obyvateľmi dotknutej časti,
  - Schválili dotácie pre oblasť kultúry. S ohľadom na súčasnú situáciu sa v porovnaní s minulým rokom rozdelila nižšia suma.

Zasadnutie dňa 5. augusta 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

Poslanci Mestského zastupiteľstva:

- Schválili odkúpenie ďalšieho bytu v objekte pri plavárni na Mládežníckej ulici 6 do majetku mesta
- Zrušili uznesenia o vybudovaní futbalového ihriska na MPČĽ pre nesúhlas obyvateľov sídliska
- Namiesto toho schválili vybudovania futbalového ihriska v lokalite Banisko – v priestore nad Kauflandom.
- Zároveň schválili návrh na projektovú prípravu revitalizácie ihriska na Mazorníku (na rovnakej ploche ako je teraz) a príľahlého vnútrobloku. Schváleniu projektu bude predchádzať verejná diskusia.
- Schválili podmienky obchodnej verejnej súťaže na uzavretie nájomnej zmluvy na prevádzku stánku s rýchlym občerstvením na nábreží pri dopravnom ihrisku. Mesto má na základe podnetov obyvateľov záujem o zlepšenie občianskej vybavenosti v oddychovej zóne pri nábreží Hrona. Nachádza sa tu dopravné ihrisko, ihrisko Žihadielko, workoutová časť, avšak nenachádzajú sa tu žiadne prevádzky zabezpečujúce občerstvenie návštevníkov.
- Schválili návrh na poskytnutie dotácií pre účely športu v roku 2020. Športovým klubom tak bola prerozdelená suma 30 tisíc eur. Okrem toho im mesto prepláca náklady spojené s nájmom v mestských priestoroch.

Zasadnutie dňa 16. septembra 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva :

Poslanci Mestského zastupiteľstva

- Poslanci boli informovaní o schválení projektu na jasle Hradby.
- Odsúhlasili zmenu zásad hospodárenia. Na základe toho bude o nepriamych dotáciách a nájmoch pre šport a kultúru rozhodovať zastupiteľstvo.
- Na stránke mesta je zverejnený nový územný plán mesta. Verejnosť má 30 dní na jeho pripomienkovanie.
- Odsúhlasili uzatvorenie záložnej zmluvy so Štátnym fondom rozvoja bývania za účelom zabezpečenia úveru vo výške 5 582 520 eur na realizáciu výstavby

bytového domu s 96 bytovými jednotkami na ulici MPČL a 252 530 eur na technickú vybavenosť k bytovému domu.

- Odsúhlasili odkúpenie pozemkov pod cyklotrasu Vrchdolinka – Brezno, ktorú má mesto záujem realizovať.
- Schválili odkúpenie ďalších štyroch bytov v objekte pri plavárni na Mládežníckej ulici 6 do majetku mesta. Cieľom mesta je vysporiadať celý tento objekt.
- Schválili žiadosti podnikateľov o zníženie nájmu v mestských priestoroch na obdobie, kedy nemohli podnikáť z dôvodu protiepidemiologických opatrení, ktoré vydala naša vláda .
- Schválili obchodnú verejnú súťaž na prenájom pozemkov v Predných Halnách 10 - v priestore bývalého „Domu hrôzy“ za účelom vybudovania a zabezpečenia prevádzky kempu.
- Schválili prijatie finančnej návratnej výpomoci od štátu vo výške 434 276 eur, ktoré majú byť kompenzáciou za výpadky daní z príjmov fyzických osôb spôsobené v dôsledku pandémie. Na základe medializovaných informácií vláda zvažuje, že nebude požadovať ich vrátenie a zmení ich na nenávratnú finančnú výpomoc.
- Vzali na vedomie správy o činnosti a hospodárení Technických služieb, Mestskej polície, Ekológu, Sekológu.
- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekt „Inteligentné prvky správy mesta“. Jedná sa o oblasti parkovanie, monitoring verejných priestorov, kontrola ovzdušia, osvetlenie atď. Celková suma projektu 1 milión eur.

Zasadnutie dňa 4. novembra 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

Poslanci Mestského zastupiteľstva po prvýkrát rokovali prostredníctvom videokonferencie.

- Schválili zmenu Všeobecne záväzného nariadenia o dani za užívanie verejného priestranstva, podľa ktorej bude majiteľom áut sústavne stojacim na jednom mieste viac ako 60 dní vyrúbená daň za zabratie verejného priestranstva. Je predpoklad, že sa tak podarí uvoľniť desiatky parkovacích miest, na ktorých dlhodobo stáli nepoužívané autá.
- Schválili návrh Všeobecne záväzného nariadenia o poplatkoch za komunálny odpad, podľa ktorého mesto občanom nad 62 rokov uplatní zľavu 30% bez toho, aby museli predložiť písomnú žiadosť o zníženie poplatku za komunálny odpad.
- Schválili zmenu Všeobecne záväzného nariadenia o parkovaní, na základe ktorej sa z dôvodu požiadaviek majiteľov prilahlých prevádzok vytvorí 3 platené parkovacie miesta v severo-západnom rohu námestia. Zároveň sa vylúči z dôvodu nemožnosti zabezpečenia obojstrannej premávky na uvedenom úseku parkovanie na ulici Školská, od križovatky s ulicou Hradby po križovatku prepojujúcu ulice Školská a Vránskeho. Zaparkované vozidlá bránia na uvedenom úseku aj údržbe komunikácie.
- Schválili poradovník žiadateľov o pridelenie nájomných bytov a obytných miestností v zariadeniach určených k trvalému bývaniu vo vlastníctve mesta Brezna. Aktuálny stav žiadostí o byty je nasledovný: 1-izbový – 25 žiadateľov, 2 – izbový – 60 žiadateľov, 3-izbový – 7 žiadateľov, obytná miestnosť – 21 žiadateľov.
- Žiadateľom schválili zníženie nájomov subjektov v mestských priestoroch na obdobie, kedy z nariadenia vlády museli mať zatvorené svoje prevádzky.
- Schválili verejnú obchodnú súťaž na pozemok nad LIDL-om pri nemocnici o výmere 5000 m², za účelom výstavby bytových domov. Minimálna kúpna cena je podľa znaleckého posudku 358 tisíc eur.

- Schválili dotáciu Červenému krížu na prevádzku sociálneho taxíka, ktorý je v prevažnej miere využívaný dôchodcami na cestu do zdravotníckych zariadení.
- Schválili opätovné podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na vybudovanie cyklotrás, ktorý mestu v minulosti nebol schválený. Jedná sa o cyklotrasu C2-C5, ktoré majú tvoriť prepoj lokality Mazorníkovo - Vrchdolinka s centrálnou časťou mesta. A cyklotrasu C10, ktorá začína v napojení na Cyklotrasu C1 (Cyklotrasa Brezno – Valaská) v blízkosti obchodnej prevádzky „LIDL“ odkiaľ pokračuje do centrálnej časti mesta.

Zasadnutie dňa 15. decembra 2020

Najdôležitejšie časti programu a uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva:

Poslanci Mestského zastupiteľstva schválili:

- Zníženie dane za ostatné stavby z 3 €/m² na 1,5 €/m²
- Zmenu Všeobecne záväzných nariadení o bytoch tak, aby do poradovníkov a žrebovaní mohli byť zaradené aj doteraz vylúčené osoby podľa zákona 138/1991, § 9a, ods. 6.
- Zákaz zriaďovania herní a kasín na území mesta. Súčasnú herne budú fungovať dovtedy, kým im neuplynú platné licencie; posledná licencia končí august 2024
- Verejnú obchodnú súťaž na pozemky Vagnár na účel - výstavba rekreačných chat. Minimálna cena 35 eur m².
- Odkúpenie pozemkov pod cyklotrasu C2, C5, C10 Vrchdolinka – Brezno.
- Odkúpenie pozemkov na vybudovanie cesty k plánovanej lokalite Rohozná II (domy pod bývalou strelnicou).
- Ukončenie právneho vzťahu - Zmluvu o úvere na bytovku Mazorníkovo. Štátny fond rozvoja bývania odporučil mestu podať žiadosť nanovo, nakoľko

od nového roku budú lepšie podmienky a bude môcť dostať dotáciu. V takom prípade sa zníži nájomné i splátka úveru.

- Rozpočet mesta, v ktorom sú zapracované desiatky investičných akcií.
- Prijatie kontokorentného úveru vo výške 900 tisíc eur a investičného úveru 2 milióny eur. V uplynulých rokoch znížili zadlženie mesta na polovicu a v súčasnej situácii potrebuje mesto mať k dispozícii hotovosť na financovanie rozvoja i neplánovaných výdavkov. Z prijatého úveru mesto plánuje v budúcom roku splatiť cca 1.3 milióny eur.
- Správy o výchovnovzdelávacej činnosti na našich školách, ktoré to tento rok mali mimoriadne náročné.
- Podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu vodozádržných opatrení na uliciach Fraňa Kráľa – ČSA,
- Dotácie pre účely športu.

ŠTÁTNA SPRÁVA

OKRESNÝ SÚD BREZNO

Okresný súd začal svoju činnosť v Brezne na Kuzmányho ulici 1. januára 1997. Bol síce zriadený už v roku 1996, v rámci rekonštrukcie štátnej správy, po zriadení okresu v našom meste, avšak všetky doručené veci do 1. januára riešil Okresný súd v Banskej Bystrici. Na súde pracuje v súčasnosti 12 sudcov.

Celých dvadsaťjeden rokov - od roku 1999 do 30. júna tohto roku vykonávala funkciu predsedníčky JUDr. **Eva Cvengová**. Ako sudkyňa tu pracovala od začiatku – od roku 1997 s pridelením na výkon funkcie na občianskoprávnom úseku. V tomto roku jej skončilo funkčné obdobie, a tak bol do ukončenia nového výberového konania poverený plnením úloh predsedu okresného súdu podpredseda súdu je JUDr. **Ondrej Kekeňák**, PhD.

Pre súd je evidovaných 16 191 pojednávanií a 38 095 rozhodnutí. Celkovo je dvanásť najmenej pokutovaný súd z 54 okresných súdov. Pokuty od Ústavného súdu Slovenskej republiky za neskoré a nesprávne rozhodnutia v rokoch 2010 – 2013 boli 3 533 Eur. Napriek týmto dobrým výsledkom sme sa v závere roka dozvedeli, že podľa predbežného návrhu ministerstva spravodlivosti, okresných aj krajských súdov výrazne ubudne. Sudcovia sa majú špecializovať na jednu agendu. Dnes máme na Slovensku 54 okresných a osem krajských súdov. To sa má do budúcnosti zásadne zmeniť. Ministerka spravodlivosti **Mária Kolíková** totiž predstavila novú súdnu mapu. Mala by to byť veľká zmena, ktorá má podľa ministerstva priniesť menej súdov a kvalitnejšie a rýchlejšie rozhodovanie. Sudcovia by sa totiž mali špecializovať na konkrétnu agendu. Nová súdna mapa ráta len s tridsiatkou okresných súdov. Na tejto novej súdnej mape sa podľa návrhu ministerstva už okresný súd Brezno nenachádza. Táto zmena sa má zrealizovať do roku 2022. Takže by Okresný súd v Brezne mal byť po dvadsiatich piatich rokoch opäť zrušený.

Hneď na začiatku podania tejto informácie sa predstavitelia mesta a okresu proti tomuto návrhu postavili. Primátor mesta o tom informoval na sociálnych sieťach nasledovne: *„...pred dvoma týždňami sme začali riešiť spoločne s pani predsedníčkou regionálneho združenia mesta a obcí Horehronia **Tatianou Čontofalskou** legislatívny návrh Ministerstva spravodlivosti zmeny súdnej mapy Slovenskej republiky, ktorá počíta so zrušením Okresného súdu v Brezne. Kontaktovali sme aj súd a žiadali ho o stanovisko. Následne sme kontaktovali kanceláriu pani ministerky, kde už prebehla komunikácia o našom súde, o ktorej výsledkoch vás budem informovať neskôr. Pani ministerke sme predložili vecnú argumentáciu pre zachovanie súdu, históriu súdu v Brezne a jeho vplyv na rozvoj mesta a dostupnosť súdu pre obyvateľov Horehronia, špecializáciu našich sudcov v agende trestnej, civilnej a najmä rodinnej, špecifiká nášho regiónu vo vzťahu k obyvateľstvu, jeho zloženiu a sociálneho postavenia a mnohé ďalšie. So zrušením súdu nemôžeme súhlasiť aj z dôvodu dopadu takéhoto opatrenia na rodiny desiatok našich obyvateľov, najmä administratívnych zamestnancov súdu, ktorých platové náležitosti neumožňujú dochádzanie za prácou do Banskej Bystrice. Do obnovení budovy súdu sa tiež za posledný rok investovalo takmer milión eur a je ozdobou Ulice*

Kuzmányho. Úplne zrušenie súdu by znamenalo predovšetkým nedostupnosť súdu a tým aj k spravodlivému rozhodnutiu pre mnohých obyvateľov Horehronia, ale aj statusu a postavenia nášho mesta, našich obcí a regiónu. Pani ministerke držíme prsty pri reformách súdnictva, avšak verím, že uvedený návrh prehodnotí a na základe našich vecných argumentov bude rozhodnuté v prospech našich obyvateľov a regiónu. „

OKRESNÝ ÚRAD BREZNO

Zlacniť, zmodernizovať výkon štátnej správy a odbremenenie občana od zbytočnej administratívnej záťaže - to bola podstata reformy verejnej správy ESO. Reforma štátnej správy z roku 2013 mala priniesť občanom jednoduchšie vybavovanie na úradoch. Okresný úrad v Brezne nie je novozriadený, funguje po všetkých reformách už od roku 1991. V rámci I. etapy v roku 2013 bola k pôvodnému obvodnému úradu všeobecnej štátnej správy transformovaná špecializovaná štátna správa - Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, Obvodný úrad životného prostredia, Obvodný pozemkový úrad, Obvodný lesný úrad a Správa katastra. V priestoroch okresného úradu je od oku 2015 zriadené Klientske centrum.

Okresný úrad Brezno má v súčasnosti 8 organizačných útvarov:

- organizačný odbor
- odbor všeobecnej vnútornej správy
- odbor živnostenského podnikania
- odbor krízového riadenia
- odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- odbor starostlivosti o životné prostredie
- pozemkový a lesný odbor
- katastrálny odbor

PREDNOSTOVIA ÚRADU

Prednostovia okresných úradov boli nominanti tých politických strán, ktoré na základe výsledkov volieb tvorili koalíciu.

Po voľbách v roku 2012 predseda vlády vymenoval dňom 10. júla 2012 do funkcie prednostky Obvodného úradu Brezno Ing. **Alenu Káanovú**, ktorá bola nominantkou politickej strany SMER - sociálna demokracia. Pôsobila v tejto funkcii do odvolania v júni 2016.

Aj keď víťazom volieb bola opäť strana SMER - sociálna demokracia, možnosť dosadiť si do funkcie prednostu breznianskeho okresného úradu dostala po voľbách koaličná Slovenská národná strana. Na návrh tejto strany predseda vlády vymenoval dňom 1. júla 2016 do funkcie prednostky Okresného úradu Brezno PhDr. **Ingrid Poliakovú**. Jej pôsobenie na okresnom úrade bolo ukončené opäť po parlamentných voľbách odvolaním z funkcie dňom 15. júla 2020.

V tomto termíne bol vymenovaný do funkcie prednostu Okresného úradu Brezno Ing. **Ondrej Filipiak**, ktorý bol nominantom strany Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti (OLANO).

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

HOSPODÁRENIE MESTA

Rozpočet na tento rok bol zostavený a schválený ako prebytkový, pričom bežný rozpočet bol schválený ako prebytkový a kapitálový ako schodkový. Pri jeho zostavovaní mesto plánovalo vykryť schodok kapitálového rozpočtu a výdavkové finančné operácie prebytkom bežného rozpočtu. Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a schválilo 3 zmeny rozpočtu, o ktorých nemohol rozhodnúť primátor mesta; prvá zmena bola schválená dňa 26. februára, druhá 20. mája a tretia zmena bola schválená dňa 16. septembra. Zmeny rozpočtu boli vykonané rozpočtovými opatreniami v počte 329, o nich bolo písomne informované mestské zastupiteľstvo.

Hospodárenie mesta v roku 2020 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	16 839 810	17 452 505	17 452 508,48
Bežné výdavky	15 542 278	15 293 236	15 182 726,55
Prebytok bežného rozpočtu	1 297 532	2 159 269	2 269 781,93
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 929 941	2 457 442	2 457 440,69
Kapitálové výdavky	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51
Schodok kapitálového rozpočtu	- 1 127 532	- 2 037 645	- 1 732 685,82
ROZPOČET			
Príjmy	21 769 751	19 909 947	19 909 949,17
Výdavky	21 599 751	19 788 323	19 372 853,06
PREBYTOK ROZPOČTU	+ 170 000	+ 121 624	+ 537 096,11
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	170 500	1 740 660	1 707 985,47
Výdavkové finančné operácie	340 500	1 029 647	1 029 645,65
Rozdiel vo finančných operáciách	- 170 000	711 013	678 339,82

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; kapitálové príjmy predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2020 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	16 839 810	17 452 505	17 452 508,48
Kapitálové príjmy	4 929 941	2 457 442	2 457 440,69

V porovnaní s rokom 2019 je zrejmé, že bol dosiahnutý rast bežných príjmov, bežné príjmy boli naplnené nad ich schválenú úroveň. Kapitálové príjmy sú vyššie ako po minulé roky, avšak opätovne sa nepodarilo dosiahnuť ich plánovanú úroveň schválenú v rozpočte na rok 2020.

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2020 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	10 407 723	10 004 682	10 004 682,96
Nedaňové príjmy	2 497 178	1 698 317	1 698 318,06
Granty a transfery	3 934 909	5 700 027	5 749 507,46

Najpodstatnejšou časťou bežných príjmov mesta je daň z príjmov fyzických osôb, takzvaná podielová daň zo štátneho rozpočtu, ktorá predstavovala 45 percent z celkových skutočných bežných príjmov, pričom v roku 2019 to bolo 50 percent. V skutočnosti boli mestu Brezno poukázané podielové dane zo štátneho rozpočtu vo výške 7 871 215 eur vrátane zúčtovania za rok 2019, čo je oproti prognóze z decembra 2019 o 189 902 eur menej.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

SKUTOČNOSŤ V ROKOCH	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad
2016	162 899 €	633 644 €	68 619 €	489 646 €
2017	165 666 €	625 520 €	71 326 €	516 828 €
2018	166 647 €	600 951 €	75 302 €	495 735 €
2019	147 385 €	622 098 €	73 654 €	486 422 €
2020	243 693 €	1 075 645€	115 189€	577 619 €

Došlo k nárastu dane z nehnuteľností a to u všetkých daní. Vyšší ako za uplynulé obdobie je aj výnos z poplatku za komunálny odpad. Dôvodom je väčší počet zdanených objektov a vyšší počet daňových subjektov. V roku 2020 bolo zdanených celkom 30 550 objektov (v roku 2019 to bolo 28 574 objektov) s počtom daňových subjektov 8 664 (v roku 2019 to bolo 8 536 daňových subjektov).

Nedaňové príjmy

Zahrňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2020 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	1 604 971	527 909	527 906,59
Administratívne a iné poplatky	748 957	638 379	638 380,15
Úroky	7 000	74	74,96
Iné nedaňové príjmy	136 250	531 955	531 956,36

Pokles oproti minulým obdobiam bol zaznamenaný u príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj u administratívnych a iných poplatkov. Dôvodom je

pandémia a tiež pokles príjmu z prenajatých lesných pozemkov, ktorý má mesto od vlastnej obchodnej spoločnosti Lesy mesta Brezno spoločnosť s ručením obmedzením – za rok 2020 – príjem za prenájom – 100 tisíc eur - lesné pozemky a 12 tisíc eur - ostatné pozemky (rok 2019 – príjem za prenájom – lesné pozemky 200 tisíc eur, rok 2017 - 968 tisíc eur, rok 2016 - 2 050 tisíc eur).

Pozitívny je nárast iných nedaňových príjmov, ktorých rozpočtovaný objem sa podarilo vysoko prekročiť. Vplývala na to skutočnosť, že boli uhradené platby za výrub drevín spojených s realizáciou II. etapy obchvatu mesta Brezna

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy. Sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl - prostriedky zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Schválený rozpočet grantov a transferov bol vysoko prekročený. V roku 2020 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 5 697 212,48 €, čo je výrazný nárast v porovnaní s minulými rokmi (v roku 2019 - 4 533 045,70, v roku 2018 - 3 753 112,71 €, v roku 2017 - 3 571 792,43 €, v roku 2016 - 3 610 074 €).

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) sa v priebehu roka upravoval na základe získaných príjmov z predajov majetku mesta.:

Kapitálové príjmy	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	1 725 476	1 160 748	1 160 747,82
Tuzemské kapitálové granty a transfery	3 204 465	1 296 694	1 296 692,87

V roku 2020 získalo mesto kapitálové granty a transfery vo výške 1 296 692,87 €, konkrétne:

Poskytovateľ	Výška	Účel
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	446 937	Cyklotrasa Brezno - Valaská
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	343 871	Rozšírenie kapacity materská škola ŠDC
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	30 349	Rozšírenie kapacity materská škola Nálepková
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	84 084	Revitalizácia Margitin park
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	1 710	Regenerácia zelene – Fraňa. Kráľa
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	25 499	Regenerácia zelene – Ulica Malinovského
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	7 741	Regenerácia zelene – Ulica 9. mája - pri kostole
Banskobystrický samosprávny kraj	65 920	Obnova Radnice
Ministerstvo dopravy a výstavby	250 000	Cykloprístrešky
Ministerstvo dopravy a výstavby	40 580	Cyklotrasa C3, C100

VÝDAVKY

Bol vysoko prekročený rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu, z ktorého sa financoval schodok kapitálového rozpočtu a splátky návratných zdrojov financovania.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	15 542 278	15 293 236	15 182 26,55	99,28
Kapitálové výdavky	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51	93,22

Bežné výdavky

V porovnaní s minulými rokmi rast bežnej spotreby sa zastavil. Bežné výdavky boli v roku 2020 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	6 368 409	6 320 009	6 302 32,55	99,73
Poistné a príspevky do poisťovní	2 395 049	2 306 708	2 306 43,94	99,99
Tovary a služby	4 011 863	3 743 680	3 650 18,69	97,51
Bežné transfery	2 686 411	2 852 493	2 852 87,07	100,00
Splácanie úrokov	80 546	70 346	70 344,30	100,00

K nižšiemu čerpaniu bežných výdavkov došlo u všetkých položiek tovarov a služieb, u bežných transferov, vyššie čerpanie bolo zaznamenané len u výdavkov na platy a odmeny zamestnancov.

Kapitálové výdavky

Čerpanie kapitálových výdavkov dosiahlo výšku 4 190 126,51€.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	289 538	408 243	408 241,66
Nákup budov, objektov alebo ich častí	54 015	180 281	180 281,20
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	350 434	72 225	72 224,00
Nákup dopr. prostriedkov	13 000	0	0,00
Projektová dokumentácia	10 103	477 950	455 669,74
Realizácia stavieb	4 565 511	2 874 941	2 594 938,95
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	80 000	36 018	36 017,50
Ostatné kapitálové výdavky	0	17 024	14 349,57
Kapitálové transfery	694 872	428 405	428 403,89
CELKOM	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51

V roku 2020 sa realizovalo 102 rozvojových programov, v tom sú zahrnuté investičné akcie, nákupy kapitálových aktív, obstaranie projektovej dokumentácie a kapitálové transfery.

Mesto v roku 2020 hospodáril s prebytkom bežného rozpočtu vo výške 2 269 781,93 €. Z prebytku bežného rozpočtu v priebehu roka financovalo schodok kapitálového rozpočtu vo výške - 1 732 685,82 €. Celkovo hospodárenie mesta skončilo v roku 2020 s prebytkom rozpočtu vo výške + 537 096,11 €. Mesto k 31.12.2020 vykazuje rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami vo výške 678 339,82 €.

Dlh na jedného Brežňana sa v roku 2020 zvýšil na 162 eur, pričom na konci roka 2019 to bolo 154 eur. Zvýšenie je ovplyvnené jednak prijatím úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania v roku 2019 na výstavbu Zariadenia pre seniorov a denný stacionár, ktorý sa ešte v roku 2020 započítava do dlhovej služby.

Prehľad o návratných zdrojoch financovania mesta so stavom k 31.12.2020:

Rok podpisu	Splatnosť	Schválená výška v €	Účel	Zostatok k 31.12.2020 v €
2009	2025		Reštrukturalizácia úveru	491 311,16
2005	2030	3 632 742,48	Zimný štadión	484 451,42
2009	2030	192 524,73	Hotel Ďumbier	60 436,72
2009	2029	2 100 000,00	Zimný štadión Prestavba a nadstavba ZŠ P2 Rekonštrukcia námestia III. etapa	960 889,20
2018	2049	870 500,00	Dom seniorov a denný stacionár	821 437,00
2002	2032	337 183,83	nájomný dom - MPČL	187 022,01
2007	2037	515 833,50	nájomný dom - Nálepková	309 297,36
2018	2048	655 200,00	nájomný dom - ŠLN	611 284,92
2018	2038	34 550,00	Technické vybavenie -ŠLN	30 880,91
2020	2021	900 000,00	kontokorent	0
2020	2027	434 276,00	Návratná finančná výpomoc	434 276
SPOLU				4 391 286,70

Mesto prijalo od vlády návratnú finančnú výpomoc vo výške 434 276 eur určenú na kompenzáciu výpadku dane z príjmov. Návratná finančná výpomoc z ministerstva financií bola samospráve poskytnutá bezúročne. Okrem výpadku príjmov mesto zažilo aj nárast neplánovaných výdavkov súvisiaci s prijatými opatreniami.

HOSPODÁRENIE PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Technické služby Brezno. Poskytlo jej príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Príspevková organizácia	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 204 437,59	2 204 437,59	428 403,89	428 403,89

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2020 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

ROK	- 2017	2018	2019	- 2020
Náklady	3 462 756	4 103 784	4 411 478	3 820 843,83
Výnosy, v tom :	3 468 573	4 142 145	4 458 501	3 863 286,55
Vlastné	354 791	349 287	2 410 675	171 967,31
Príspevok od zriaďovateľa	1 906 930	2 405 930	2 547 076	3 601 760,10
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	5 817	38 360	46 995	42 442,72

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2020 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	2017	2018	2019	- 2020
Náklady	371 046,31	477 680,46	498 692,03	431 883,70
Výnosy	444 876,14	482 291,51	499 193,46	436 195,05
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	59 356,65	4 513,73	382,29	3 738,74

(údaje sú uvedené v €)

Technické služby mesta Brezna dosiahli kladný výsledok hospodárenia tak v hlavnej ako aj podnikateľskej činnosti.

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

NOVÉ VSTUPNÉ EMBLÉMY DO MESTA

Zámer mesta realizovať vstupné objekty – emblémy - do mesta Brezno bol dokončený v tomto roku. Koncom minulého roku boli osadené dva vstupné emblémy na prístupovej komunikácii zo smeru Banská Bystrica a Hriňová. Mesto tohto roku zabezpečilo montáž ostatných vstupných tabúl, ktorými takto označila všetkých päť vjazdov do Brezna. Udialo sa tak začiatkom mája. Osadené boli zvyšné tri vstupy, a to v Rohoznej, Bujakove a Zadných Halnách v smere od Vagnára . Podsvietené trojrozmerné objekty z nehrdzavejúcej ocele znázorňujú všetky významné dominanty mesta. Návrh, výrobu a montáž vstupných tabúl v hodnote viac ako 20 tisíc eur zabezpečila miestna firma. Vizualnu, ako aj technickú stránku diela zastrešoval Peter Kováčik so svojím tímom.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

REKONŠTRUKCIA MATERSKEJ ŠKOLY

V septembri bola ukončená prestavba Materskej školy na Ulici Dr. Clementisa, ktorá trvala presne rok. Do kompletnej rekonštrukcie sa mesto pustilo vlani v auguste, pričom z objektívnych dôvodov sa termín ukončenia prác posunul o niekoľko mesiacov a celú situáciu skomplikovala aj pandémia Covid-19. Pavilón, ktorý v minulosti nebol využívaný, bude slúžiť ako telocvičňa, terasa na prvom poschodí sa zasa zmenila na triedu. Súčasťou rekonštrukcie bolo aj vybudovanie bezbariérových vstupov do objektu, komplexne bola zrenovovaná elektroinštalácia, zdravotnícka inštalácia, nové je aj vykurovanie. Zateplené boli obvodové a strešné konštrukcie, nové sú aj vonkajšie výplne otvorov. Samozrejme nové je aj vybavenie priestorov Materskej školy na Ulici Dr. Clementisa. Celkové náklady na rekonštrukciu materskej školy dosiahli výšku 1 244,110 eur, mesto na obnovu tohto objektu získalo na základe spracovanej žiadosti dotáciu 377 340 eur.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NOVÝ ÚZEMNÝ PLÁN MESTA

V roku 1990 bol vypracovaný Územný plán sídelného útvaru Brezno – Valaská – Podbrezová, ktorý vytváral podmienky pre rozvoj hospodárskych záujmov celej aglomerácie. V roku 1986 bol vypracovaný Územný plán centrálnej mestskej zóny Brezno, ktorý vytváral podmienky pre intenzifikáciu a prestavbu centrálnej zóny mesta s dôrazom na rozvoj bývania a občianskej vybavenosti. Majetkoprávne nevysporiadanie rozvojových plôch a následne oslabenie investovania štátom neumožňovali jeho naplnenie. Schválený Územný plán mesta Brezna z roku 2001 definoval rozvoj mesta a katastrálneho územia komplexne. Do dnešného dňa nebola však ustálená trasa obchvatu cesty I/66, rozsah vodárenskej nádrže a rozvoj cestovného ruchu. Neustále legislatívne a technické zmeny, ako aj lokálne požiadavky nad rámec územnoplánovacej dokumentácie už nebolo možné ďalej uskutočňovať ďalšími zmenami a doplnkami, a preto sa mesto rozhodlo obstaráť nový územný

plán. Spracovateľ územnoplánovacej dokumentácie je Architektonické štúdio Atrium s.r.o. Košice.

V čase od 9. septembra do 16. októbra tohto roku prebiehalo prerokovanie Konceptu územného plánu mesta Brezno. Verejné prerokovanie s výkladom spracovateľa sa uskutočnilo 1. októbra. K spracovanému konceptu prišlo okolo štyridsať pripomienok od obyvateľov, ďalšie pripomienky vyjadrili organizácie, a tak mesto najskôr pripomienky spracuje. Až po ich vyhodnotení ich môže zadať spracovateľovi územného plánu na dopracovanie. Takže mesto sa v roku 2020 bude riadiť pri výstavbe a rozvoji mesta doterajším územným plánom.

DIGITÁLNY KAMEROVÝ SYSTÉM

Nový digitálny kamerový systém, ktorý pred viac ako dvoma rokmi vybuodovali v Brezne, je primárne určený na prevenciu kriminality, ochranu verejného poriadku, zdravia, života a majetku občanov, ako aj objektov verejného záujmu. Vďaka kompletne pripravenej optickej sieti má mesto možnosť operatívne reagovať na bezpečnostné riziká a podľa požiadaviek doinštalovať do systému až 45 kamier

Na dianie v uliciach Brezna doposiaľ dohliadalo 12 digitálnych zariadení, začiatkom septembra k nim však pribudli ďalšie štyri. Jedna z kamier monitoruje kruhový objazd a nadchod pre peších pri Baldovskom moste a okolie, ďalšia je umiestená na Mládežníckej ulici neďaleko nočľahárne Nádej a známej bytovky a tretia kamera monitoruje časť ulice Stromovej od križovatky s Chalupkovou ulicou. Posledná z nových kamier sa nachádza pri križovatke ulíc Sládkovičova a Nálepková. Potom, čo vandali poškodili detské ihrisko Žihadielko pri Hrone, bola kamera nainštalovaná aj do tohto priestoru, na dopravné ihrisko.

SEPAROVNIE BIOODPADU

Od začiatku decembra obyvatelia bytových domov začali separovať aj bioodpady. Doteraz separovali iba plasty, papier a sklo. V našom meste pribudli hneď

kontajnery, ktoré sú určené na zber zeleného bioodpadu z domácností. Po novom tak už budú povinní oddeľovať zelený odpad od ostatného komunálneho. Technické služby mesta Brezno potom zelený odpad odvezú na kompostáreň, kde bude zapracovaný do kompostu.

Doteraz biologicky rozložiteľný odpad triedili iba rodinné domy, ktoré mali svojpomocné kompostovanie. Na tento účel mali možnosť získať bezplatne do užívania kompostér. Provizórna kompostáreň sa nachádza dočasne na Ulici Mostárenskej. Tu sa dováža a kompostuje tráva z kosenia verejných plôch mesta, lístie, rastlinný odpad, konáre, zemina z výkopov v meste, sem môžu privázať biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad aj obyvatelia mesta. Obyvatelia môžu tento odpad vozíť aj na sady a parky na Ulici Hronskej, kde sú pristavené pri objekte dva veľkoobjemové kontajnery, jeden na trávu, zeleninu a lístie a druhý na konáre. Tento odpad je možné priviesť kedykoľvek, nakoľko kontajnery sú voľne prístupné osem mesiacov, vždy v období od 1. marca do 30. novembra v roku.

Mesto pracuje na tom, aby malo modernú kompostáreň, ktorá by mala do budúcnosti význam pri spracovaní odpadu. V tejto súvislosti samospráva na realizáciu projektu s názvom Kompostáreň Brezno podala žiadosť o nenávratný finančný príspevok vo výške 3 500 000 eur. Kompostáreň ročne spracuje 3500 ton odpadu. Ak získa mesto príspevok, bude vybudovaná v priemyselnej zóne mesta Brezno, časti Mazorníkovo, v lokalite, ktorá je v územnom pláne mesta určená na funkciu priemyselnej výroby a je dostatočne vzdialená od najbližšej obytnej zóny.

NOVÝ OBJEKT PRED OBCHODNÝM CENTROM

Pred obchodným centrom S1 na Ulici Československej armády, pred bývalými kasárňami, tohto roku vyrástol nový objekt. Bola tu zriadená prevádzka T-com a kaviareň. Investor na tomto mieste pôvodne plánoval vybudovať až 5 objektov, avšak

úrad mu povolil len jeden aj s ohľadom na to, že popred túto prevádzku má ísť plánovaná cyklotrasa.

VÝSTAVBA ALTÁNKOV V OKOLÍ MESTA

Lesy mesta Brezno pokračujú vo výstavbe altánkov pri značených turistických trasách v okolí mesta. V priebehu roka 2020 pribudli štyri altánky. Jeden v lokalite Zubák pri lesníckej chate v polesí Michalová. V polesí Čertovica pribudli altánky v doline Lazná, v doline Ježová a v lokalite Bachláč nad obcou Jarabá. Altánky sú prístupné širokej verejnosti. Cieľom výstavby je vytvoriť oddychové zóny pre rodiny s deťmi a turistov. Okrem výstavby altánkov lesníci zabezpečili aj rozmiestnenie lavičiek na najfrekventovanejších turistických trasách. Breznianski lesníci okrem toho osadili na lesných cestách prvé cyklorampy, ktoré vďaka konštrukčnému riešeniu umožňujú cyklistom plynulý prejazd.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

REKONŠTRUKCIA BUDOVY SÚDU

V novembri minulého roka sa začala realizovať rekonštrukcia budovy Okresného súdu na Kuzmányho ulici. Tohto roku v jeseni bola rekonštrukcia ukončená. Opravená bola predovšetkým fasáda objektu, vymenené boli aj okná. Väčšiu časť finančného nákladu bola určená na obnovu interiéru. Mesto súčasne dokončilo opravu chodníka na Kuzmányho ulici, ktorý vedie aj popred súd. Zrealizovaná bola aj výmena dlažby zo strany Štúrovej ulice.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

STAVBA ŠPORTOVÉHO CENTRA

V areáli futbalového štadióna na Ulici Fraňa Kráľa pribudol v júni súkromný športovo-relaxačný komplex s celoročnou prevádzkou pre všetky vekové kategórie . LEGIA Fitness & Sport centrum bolo postavené súkromným podnikateľom Ing. Branislavom Katreniakom MOVING COMPANY, s. r. o. na ploche 2008 metrov štvorcových, s tým, že túto plochu mesto v areáli futbalového štadióna súkromnému podnikateľovi nemohla predať, plochu mu iba prenajala na 15 rokov.

REKONŠTRUKCIA PLYNOVODOV

Obyvatelia viacerých bytových domov v našom meste boli tohto roku nejaký čas bez teplej úžitkovej vody. Dodávka plynu bola postupne prerušená. Aj v roku 2020 pokračoval podnik Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia a. s. v rekonštrukcii plynovodov na sídlisku Clementisa – ČSA. Existujúce plynovody o celkovej dĺžke 1 494 metrov a prípojky plynu o celkovej dĺžke rekonštruovaných prípojok 1 020,2 metrov boli v prevažnej miere obnovené bezvýkopovou metódou – vťahovaním do pôvodných oceľových potrubí a v menšom rozsahu pokládkou potrubia plynovodov. Staré väčšinou skorodované oceľové potrubie bolo nahradené novým, vyrobeným z vysoko odolného materiálu, ktorý zaručuje vysokú odolnosť voči mechanickému poškodeniu a rýchlemu i pomalému šíreniu trhlín. Postupne boli vymenené potrubia všetkých vetiev na Ul. Krčulova, Malinovského, ČSA. Ladislava Sáru, Fraňa Kráľa.

Plynofikácia začala v Brezne v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. Takmer päťdesiatročné oceľové potrubie bolo na mnohých miestach skorodované a plynári často zaznamenávali úniky plynu. To najstaršie potrubie bolo na Ulici Školská pri rodinných domoch. Aj preto sa začala v roku 2017 rekonštrukcia plynovodu práve tam.

VÝSTAVBA V BÝVALÝCH KASÁRŇACH

Bývalé Kasárne Jána Švermu v Brezne kúpila spoločnosť Istrofinal so sídlom v Žiline v roku 2013 za účelom realizácie investičného zámeru spočívajúcom prevažne vo výstavbe obchodných jednotiek, bytových a nebytových jednotiek a súvisiacej infraštruktúry, ako aj za účelom realizácie svojich ďalších podnikateľských zámerov. Tento rok firma pokračovala v areáli vo výstavbe ciest a inžinierskych sietí. Pozemky na výstavbu rodinných domov sa aj tohto roku ponúkali na predaj.

REKONŠTRUKCIA NEMOCNICE

Prestavba za viac ako 8 miliónov eur začala v roku 2019, pričom až 95 percent nákladov bolo financované z nenávratného finančného príspevku poskytnutého Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v zastúpení Ministerstvom zdravotníctva SR v rámci operačného programu Integrovaný regionálny operačný program a zvyšok z vlastných prostriedkov nemocnice. S vypracovaním projektu personálne a finančne pomohli Železiarne Podbrezová, a. s. Na rekonštrukciu nemocnice bolo určených 8,3 mil. eur, pričom na stavebnú časť bolo vyčlenených 5,8 mil. eur a zvyšok predovšetkým na zakúpenie novej prístrojovej techniky, a to mamografu, šiestich sonografov, vybavenia na operačných sálach a oddelení centrálnej sterilizácie a mnoho ďalších.

Stavebný objekt odovzdali realizátorovi stavby firme Metrostav Slovakia, a. s. v apríli minulého roka. Všetky rekonštrukciou dotknuté nemocničné pracoviská boli komplexne vybudované nanovo. Rekonštrukcia zahŕňala aj výmenu inžinierskych sietí a technologických zariadení rekonštruovaných priestorov, pretože sa už nachádzali na hranici havarijného stavu a stávali sa z hľadiska platných technických noriem nevyhovujúce. Práce zahŕňala aj rekonštrukciu technickej infraštruktúry dotknutých objektov pre nové dispozičné riešenie, vybudovanie nových sociálnych zariadení na oddeleniach, rozvodov energií, rozvodov tepla, vodovodných a kanalizačných rozvodov, medicínálnych plynov, vzduchotechniky vrátane rekonštrukcie dvoch výťahov a realizácia s tým súvisiacich stavebných prác, podlahových krytín a interiérových úprav. Vybudovaný bol nový urgentný príjem.. Nové operačné sály spĺňajú najvyššie hygienické a prevádzkové štandardy. Do konca roka boli stavebné práce ukončené.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NOVÝ MAMOGRAF

Pre nevyhovujúci technický stav musela Nemocnica s poliklinikou v Brezne v septembri minulého roka prestať používať starý mamografický prístroj. Od začiatku marca tohto roku je všetko inak. V prevádzke je nové moderné zariadenie v hodnote 142 800 eur. Bol zakúpený v rámci rekonštrukcie niektorých častí nemocnice z eurofondov, kde bola schválená aj položka nákup kvalitnej prístrojovej techniky. Nový mamograf bol umiestnený v rekonštruovaných priestoroch.

OBNOVA VNÚTROBLOKOV

Aj Brezno sa po vzore mnohých vyspelých miest sveta pustilo do tzv. zelených projektov, ktoré majú zmierniť dopady globálneho otepľovania a zlepšiť mikroklimatické podmienky na lokálnej úrovni. Mesto prostredníctvom žiadostí

reagovalo na výzvy ministerstva pôdohospodárstva, vďaka čomu získalo prostriedky z európskych fondov na obnovu Margitinho parku a vnútroblokov na sídliskách ŠLN, Malinovského a Mazorníkovo. Lenže covid zasiahol aj tejto v oblasti a keď sa k nemu pridala rekonštrukcia plynovodu či nevyhnutné zmeny v projektovej dokumentácii, časový harmonogram jednotlivých realizácií sa značne posunul. Aj keď názory na tempo a rozsah prác sa v očiach verejnosti rôznia, isté je, že zrevitalizovať sa už podarilo najstarší, Margitin park, ktorý ešte na jar čaká výsadba zelene, a postupnou obnovou prechádzajú aj zvyšné vnútrobloky. Okrem toho sa vlani v rámci celého mesta podarilo vysadiť množstvo okrasných, liečivých a lúčnych kvetov, ktoré plnia nielen estetickú, ale aj funkčnú úlohu v boji proti klimatickým zmenám.

VYNOVENÁ ARÉNA A PLAVÁREŇ

Mesto Brezno aj vďaka podpore Slovenského zväzu ľadového hokeja vlani zrealizovalo opravu chladiaceho systému na zimnom štadióne. Nová technológia umožní využívať odpadové teplo, čím sa znížia náklady na prevádzku Arény. Úspornejšie bude po novom fungovať aj krytá plaváreň. Presklené stupňovité výplne v jej severozápadnej časti nahradili plastové okná a zvislá izolačná vrstva, ktorá má zabrániť nadmerným únikom tepla. Sumu 80-tisíc eur na tento projekt poskytol Slovenský olympijský a športový výbor. V súvislosti s mestskými športoviskami došlo počas uplynulého roka aj k obnove multifunkčného ihriska pri ZŠ Karola Rapoša a vybudovaniu nového ihriska pri MŠ na Mazorníkove.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ROZHLADŇA

Otvorenie takmer 40-metrovej vyhladkovej veže v lokalite Horné lazy mesto avizovalo už v rámci uplynulej letnej sezóny, výstavbu však viac ako rok komplikovali zlé poveternostné podmienky, ale aj meškajúce dodávky komponentov kvôli

uzavretým hraniciam v čase prvej vlny pandémie. Stavba má ku koncu roka kompletne dokončenú spodnú časť, teda pilóty, základy a spodnú konštrukciu. Keďže poloha veže uprostred lesa neumožňuje jej montáž prostredníctvom vrtuľníka, uskutoční sa pomocou žeriavu. Ak sa okolnosti opäť nezmenia, sprístupniť ju plánujú v roku 2021.

SOLÁRNE LAMPY V ODLĀHLÝCH ČASTIACH

Technické služby Brezno sa v priebehu roka pustili aj do rozširovania siete verejného osvetlenia. V odľahlých častiach mesta, kde je technicky aj ekonomicky náročné vytvoriť novú elektrickú prípojku, začali postupne inštalovať solárne lampy. V lokalitách ako Vrchdolinka, Podkoreňová, Kôšikovo, ale aj Potočná ulica má nové solárne osvetlenie prispieť k zlepšeniu bezpečnosti obyvateľov v nočných hodinách.

NOVÉ STOJISKÁ A BIODKONTAJNERY

S cieľom prispieť k dôkladnejšej separácii domového odpadu začalo Brezno ešte v roku 2015 intenzívne budovať uzamykatelné kontajnerové stojiská. V tomto roku k už existujúcim 35 pribudli ďalšie štyri a to na Clementisovej a Malinovského ulici. Rozmiestnením hnedých kontajnerov navyše obyvatelia Brezna dostali možnosť triediť aj biologicky rozložiteľný odpad z domácností. V súvislosti so stojiskami došlo aj k pilotnému spusteniu systému elektronického uzamykania na Ulici MPČL.

DOPRAVA

PARKOVACIE MIESTA

Tohto roku Technické služby v centre mesta vybudovali ďalšiu spevnenú plochu určenú na parkovanie motorových vozidiel. Nové parkovisko je situované medzi dvoma chodníkmi na Malinovského ulici, pričom vjazd je vedený v smere od

tržnice z Ulice ČSA. Odstavná plocha pozostáva z 15 parkovacích miest, z ktorých jedno je určené pre vozidlá zdravotne ťažko postihnutých ľudí. Radnica na tento projekt vyčlenila 10-tisíc eur z mestského rozpočtu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OBCHVAT MESTA

V marci 2015 sa Brezňania tešili, že po mnohých rokoch sľubov sa konečne dočkali zahájenia stavby obchvatu mesta. Prvá etapa s dĺžkou 2,54 km sa realizovala na ceste I/66 v smere od Banskej Bystrice do Brezna, začína pri Banisku a končí prvou križovatkou pri odbočke na Čierny Balog, pri Baldovskom moste. Stavba tejto etapy bola ukončená v septembri 2017.

Druhá etapa výstavby je rozdelená na dva úseky. Tri roky po ukončení prvej etapy sa čakalo na dokončenie projektu, chýbali aj finančné prostriedky. V septembri tohto roku sa obyvatelia Brezna a regiónu dozvedeli, že výstavba konečne pokračuje. Začala sa výstavba II. etapy prvého úseku obchvatu Brezna. Nový, viac ako 1,6-kilometrový úsek za takmer 20 miliónov eur bude priamo nadväzovať na už existujúcu stavbu z prvej etapy. Prepojí ju tak s cestou I/72, čím sa z centra mesta odkloní tranzitná doprava smerujúca do Tisovca a Rimavskej Soboty, zníži sa hluk a emisie a zvýši priepustnosť premávky v intraviláne. Slovenskú správu ciest ako investora vyjde II. etapa obchvatu Brezna 1. úsek podľa rozpočtu na 16,56 milióna eur bez dane z pridanej hodnoty. V tendri uspelo združenie spoločností SMS a Viakorp. Výstavba je naplánovaná na obdobie 30 mesiacov, takže prvé autá by novým úsekom mohli prejsť už v roku 2023.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

CYKLOTRASA BREZNO - VALASKÁ

Mesto Brezno v marci tohto roku spustilo realizáciu projektu Cyklotrasa Brezno – Valaská. Plánovaná dĺžka realizácie výstavby bola 12 mesiacov. Práce na výstavbe začali chodníkom na nábreží Hrona. Súčasne boli realizované práce aj na starej valaštianskej ceste a pokračovala aj výstavbou po ceste obce „stará“ Valaská. Predpokladaný termín ukončenia sa predĺži; bola nutná zmena projektu. Tento projekt je podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Na základe žiadosti mesto získalo na realizáciu finančné prostriedky- Schválená výška nenávratného finančného príspevku je 1 344 275,96 eur.

Takmer deväťkilometrový úsek cyklotrasy Brezno – Valaská povedie zo železničnej stanice v Brezne smerom do centra mesta. Rovnako aj na západ k hlavnému hospodárskemu uzlu Horehronia Železiarňam Podbrezová. vznikne cyklistický pruh s celkovou dĺžkou 8,74 km, pričom viac ako 1,76 km bude mať dĺžku úplne nový cyklistický pruh, vrátane lávky pre cyklistov v dĺžke 648 metrov, ktorá povedie súbežne popri novej navrhovanej cestnej komunikácii. Pre zvýšenie komfortu cyklistov budú na dvoch miestach osadené stojany na bicykle.

Cyklotrasa bude zložená z dvoch častí. Vetva A bude prepájať obec Valaská so železničnou a autobusovou stanicou v intraviláne mesta Brezno. Začiatok je plánovaný v blízkosti železničnej stanice. Cyklotrasa povedie po chodníkoch na moste cez rieku Hron, smerom na západ, chodníkom pri čerpacej stanici, kde prechádza priechodom cez cestu I/66. V mieste vjazdu do závodu Železiarne Podbrezová Nový závod – Valaská sa priechod upraví na spoločný pre chodcov a cyklistov. Cyklotrasa skončí v mieste križovatky cesty III/06673 a cesty I/66. Druhá časť, vetva B povedie zo železničnej stanice do centrálnej oblasti mesta Brezna. Začne za mostom cez rieku Hron v napojení na vetvu A, s pokračovaním na trase miestnych komunikácií cez ulice Eleny Maróthy – Šoltésovej, Nábrežie dukelských hrdinov až po Štúrovu ulicu. V tejto časti vzniknú dva spoločné priechody pre chodcov a cyklistov a jeden pre cyklistov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFIA A MATRIKA

VÝVOJ A POHYB OBYVATEĽSTVA

Počet obyvateľov k 31.12.2020 podľa mestských častí

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
bez trvalého pobytu	475	400	135	133	1 143
Brezno - mesto	4 695	5 754	784	731	11 964
Mazorníkovo	2 363	2 476	426	416	5 681
Bujakovo	103	112	17	14	246
Predné Halny	212	187	78	81	558
Zadné Halny	212	198	53	52	515
Spolu	8 060	9 127	1 493	1 427	20 107

Obyvateľov Slovenska v minulom roku pribudlo. I napriek tomu, že pandémia sa výrazne podpísala pod úmrtnosť a prirodzený prírastok je asi prvýkrát od vojny v negatívnych číslach, celkový prírastok obyvateľstva Slovenska bol 1 908 osôb.

K 31. decembru 2020 mala Slovenská republika 5 459 781 obyvateľov. V roku 2020 sa v Slovenskej republike narodilo 56 650 živých detí a zomrelo 59 089 osôb. Prirodzený úbytok obyvateľstva tak dosiahol 2 439 osôb. Zahraničnou migráciou získala Slovenská republika 4 347 osôb (pristáhovalo sa 6 775 a vysťahovalo sa 2 428 osôb).

Zdroj informácií Štatistický úrad Slovenskej republiky

Situácia v Brezne vo vývoji obyvateľstva za minulý rok je trochu odlišná. Na začiatku roka sme síce mali 20 266 obyvateľov, na konci už len 20 107, čo znamená, že sa tohto roku v porovnaní s rokom 2019 znížil počet obyvateľov o 159. Trend

znižovania počtu obyvateľstva od roku 2007 pokračuje teda ďalej. Dôvodom znižovania počtu obyvateľstva v našom meste sú dve skutočnosti. Máme prirodzený úbytok, lebo zomrelo viac našich občanov ako bol počet novonarodených detí. Určite to spôsobila pandémia korony; veď tohto roku zaevidovali na úrade verejného zdravotníctva až 19 úmrtí Brežňanov na diagnózu covid – 19 . Úbytok bol zaznamenaný aj v dôsledku sťahovania; opäť sa viac ľudí z mesta odsťahovalo, ako prisťahovalo. Tohto roku pokles obyvateľov v dôsledku sťahovania prekročil stovku, keď sa z Brezna odsťahovalo 264 ľudí a prisťahovalo len 155. Od roku 2006 sa z Brezna odsťahovalo 5 153 obyvateľov a prisťahovalo len 3 195.

Pohyb obyvateľov

Stav k 31.12.2019	20 266
Prisťahovaní	155
Odsťahovaní	264
Úbytok sťahovaním	109
Narodení	211
Zomrelí	261
Prirodzený úbytok	50
Sobáše	133
Celkový úbytok	159
Stav k 31.12.2020	20 107

Tento rok sme bohužiaľ zaznamenali úbytok obyvateľov aj v dôsledku toho, že zomrelo až 261 obyvateľov, narodilo sa len 211 detí. Ako vidieť z nasledovnej tabuľky, za posledných 10 rokov sme zaznamenali najmenší prirodzený prírastok.

Prírodný prírastok – úbytok obyvateľov mesta			
ROK	Zomrelí	Narodení	Prírastok Úbytok
2010	218	196	-22
2011	195	206	11
2012	186	194	8
2013	214	211	-3
2014	192	169	-23
2015	187	197	10
2016	218	180	-38
2017	206	215	9
2018	209	201	-8
2019	208	233	25
2020	261	211	-50

Zvýšený počet úmrtí sme zaznamenali aj z dôvodu pandémie corony – Covid 19. Podľa údajov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici a breznianskej matriky na túto diagnózu zomrelo počas roka 19 Brežňanov.

Ale takáto situácia je tohto roku na celom Slovensku. Pandémia Covid-19 v roku 2020 zásadne ovplyvnila aj počty zomretých v Slovenskej republike. V súhrne za celý rok zomrelo na Slovensku takmer 59-tisíc osôb, čo je takmer o 5,5 tisíce osôb viac ako zomieralo v priemere za posledných päť rokov. Tie čísla potvrdzujú, že v roku 2020 zomrelo na Slovensku najviac osôb od konca druhej svetovej vojny. Vyšší celkový počet zomretých ako bol minulý rok, bol zaznamenaný naposledy v poslednom roku druhej svetovej vojny v roku 1945, kedy zomrelo 67,5 tisíce osôb, a predtým ešte v roku 1927, kedy zomrelo za rok vyše 59-tisíc osôb.

DEMOGRAFICKÁ ŠTRUKTÚRA

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12.2020

Veková štruktúra	od 0 do 3	od 3 do 6	od 6 do 15	od 15 do 18	od 18 do 60	nad 60
Počet obyvateľov	631	608	1 681	555	11 466	5 166

Najstaršou občanvou mesta je v tomto roku **Ružena Wonková**, narodená 23. mája 1920. Býva v Dome sociálnych služieb Luna na Ulici Fraňa Kráľa 23. V tomto roku oslávila 100 rokov. Medzi najstaršie občianky mesta patrí aj **Anna Lukáčová**, narodená 24. mája 1921, bytom Nálepkovala 22 a **Anna Švantnerová**, narodená 11. júla 1921, ktorá býva na Ulici Krčulova 19. **Elena Oberhauserová**, z Ulice Rázusova 75, sa narodila o rok neskôr a 26. septembra oslávila 98 rokov. Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži.

Najstarším mužom v Brezne je v tomto roku 96-ročný **Ján Tomančiak**, ktorý sa narodil 6. januára 1924, a býva na Ulici Brezenská 7. Rok 1924 je rokom narodenia aj ďalšieho obyvateľa mesta, **Rudolfa Demiana** zo Školskej ulice. O dva roky neskôr, v roku 1926, sa narodil **Rudolf Leitner**, ktorý býva na Ulici Malinovského 1112/16. Aj **Jozef Pustaj** s adresou trvalého pobytu na adrese Štvrť Ladislava Novomeského 1231/13, má rok narodenia 1926.

V našom meste je tohtoročná štatistika, ale aj celkový trend z hľadiska počtu a pohybu obyvateľov rozdielny. Počet Brežňanov klesá, tohto roku je nás opäť menej, vlastne je nás najmenej za posledných 30 rokov.

Čo sa týka vekového zloženia obyvateľstva, aj tento rok prispel k zmenám. Na celom Slovensku klesá podiel ľudí v produktívnom veku a zároveň rastie relatívny počet osôb v dôchodku. Podiel starších osôb na celkovej populácii sa v posledných desaťročiach výrazne zvýšil, keďže väčšia časť generácie, ktorá sa narodila v období populačnej explózie po 2. svetovej vojne, dosiahla dôchodkový vek.

Veková štruktúra obyvateľov – porovnanie rok 2002 a 2020

Vekové zloženie obyvateľstva			
Vek obyvateľov	rok 2002	rok 2020	Rozdiel
od 0 do 3 rokov	576	631	55
od 3 do 6 rokov	630	608	- 22
od 6 do 15 rokov	2 742	1 681	- 1 061
od 15 do 18 rokov	1 145	555	-590
od 18 do 60 rokov	14 551	11 466	-3 085
nad 60 rokov	2 942	5 166	2 224
Spolu	22 586	20 107	

V porovnaní s rokom 2002, za 18 rokov, došlo k podstatným zmenám v štruktúre breznianskeho obyvateľstva. Aj keď je potešujúce, že pribudlo detí do troch rokov, bohužiaľ, znížil sa počet detí od troch do šiestich rokov, školopovinných detí, menej je aj študentov stredných škôl. Najviac sa však bohužiaľ znížil počet obyvateľstva v produktívnom veku. No a samozrejme, pribudlo tých najstarších ľudí.

DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY

NARODENIE A KRSTY

V roku 2020 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 211 narodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. V breznianskej pôrodnici sa narodilo celkom 512 detí. Z toho breznianskych bola viac ako tretina - 174 detí ; 89 chlapcov a 85 dievčat. Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 30 detí – 17 chlapcov a 13 dievčat, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Z Osobitnej matriky Ministerstva vnútra SR bolo v tomto roku nahlásených 7 detí, ktoré sa narodili naším obyvateľom v cudzine.

Najmladšia matka sa narodila v roku 2004, takže mala pri pôrode šesťnásť rokov, najstaršia prvorodička mala štyridsať rokov. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta, dvakrát viac ako v súčasnosti, sa narodilo v roku 1982 – 431. A to sme mali ešte o pár stoviek menej obyvateľov ako v súčasnosti.

Kým do deväťdesiatych rokov minulého storočia počet detí narodených mimo manželstva nepresahoval 10 percent celkového počtu narodených detí, podľa posledných dostupných výsledkov tvoria na Slovensku až 37 percent novorodencov. V tomto sa Brezňanky trochu líšia od celoslovenského priemeru. Tu sa percento detí narodených mimo manželstva mierne znižuje. V roku 2020 sa 69 detí, teda 32,7 percent narodilo slobodným matkám.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že z 211 narodených breznianskych detí v roku 2020 bolo 51, takmer štvrtina – 24, 11 percent detí rómskych.

Pre všetky novonarodené deti Zbor pre občianske záležitosti každoročne organizoval na požiadanie rodičov individuálne slávnostné uvítania do života. Na mnohých slávnostných hromadných vítaniach bolo do života uvítaných všetky narodené deti. Z dôvodu pandémie koronavírusu ZPOZ zorganizoval a uskutočnil na začiatku roku len 2 individuálne uvítania dieťaťa do života na požiadanie rodičov a 3 hromadné vítania. Potom sa už vítania neuskutočňovali.

NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO

Najčastejšie mená dievčat narodených tohto roku na Slovensku sú **Ema, Sofia** a **Nina**. U chlapcov vedú **Jakub, Samuel** a **Michal**. V prvej desiatke obľúbených chlapčenských mien sa ďalej umiestnili **Adam, Tomáš, Filip, Oliver, Martin, Matej** a **Lukáš**. Rodičom sa páčili aj dievčenské mená **Viktória, Eliška, Natália, Nela, Sára, Mia** a **Hana**.

Tieto mená novonarodených detí sú populárne na Slovensku už niekoľko rokov. Aké sú však najrozšírenejšie mená v celej populácii? Na Slovensku žije najviac mužov s menami Peter, Ján a Jozef. Ženy sú najčastejšie nositeľkami mien Mária, Anna a Zuzana.

Z dievčenských mien sa u Brezňanov tešilo meno **Nina, Nela a Nella**. Až šesť rodičov ho vybralo pre svoje novonarodené dievčatko. Päť dievčat dostalo meno **Sofia**. Je potešiteľné, že sa medzi obľúbenými menami u Brezňanov opäť začali objavovať tradičné slovenské mená. Pekným začiatkom je skutočnosť, že štyrikrát dostali narodené dievčatá meno **Anna a Hana**.

Pri výbere dievčenských mien sa breznianski rodičia tohto roku inšpirovali aj exotikou. Vyskytli sa aj mená ako **Stacie** alebo **Noemi**.

Víťazom u Brezňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stalo chlapčenské meno **Michal a Jakub**. Rodičia takéto meno pri narodení dali šiestim chlapcom. Druhé miesto obsadilo meno **Filip**, ktorého nositeľmi sa stalo 5 narodených chlapcov. Na tretie miesto sa ešte dostali dve mená; **Leo a Samuel**. Tieto mená si zhodne vybrali pre svoje dieťaťko štyria rodičia. Breznianski chlapci dostali aj neobvyklé mená ako **Noel a Damián**.

SOBÁŠE A SVADOBNÉ HOSTINY

Pandémia ovplyvnila všetky udalosti a javy a sobáše mladých ľudí nevyvímajúc. V našom regióne sa robia svadobné hostiny pre 60 – 100 ľudí. Ale počas roka boli úradom verejného zdravotníctva obmedzované počty svadobných hostí.. Na sobáši sa väčšinu roka mohli, počas núdzového stavu, zúčastniť buď len svedkovia, alebo počet hostí do desať. A mladomanželia si nevedeli ani predstaviť, že svedkami spečatenia ich sľubov by mohlo byť len pár ľudí. Na tvári museli mať rúška a nevesta si musela mejkap a účes urobiť len sama, keďže kozmetické služby boli dočasne zakázané. A tak mnohé mladé páry svadbu odkladali alebo rušili. Aj v našom meste to ovplyvnilo počet sobášov. V roku 2020 bolo v Brezne uzavretých len 80

manželstiev, pričom v posledných desiatich rokoch sme zaznamenali 100 – 150 sobášov ročne, aj v minulom roku evidovali na breznianskej matrike 134 sobášov. Z tohtoročných 80 sobášov sa na mestskom úrade sobášilo 51 snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo 29 snúbeneckých párov. Iba 5 našich občanov si zvolili za manžela cudzinca; dvaja naši obyvatelia uzatvorili manželstvo s partnerom, ktorý bol z Rakúska, jeden z Českej republiky, jeden z Ruska a jeden z USA.

Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 57 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko. Takže naši občania v roku 2020 uzavreli celkom 149 manželstiev.

Okrem primátora mesta v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci :

Mgr. Andrej BARANČOK

Mgr. Martin JUHANIAK

Ing. arch. Ján KRÁLIK

Július OBERNAUER

Bc. Eubica ŠTUGNEROVÁ, MA

Mgr. Daniel STRUHÁR

Mgr. Eva SKAČANOVÁ

Ing. Martin RIDZOŇ, PhD.

ZOMRELÍ A POHREBY

V tomto roku zomrelo 261 obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu 131 zosnulých malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti v sociálnom zariadení v Brezne zomrelo 77 obyvateľov. Až 52 obyvateľov mesta – 26 mužov a 26 žien - zomrelo mimo Brezna. Je to podstatne viac, ako je priemer za ostatných desať rokov.

Zomrelí v Brezne za posledných 10 rokov.

ROK	Zomrelí
2010	218
2011	195
2012	186
2013	214
2014	192
2015	187
2016	218
2017	206
2018	209
2019	208
2020	261

V súvislosti s pandémiou vo svete v apríli 2020 Štatistický úrad SR vyzval matričné úrady o nahlasovanie úmrtí na COVID-19, ktoré podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb boli označované na liste o prehliadke mŕtveho diagnózou U07.1 alebo U07.2. V Brezne bolo prvé úmrtie označené touto diagnózou 20. októbra. Od tohto dátumu do konca roka v breznianskej nemocnici zomrelo 58 ľudí, ktorí mali okrem iných diagnóz na liste o prehliadke mŕtveho aj diagnózu označujúcu COVID-19. Z tohto počtu bolo 19 Brežňanov. Najmladší zomrelý mal len 41 rokov, najstarší brezniansky pacient mal 96 rokov. Zomrel aj jeden 89 – ročný pacient, dvaja 86-roční, jeden 83-ročný, traja pacienti mali 80 rokov, štyria zomreli vo veku 79, jeden 78. Dvaja pacienti mali na rodnom liste rok narodenia 1943, jeden rok 1945, jeden 1947. Na diagnózu covid zomrel aj jeden 68-ročný občan nášho mesta, Avšak toto sú len známe prípady. Dôvody úmrtia ostatných občanov, ktorí zomreli mimo Brezna, nie sú nám známe. Ale ako vidieť z tabuľky zomrelých za posledných 10 rokov, rok 2020 znamená najvyšší počet. Určite je to spôsobené pandémiou koronavírusu.

Breznianska matrika zaznamenala aj jedno tragické úmrtie. Siedmeho novembra vo večerných hodinách bol v časti Brezno-Šiašovo nájdený pod prevráteným traktorom 59 - ročný muž – **Ján Murín** z Brezna.

Dňa 25. júla nečakane zomrel vo veku 24 rokov slovenský reprezentant v športovej streľbe, brezniansky rodák, **Matej Medved'**. Bol členom Dukly Banská Bystrica, študentom piateho ročníka Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Koronavírus však ovplyvnil aj pohreby v Brezne. Bezpečnostné opatrenia úradu verejného zdravotníctva znemožňovali väčšej skupine ľudí stretnúť sa. Pozostali sa nemohli so zosnulým často rozlúčiť, pretože mnohí zomierali v nemocnici, či v domovoch seniorov, kde bol zákaz návštev. Nemohli mu ani usporiadať pohrebnú rozlúčku, keďže na pohrebe sa mohol zúčastniť často len obmedzený počet. V marci to mohli byť len traja ľudia, koncom roka, počas zákazu vychádzania a núdzového stavu, 6 ľudí. Na niektorých miestach mohli ostatní pozostali aspoň počúvať smútočný obrad z reproduktorov vonku pred obradnou sieňou, ale v Brezne nemáme typický dom smútku. Miesta rozlúčky sa konajú v súčasnosti na piatich miestach: v obradnej sieni Iris na Ulici Kozmonautov, v kostole na Bráničke, v dome rozlúčky U Haluškov na Chalupkovej ulici a v evanjelickom kostole. Koncom roka sme mali zákaz vychádzania, zákaz zhromažďovania, o to viac to boli zvláštne pohreby. Ani najbližšia rodina sa nemohla často pohrebu zúčastniť. Ak mal zomrelý napríklad 6 detí, už tam nikto ďalší nemohol byť prítomní.

ZPOZ v roku 2019 uskutočnil len jeden občiansky pohreb, členky ZPOZ sa boli s občanmi rozlúčiť na jednom cirkevnom pohrebe,

OCENENÍ OBČANIA

CENA MESTA ZA ROK 2020

Mestské zastupiteľstvo v Brezne na svojom zasadnutí dňa 4. novembra schválilo udelenie ocenenia za rok 2020 pre dve obyvateľky nášho mesta.

Mgr. EVA DOČEKALOVÁ, riaditeľka Hotelovej a obchodnej akadémie v Brezne, Cena jej bola udelená pri príležitosti životného jubilea a za zásluhy o rozvoj školstva a vzdelanosti v našom meste. Tento rok oslávila svoje životné jubileum 60 rokov. Hotelová a Obchodná akadémia, v ktorej pôsobí už skoro 30 rokov, sa pod jej vedením stali pojem nielen v Banskobystrickom kraji, ale i na Slovensku a v zahraničí. Študenti škôl pod jej vedením príkladne reprezentujú naše mesto. V roku 2010 sa zaslúžila o vznik detašovaného pracoviska Vysokej školy Ekonomie a manažmentu verejnej správy.

ELENA FAŤÚNOVÁ, podnikateľka a akcionárka CBA SK, a.s. Cena jej bola udelená za odvahu, ľudskosť a spoločenskú zodpovednosť pri podnikateľských aktivitách a výrazný podiel na rozvoji zamestnanosti v regióne. Súkromná podnikateľka, majiteľka a zakladateľka firmy, ktorá v súčasnosti nesie názov CBA Market ako fyzická osoba za tridsať rokov podnikania prispela veľkou mierou do rozpočtu mesta. Finančne podporovala množstvo aktivít mesta v oblasti kultúry aj športu. Začala podnikáť v našom meste v roku 1991. Postupne vybudovala a sprevádzkovala v Brezne a na Horehroní maloobchodnú sieť predajní potravín. V roku 2004 sa firma Eleny Faťunovej stala členom akciovej spoločnosti CBA SK. V roku 2010 jej firma predstavovala 4 veľkoplošné a 28 menších predajní potravín v regióne a veľkosklad potravín. V týchto prevádzkach našlo prácu takmer 200 obyvateľov regiónu.

Mestské zastupiteľstvo v Brezne schválilo udelenie ocenenia - IN MEMORIAM týmto:

IRENA SOBOTOVÁ, zdravotná sestra pôsobiaca v breznianskej nemocnici, jediná Brezňanka, držiteľka vyznamenania štátu Izrael Spravodlivá medzi národmi. Udelenie ceny je prejavom vďaky za záchranu židovského obyvateľstva počas 2. svetovej vojny. Ako zdravotná sestra pôsobiaca v breznianskej nemocnici ukrývala na prelome rokov 1944 – 1945 v pivnici nemocnice, s tichým súhlasom dr. Ervína Holéczyho - riaditeľa nemocnice, malého chlapca Jicchaka Schlesingera. Vybavila mu

falošné doklady a neskôr, napriek možnému ohrozeniu vlastnej rodiny, ho chránila aj vo vlastnom dome.

JARMILA OBERNAUEROVÁ, činorodá herečka, Divadelný súbor Jána Chalupku mesta Brezna. Udelenie ceny je prejavom vďaky za zásluhy o kultúrny rozvoj v našom meste. Odohrala niekoľko divadelných predstavení doma i v zahraničí a stvárnila vedľajšie, ale aj hlavné úlohy v divadelných inscenáciách. Jej život bol spätý s mestom Brezno, kde vyrastala a celý svoj profesijný život pôsobila. V poslednej divadelnej hre divadelného súboru - Trinásta hodina stvárnila hlavnú úlohu a nielen v tejto hre sa zapísala do pamäti Brežňanov, ale aj zahraničných priateľov a divákov,

CENA PRIMÁTORA MESTA BREZNA

Primátor mesta sa rozhodol, že túto cenu za rok 2020 získajú títo občania nášho mesta:

Ing. JAROSLAV MAČEJOVSKÝ, riaditeľ Nemocnica s poliklinikou Brezno, n. o. cena je udelená pánovi riaditeľovi a celému kolektívu zamestnancov NsP Brezno n.o., Cena je prejavom vďaky za obetavosť a pomoc v boji s pandémiou COVID 19 a za prípravu a realizáciu najväčšej rekonštrukcie budovy nemocnici v jej histórii.

MUDr. IVAN DROPPA, uznávaný špecializovaný neurológ Nemocnica s poliklinikou Brezno, n. o. Cena je prejavom vďaky za Vašu profesionálnu prácu, obetavosť a vedenie neurologického oddelenia v Nemocnici s poliklinikou n. o., v Brezne.

PeaDr. GABRIELA PRAVOTIAKOVÁ PhD., riaditeľka Základná umelecká škola v Brezne. Cena je prejavom vďaky za obetavosť a motivovanie mladých ľudí k aktívnemu tráveniu voľného času počas 60 - ročnej histórii školy.

KATARÍNA KOKAVCOVÁ, pracovníčka mesta Brezno, od roku 2008 zamestnaná ako vedúca Denného centra Prameň. Cena je prejavom vďaky za obetavosť a láskavý prístup k práci s našimi seniormi a pri príležitosti životného jubilea.

MARTIN VETRÁK, DiS art., mladý talentovaný muzikálový spevák. - Cena je prejavom vďaky, za príkladnú prezentáciu nášho mesta. Jeho spev je nezabudnuteľným zážitkom a inšpiráciou pre všetky generácie.

Ing. JANA GRLOCKÁ, riaditeľka Domova sociálnych služieb Luna v Brezne. Cena je prejavom vďaky za celoživotnú obetavú prácu v prospech seniorov a ťažko zdravotne postihnutých a za prínos rozvoja sociálnych služieb v meste Brezne.

Mgr. BARBORA FIGUŠOVÁ, podnikateľka Slovenska, majiteľka farmy Čučoriedkovo. Cena je prejavom vďaky za šírenie dobrého mena nášho mesta a regiónu. Je vzorom a inšpiráciou pre mladých ľudí.

ŠKOLSTVO

MATERSKÉ ŠKOLY

Prehľad umiestnenia detí v mestských materských školách, porovnanie s minulým školským rokom:

MIESTO MATERSKEJ ŠKOLY	Zástupca riaditeľa školy pre materské školy	POČET DETÍ	
		k 15.9.2020	k 15.9. 2019
Materské škola – NálepkoVA 50	Dáša Medveďová	97	99
Materská škola Dr.Clementisa 3	Dáša Medveďová	106	108
Materská škola B. Němcovej 17	Jaroslava Mišániová	42	42
Materská škola Hradby 9	Jaroslava Mišániová	101	103
Materská škola MPČL 35	Žaneta Kunštárová	131	132
Súkromná Materská škola EGB,	Lenka Heilerová	27	16
SPOLU		504	500

V meste máme 6 materských škôl. Organizačne sú začlenené pod 3 základné školy; Materská škola pri Základnej škole Karola Rapoša, Pionierska 4 je v dvoch elokovaných pracoviskách – Štvrť Dr. Clementisa 3 a Nálepškova 50, Materská škola pri Základnej škole Pionierska 2 v dvoch elokovaných pracoviskách Hradby 9 a B. Němcovej 17 a piata je Materská škola pri Základnej škole MPČL 35.

Jedna materská škola je súkromná. Táto poskytuje predprimárne vzdelávanie pre deti od 2 do 6 rokov. Materská škola disponuje dvoma vekovo zmiešanými triedami, a to triedou Angličtinári a triedou Nemčinári. Učiteľky tu bežne pri komunikácii s deťmi používajú konkrétne cudzie jazyky, využívajú sa počas celého dňa v zadávaní krátkych pokynov, usmernení, básničkách, piesňach či riekankách. V MŠ sú vo výchovno-vzdelávacom procese zahrnuté prvky Montessori pedagogiky,

OTVORENIE ZREKONŠTRUOVANEJ MATERSKEJ ŠKOLY

Prestrihnutím pásky v stredu 9. septembra oficiálne otvorili po rekonštrukcii Materskú školu na Ulici Dr. Clementisa. Do kompletnej rekonštrukcie sa mesto pustilo vlani v auguste minulého roku, pričom z objektívnych dôvodov sa termín ukončenia prác posunul o niekoľko mesiacov a celú situáciu skomplikovala aj pandémia Covid-19. Materská škola bola v určitých častiach v úplne dezolátnom stave, na začiatku školského roka 2. septembra ju však stihli otvoriť. „Ďakujem vedeniu Základnej školy s materskou školou Karola Rapoša, pani učiteľkám a zamestnancom školy, rodičom, že sme to spoločne zvládli. Poďakovanie patrí našim zamestnancom z odboru investičného a projektového pod vedením prednostky mestského úradu a poslancom mestského zastupiteľstva, pretože bez ich podpory by sme nemohli dielo realizovať.“, povedal primátor mesta na otvorení.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ROZOSTAVANÁ MATERSKÁ ŠKOLA

V septembri minulého roka začalo mesto aj s obnovou druhej materskej školy na Ulici Nálepkovej. Tohto roku sa však túto materskú školu nepodarilo dokončiť. Materská škola na Nálepkovej ulici zostala rozostavaná. Mesto podalo žiadosť o zmenu projektu a čaká na vyjadrenie riadiaceho orgánu. Po získaní súhlasného stanoviska k navrhovaným zmenám koncom roka mesto pokračovalo v stavebných prácach.

ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Prehľad základných škôl v Brezne k 15. 9. 2020 ; porovnanie s predchádzajúcim rokom:

NÁZOV ŠKOLY	MENO RIADITEĽA	POČET ŽIAKOV	
		Školský rok 2019/2020	Školský rok 2020/2021
Základná škola Pionierska 4	Danka Katonová	544	573
Základná škola Pionierska 2	Beata Prečuchová	827	784
Základná škola MPČE 35	Peter Macko	256	268
SPOLU		1 627	1 625

OTVORENIE NOVÉHO ŠKOLSKÉHO ROKA

Do školských lavíc základných škôl v Brezne zasadlo 1 627 žiakov, z toho 256 na Mazorníkove, 827 na Pionierskej 2 a 544 na Pionierskej 4.

Otvorenie školského roka bolo úplne odlišné od všetkých predchádzajúcich. Spôsobil to koronavírus, Školy sa museli prispôbiť nariadeniam ministra školstva a hlavného hygienika.. Rodinní príslušníci tentokrát nesmeli vstúpiť do priestorov školy, okrem zákonných zástupcov prváčikov, ktorých v Základnej škole Karola Rapoša privítali 72 žiakov (4 triedy), 75 žiakov na Pionierskej 2 (4 klasické triedy, 1 špecializovaná a 1 nultý ročník – 8 detí), na Mazorníkove 38 prvákov (2 triedy a 1

nultý ročník – 9 detí). Prvákov čakali nádherne vyzdobené triedy, šlabikár, žiacka knižka a spomienková kniha od primátora mesta, minilego, vitamíny, drobnosti, usmiate pani učiteľky a vychovávateľky. Mesto Brezno školám venovalo viac ako 200 žiackych knižiek, ako aj umeleckých čítaniek Medvedku, daj labku.

V Základnej škole Karola Rapoša prváčikov, ich rodičov a starých rodičov slávnostne privítali v átriu školy, kde sa im prihovorila riaditeľka školy, primátor a žiaci – zástupcovia žiackeho parlamentu. Keďže v tejto škole je zvyk končiť školskú dochádzku „posledným zvončením“, tak sa rozhodli aj prvýkrát zazvoniť pri prvom nástupe detí do školy veľkým zvoncom spolu s pánom primátorom. Žiaci mali povinné rúška, ale škola dbala o to, aby žiaci dlho nemali prekryté dýchacie cesty a trávili aspoň polovicu vyučovania v exteriéri školy. V škole majú pekné, svojpomocne vybudované átrium, školský dvor a školskú záhradu a tú začali využívať hlavne pre žiakov.

Dobrá nálada a radosť zo stretnutia s kamarátmi boli i napriek opatreniam rovnaké ako po iné roky v Základnej škole na Pionierskej 2. Zabezpečili koridory pri 3 vstupoch do budov s dvojmetrovmi rozstupmi. Každý zamestnanec, žiak aj sprevádzajúci zákonný zástupca museli prejsť ranným filtrom, to znamená. meranie teploty, dezinfekcia rúk. Kontrolovali sa tlačivá, bez ktorých nesmeli žiaci vojsť do tried. V prípade, že požadované vyhlásenia zákonných zástupcov nemali, odvedli ich do izolačných miestností, kde čakali na príchod rodičov. Nikto zo žiakov ani zamestnancov nebol zdravotným rizikom a nikoho nemuseli poslať domov..

Rodičov a žiakov prvého ročníka Základnej školy na Mazorníkove v priestoroch átria privítal riaditeľ Peter Macko. Následne sa otvorenie školského roka uskutočnilo prostredníctvom školského rozhlasu.

Úspešný štart do nového školského roka poprial žiakom a učiteľom e aj primátor. Mesto Brezno nakúpilo pre breznianske školy a školské zariadenia prostriedky pre osobnú hygienu a dezinfekciu za takmer 6500 eur. Ide o dezinfekčné

gély na ruky, dávkovače, mydlá, papierové utierky, jednorazové rúška pre zamestnancov, rukavice, dezinfekčné prostriedky na čistenie plôch a podobne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

JUBILUJÚCE ŠKOLY

V školskom roku 2019/2020 plánovala oslavovať Základná umelecká škola. Pre školu bol minulý školský rok jubilejný; uplynulo 60 rokov od založenia školy. Veľkým priáním školy bolo, aby mohli zorganizovať všetky plánované akcie na počesť tohto výročia a urobiť tak radosť všetkým ich priaznivcom. Bohužiaľ, pre mimoriadnu pandemickú situáciu sa to nepodarilo a stihli urobiť len výstavu v Horehronskom múzeu.

V novom školskom roku 2020/2021 si pripomína 60. výročie vzniku školy Základná škola s materskou školou Pionierska 2. Na výročie sa pripravovali aj počas letných prázdnin. Podarilo sa im zrealizovať opravu dvoch podlaží v prístavbe školy, v žltej budove. Išlo o výmenu elektroinštalácie, sociálnych zariadení pre žiakov aj zamestnancov a kompletne vymaľovanie interiéru týchto poschodí. Tiež boli vymaľované triedy pre nových piatakov.

Modernizácia učební napreduje. Ak chce škola čeliť aktuálnym výzvam primárneho vzdelávania, musí svojim žiakom zabezpečiť primerané podmienky pre ich rozvoj. Trom základným školám v Brezne sa to vďaka európskym peniazom podarilo a dočkali sa obnovy špecializovaných tried aj modernizácie didaktických pomôcok. Nenávratné finančné prostriedky v celkovom objeme viac ako 300-tisíc eur mesto ako koordinátor projektu použilo na vybavenie učební informačných technológií, ale aj prírodovedných a jazykových tried, doplnenie knižníc či nevyhnutné stavebné úpravy s tým spojené. Modernizácia učební bude pokračovať aj v roku 2021.

STREDNÉ ŠKOLY

ŠKOLY POČAS PANDÉMIE

Aj na breznianskych stredných školách bol proces vyučovania ovplyvnený pandémiou. V školskom roku 2019/2020 boli zatvorené od 12. marca, do školy sa žiaci vrátili až 29. júna, aby si prevzali koncoročné vysvedčenie. V novom školskom roku po prázdninách do školy opäť nastúpili 2. septembra a od 9. októbra sa žiaci opäť učili dištančne. Napriek tomu, že niektoré školy na Slovensku sa v decembri ešte otvorili, breznianske zostali zatvorené. Nesplnili náročnú podmienku na otvorenie – pred nástupom otestovať všetkých žiakov aj učiteľov. Táto forma vyučovania je veľmi náročná pre všetkých – pre žiakov, pre ich rodičov a aj samotných učiteľov. Všetci zainteresovaní by sa čo najskôr radi vrátili do škôl. Do konca oka sa tak však nestalo.

HISTORICKY VÝVOJ ŠKOL

Demografický vývoj obyvateľstva za posledných 25 rokov nie je pre Brezno priaznivý. Ubúda obyvateľov, ale predovšetkým mladých ľudí. Za tieto roky sa znížil počet mladých ľudí vo veku od 15 do 18 rokov viac ako o polovicu. Tak je pochopiteľné, že klesá aj počet študentov breznianskych stredných škôl. Najviac sa pokles študentov prejavil na Gymnáziu Jána Chalupku. Ešte začiatkom tohto storočia mala škola viac než 500 študentov, v súčasnosti ich počet nedosiahol ani 300. Výrazný pokles záujmu je evidentný aj pre Hotelovú akadémiu. Kedysi prestížna stredná škola, ktorá prijímala len výborných študentov, dnes už nemá takú možnosť vyberať si medzi prihlásenými. Ale to je určite aj preto, že jej absolventi už nemajú takú možnosť uplatnenia. Pozície, ktoré sú aktuálne v ponuke pre absolventov – čašníci, recepční, kuchári – sú málo platené. Možno aj preto, že v reštauráciách dnes ako čašníkov zamestnávajú aj nekvalifikované sily. Záujem poklesol aj o štúdium pedagogickej školy.

Vývoj počtu študentov na stredných školách v Brezne v roku 2020, porovnanie

NÁZOV ŠKOLY	MENO RIADITEĽA	POČET ŠTUDENTOV			POČET ŠTUDENTOV	
		Školský rok 2010/2011	Školský rok 2015/2016	Školský rok 2020/2021	Maturanti 2020	Novoprijatí 2020
Gymnázium Jána Chalupku	PhDr. Miroslav Glembek	460	299	299	42	53
Hotelová akadémia	Mgr. Eva Dočekalová	525	346	258	53	54
Obchodná akadémia	Mgr. Eva Dočekalová	125	100	106	24	27
Stredná odborná škola techniky a služieb	PaedDr. Danka Kubušová	545	360	325	67	131
Súkromná stredná odborná škola pedagogická	PaedDr. Tibor Surový	236	308	229	62	120
SPOLU POČTY ŠTUDENTOV		1 891	1 413	1 217	248	385

Aj počet žiakov prijatých do prvých ročníkov napovedá tomu, že je dávno za nami situácia, keď na stredné školy prijímali každého desiateho prihláseného. Ale taká je situácia v súčasnom školstve na celom Slovensku. Je veľa stredných škôl a vzhľadom na spôsob pridelovania finančných prostriedkov je „bitka“ o žiaka

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA TECHNIKY A SLUŽIEB

Kedysi slávna stredná priemyselná škola strojnícka sa zmenila za 70 rokov existencie od svojho vzniku v roku 1951 hádam vo všetkom. Asi iba objekt, do ktorého sa škola v roku 1962 presťahovala z Piesku, zostal stáť na pôvodnom mieste. Počas desaťročí škola prešla mnohými zmenami, rozrastal alebo znižoval sa počet tried, menili sa zamerania odborov, výučba sa prispôbovala potrebám a požiadavkám. V súčasnosti v školskom roku 2020/2021 má Stredná odborná škola techniky a služieb

študijné odbory hostinský, predavač, obchod a podnikanie, spoločné stravovanie, prevádzka obchodu – vnútorný obchod, podnikanie v remeslách a službách, výroba konfekcie, nástrojár, strojárstvo, strojárstvo – výroba, montáž a opravy prístrojov, strojov a zariadení, strojárka výroba. V tomto školskom roku na základe potrieb škola pristúpila k znovuo tvoreniu študijného odboru obchod a podnikanie. Počet žiakov sa však za posledných desať rokov znížil takmer o polovicu. Z dvoch študijných odborov je dnes dvanásť. Riaditeľkou školy je od roku 2015 PaedDr. Danka Kubušová.

V školskom roku 2020/2021 zaznamenala škola výrazný úspech žiaka – 1. miesto na celoslovenskom kole súťaže v strojárstve ZENIT. Škola získala v Operačný programe: Integrovaný regionálny operačný program na projekt Tradícia a kvalita - modernizácia strojárskych dielní na SOŠ TaS Brezno 458 994,42 €. Projekt sa začal realizovať v roku 2019 a skončil na konci tohto roku.

Škola podpísala zmluvu o duálnom vzdelávaní s Hotelom Partizán v odbore hostinský, hostinská. Ale žiakov tejto školy z odborov hostinský, hostinská a spoločné stravovanie zabezpečovali catering na základe objednávky pri rôznych aktivitách mesta a mestských organizácií. Mohli sme ich stretnúť na dňoch mesta, pri podujatiach v synagóge, obsluhovali hostí pri aktivitách Jednoty dôchodcov, a iných organizácií. Dlhodobá a známa je spolupráca s denným centrom Prameň v Brezne; žiaci tu učia seniorov pracovať na mobilných telefónoch a počítačoch.

Škola intenzívne spolupracuje s podnikateľskými subjektmi v regióne, žiaci vykonávajú praktickú prípravu, v súlade so zameraním príslušného odboru, u viac 30 zamestnávateľov. Táto skutočnosť výrazne prispieva ku kvalite praktickej prípravy našich žiakov čo sa pozitívne prejavuje aj vo vysokej zamestnanosti našich absolventov.

GYMNÁZIUM JÁNA CHALUPKU

Škola má aj tento dva odbory; gymnázium- osemročné štúdium a gymnázium – štvorročné štúdium. Riaditeľom školy je od roku 1990, presne tridsať rokov PhDr. **Miroslav Glembek**. V poslednej dobe vplyvom nepriaznivého demografického vývoja, ale aj mnohých iných dôvodov dochádza k poklesu počtu žiakov. Za posledných desať rokov klesol počet žiakov takmer o polovicu. Škola sa snaží motivovať žiakov na štúdium aj realizáciou mnohých projektov a mimovyučovacích aktivít.

Už tretí školský rok realizujú projekt IT Akadémia – vzdelávanie pre 21. storočie. Ide o Vytvorenie modelu vzdelávania a prípravy mladých ľudí pre aktuálne a perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti a trhu práce so zameraním na informatiku a IKT.

Európsky parlament vytvoril program Euroscola s tromi základnými cieľmi. V tomto projekte žiaci gymnázia úspešne reprezentovali školu, mesto a región v decembri 2019, kedy sa zúčastnili modelového zasadnutia EP v Štrasburgu. Cieľom projektu- Sustainable diets (Trvalo udržateľná strava), ktorý trvá od roku 2018, je najsť súvislosť zodpovedného stravovania/zodpovednej spotreby s globálnym otepľovaním a znižovaním uhlíkovej stopy. Škola je zapojená aj do ďalších environmentálnych projektov.

HOTELOVÁ AKADÉMIA

Pokles počtu študentov bol za posledných desať rokov zaznamenaný aj na tejto v minulosti prestížnej škole. Z 525 žiakov v roku 2010 má škola v tomto školskom roku len 258 žiakov. Žiaci sa tohto roku zúčastnili baristickej súťaže SLOVAK BARISTA CUP v Bratislave, kde ju reprezentovali dve dievčatá, tretie miesto obsadila žiačka súťažiaca v príprave kávových nápojov a druhá reprezentantka školy získala cenu za najlepšiu techniku. Na podujatí DanubiusGastro obsadili dievčatá 1. a 5. miesto v kategórii BARMAN JUNIOR. Pod záštitou žiakov školy sa realizovalo

podujatie v hoteli Partizán s názvom „Hotel v rukách hotelákov“. Počas neho žiaci zabezpečovali prevádzku hotela bez zamestnancov a mohli si tak vyskúšať ako sa manažuje hotel v konkrétnych podmienkach. Na okresnom kole olympiády v nemeckom jazyku získali žiaci prvé miesto. V jarnom období dištančného vzdelávania sa žiaci a učitelia zapojili do celosvetovej výzvy na realizáciu najväčšej online hodiny telesnej a športovej výchovy s pokusom o zápis do knihy svetových rekordov. V okresnom kole žiakov vo volejbale obsadili dievčatá aj chlapci 1. miesto, vo floorbale boli úspešní chlapci – získali prvenstvo.

Maturitné skúšky zo všetkých maturitných predmetov sa konali administratívnym spôsobom - známka z maturitného predmetu bola vypočítaná aritmetickým priemerom známok z predmetu alebo skupiny predmetov v prípade maturitnej skúšky z teoretickej a praktickej časti odbornej zložky. Externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry a zvoleného cudzieho jazyka sa v školskom roku 2019/2020 v čase mimoriadnej situácie nekonala.

OBCHODNÁ AKADÉMIA

Mierny pokles záujmu bol zaznamenaný aj o štúdium na tejto škole. Ale i v tomto roku sa postarali o dobrú reprezentáciu školy na mnohých súťažiach. V marci 2020 sa konali Majstrovstvá kraja v Spracovaní informácií na počítači, kde v kategórii - úprava textu na počítači obsadili žiaci školy 1. a 2. miesto. Pod záštitou Junior Achievement Slovensko prebehla súťaž Innovation Camp, v ktorej sa naši žiaci umiestnili na 1. a 2. mieste. V októbri sa maturantka školy stala najlepšou študentskou moderátorkou Banskobystrického kraja. Prvé miesto v kategórii umelecký prednes na krajskom kole Hviezdoslavovho Kubína v Banskej Bystrici patrí tiež tohto roku tiež žiačke tejto školy. Na okresnom kole olympiády v anglickom jazyku sme obsadili 1. aj 2. miesto.

- Vyučovanie na stredných školách bolo 12. marca 2020 prerušené pokynom BBSK, následne od 16. marca 2020 prerušené usmernením Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Do školy sme prišli až 29. júna.
- Opakovane bolo prezenčné vyučovanie na stredných školách prerušené 12. októbra 2020.

V období tejto mimoriadnej situácie učitelia zabezpečujú vyučovanie na diaľku dostupnými formami. Ich výber je podriadený charakteru konkrétneho vyučovaného predmetu. Vo výraznej miere využívame portál EduPage.

Základnou požiadavkou, ktorou sa vyučujúci riadia je primeranosť. Zameriavame sa na kľúčový obsah učiva, uplatňujeme individuálny prístup.

- Maturitné skúšky zo všetkých maturitných predmetov (SJL, cudzí jazyk, teoretická časť odbornej zložky MS a praktická časť odbornej zložky MS) sa konali administratívnym spôsobom - známka z maturitného predmetu bola vypočítaná aritmetickým priemerom známok z predmetu alebo skupiny predmetov v prípade maturitnej skúšky z teoretickej a praktickej časti odbornej zložky.
- Externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry a zvoleného cudzieho jazyka sa v školskom roku 2019/2020 v čase mimoriadnej situácie nekonala.

SÚKROMNÁ STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA PEDAGOGICKÁ EBG

V roku 2017 došlo k zmene názvu školy. Dovedy Súkromná sociálna a pedagogická akadémia EBG sa premenovala na Súkromná stredná odborná škola EBG, Zmena názvu súvisí s tým, že súkromná škola reagovala na potreby trhu a od tohto roku zrušila učebný odbor sociálny pracovník. Naďalej má dva odbory - učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo. Od roku 2018 nastala zmena aj na poste riaditeľa školy. Doterajšiu riaditeľku PaedDr. **Evu Hlaváčovú** nahradil vo

funkcii PaedDr. **Tibor Surový**. Za úspech považujeme 87% úspešnosť našich maturantov v prijímacích pohovoroch na vysoké školy,

Pandémia negatívne ovplyvnila najmä praktickú zložku vyučovacieho procesu - uzatvorené predškolské zariadenia, pozitívne ovplyvnila kompetencie vo využívaní výpočtovej techniky jednak študentov ako aj učiteľského zboru, Škola bola uzatvorená v rovnakých termínoch ako aj zvyšné školy v okrese, dištančná výučba prebiehala predovšetkým prostredníctvom videokonferenčných hovorov a využívaním portálu edupage.

ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA

EPIDÉMIA CORONY

KORONAVIRUS VO SVETE

Vírusová choroba Koronavírus 2019-nCoV sa objavil koncom roka 2019 v čínskom meste Wu-Chan. Postupne sa šírila do ďalších ázijských krajín a ďalej do Austrálie, USA, Francúzska a ostatných krajín vrátane Rakúska, Nemecka a Talianska. Medzi hlavné príznaky tejto choroby patrí, horúčka, kašeľ, dýchavičnosť, zápal pľúc. Najsilnejšiu epidemiologickú prvú vlnu spomedzi európskych krajín zaznamenalo Taliansko a Španielsko, kde sa vírusom nakazili tisíce ľudí. Celosvetovo sa koronavírusom infikovali milióny testovaných pacientov.

V Európe sa to všetko začalo začiatkom februára, prvé veľké ohnisko nákazy bolo v Taliansku. V Benátkach sa konal v polovici februára fašiangový festival, na ktorý cestovali aj ľudia z nášho regiónu.. A boli medzi nimi aj Brežňania, Uverejňovali fotografie na sociálnych sieťach, tešili sa. Autobusy s výletníkmi ich tam zaviezli a keď sa po piatich dňoch prežitých v ohnisku nákazy na severe Talianska vracali, rodiny ich už čakali so znepokojením. Veľa obyvateľov regiónu aj nášho mesta pracovalo aj

v ďalšom veľkom ohnisku nákazy, v rakúskom lyžiarskom stredisku, v epicentre pandémie [koronavírusu](#), v Ischgli. Nakazilo sa tam až 600 Rakúšanov a viac ako 1000 cudzincov, ktorí sa neskôr vrátili domov a rozniesli vírus vo svojich krajinách. Miestne úrady a majitelia viacerých lyžiarskych stredísk v Tirolsku boli obviňovaní, že konali pomaly, keď napriek informáciám o riziku nákazy nechali strediská otvorené. Ischgl zavrel svoje brány až 13. marca. Prvý prípad Rakúsko potvrdilo už 5. februára.

COVID-19 NA SLOVENSKU

Prvý potvrdený prípad ochorenia COVID-19 na Slovensku potvrdili v piatok 6. marca. Ochorenie sa zistilo u 52-ročného muža z obce Kostolište. Jeho syn bol na karnevale v Benátkach. V karanténe zostala aj jeho matka s pozitívnym nálezom na ochorenie Covid-19. Premiér Peter Pellegrini pre epidémiu koronavírusu zvolal krízový štáb a ohlásil opatrenia, ktoré mali pomôcť zabrániť jeho rozširovaniu. V sobotu 7. marca pribudli ďalšie dva potvrdené prípady a do konca víkendu ich bolo spolu už päť. V pondelok 9. marca oznámili ďalšie dva pozitívne prípady a o dva dni neskôr 11. marca sme už mali spolu 10 prípadov. Už 15. marca počet nakazených na Slovensku vystúpil na 61. Vláda na mimoriadnom rokovaní vyhlásila pre oblasť zdravotníctva núdzový stav. Zároveň pritvrdila opatrenia na zamedzenie šírenia koronavírusu; zavrela napríklad takmer všetky obchody a prevádzky okrem potravín, lekární a drogérií.

Vrchol prvej vlny pandémie sme na Slovensku dosiahli v polovici apríla; v stredu 15. apríla diagnostikovali rekordných 114 nových prípadov. Celkovo sa na k tomuto dňu na Slovensku nakazilo niečo cez tisíc ľudí. Najviac bolo v Bratislave, k 18. aprílu 167. Chorobe s diagnózou covid - 19 podľahlo v prvej vlne pandémie jedenásť pacientov.

KORONAVIRUS V BREZNE

Dňa 9. marca vyšiel na základe odporúčania ministerstva vnútra príkaz primátora o preventívnych opatreniach : „Mesto Brezno z preventívnych dôvodov a za účelom zníženia rizika koronavírusu ruší všetky verejné kultúrne a športové podujatia organizované alebo spoluorganizované mestom Brezno v mesiaci marec 2020. Počnúc zajtrajším dňom 10. 3. 2020 na dobu minimálne jedného týždňa mesto zatvára verejnú krytú plaváreň, ruší verejné korčuľovanie, Denné centrum Prameň, Arénu Brezno, Centrum voľného času a vstupy do sauny na zimnom štadióne. Mesto tiež zatvára Mestskú knižnicu až do odvolania. O ďalšom postupe a opatreniach budeme občanov priebežne informovať. Taktiež mesto zabezpečí dôslednú dezinfekciu priestorov vo verejných budovách mesta. „

Mesto 12. marca zverejnilo toto rozhodnutie primátora: „ Vzhľadom na to, že od dnešného dňa platí na celom území SR mimoriadna situácia, prijal primátor mesta rozhodnutie. Od zajtrajšieho dňa, piatka, 13. marca 2020 do štvrtka 19. marca 2020 zatvára základné školy, základné umelecké školy a materské školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Zároveň vyzýva zriaďovateľov neštátnych škôl a školských zariadení, aby postupovali rovnakým spôsobom. Mestský úrad od dnešného dňa funguje v obmedzenom režime..“ Mestská polícia od 13. marca kontrolovala všetky prevádzky obchodov , reštaurácií a služieb, ktoré majú byť podľa nariadenia vlády zatvorené. Mesto zatvorilo aj prevádzku detských ihrísk, kde je taktiež vysoké riziko šírenia ochorenia. Od pondelka 16. marca sa prestalo vyučovať aj na všetkých stredných školách v meste.

Napriek tomu, že prvý potvrdený prípad ochorenia na Slovensku sa objavil už 6. marca, a následne 11. marca boli prijaté opatrenia o zavretí väčšiny prevádzok a obchodov, ešte v sobotu 14. marca ľudia v Brezne chodili do obchodov na nákupy bez rúšok alebo inej ochrany, stáli v radoch pri pokladniach, podávali si ruky, postávali v skupinách, debatovali. Akoby si nebezpečenstvo nákazy neuvedomovali. Pritom na celom Slovensku už nastala čiastočná panika; ľudia vykupovali predovšetkým trvalé potraviny, cestoviny, ryžu, konzervy.

V pondelok 16. marca magistrát ponúkol svojim občanom novú službu. Z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu a prijatia opatrení mesto Brezno ponúkalo seniorom a ťažko zdravotne postihnutým, najmä osamelo žijúcim donášku nákupu do domácnosti. Celkovo mesto uspokojilo 31 požiadaviek občanov na zabezpečenie nákupu. Už 17. marca Brežňanom, najmä seniorom, magistrát rozdával rúška. Primátor Tomáš Abel sa dohodol na výrobe niekoľko tisíc rúšok s miestnymi krajčírkami a firmami. Seniorom a ťažko zdravotne postihnutým občanom mesto rozdalo takmer 1400 rúšok. Poskytovali im aj psychologickú podporu a poradenstvo. Urobili tak v spolupráci s neziskovou organizáciou Misericordia n.o. formou online, alebo telefonických rozhovorov. Nocľaháreň „Nádej“ prešla na nepretržitú prevádzku, klientom aj zamestnancom boli poskytnuté osobné ochranné pomôcky a zabezpečená dezinfekcia interiéru. V marci bol do Brezna dopravený náš obyvateľ, ktorý zo zdravotných dôvodov nemohol absolvovať karanténu v štátnom zariadení. Bola mu zabezpečená izolácia v priestoroch sezónnej ohrevovne a vykonanie testu na ochorenie Covid 19. Zároveň bolo zriadené záchytné zariadenie pre osoby bez domova v priestoroch Arény Brezno. Opatrovateľkám poskytujúcim sociálnu službu v domácnosti klienta boli taktiež zabezpečené osobné ochranné pomôcky.

Spoločnosť z Brezna Harmanec Kuvert zabezpečila 23. marca 10 paliet hygienických potrieb. Boli prerozdelené pre našu nemocnicu a tiež Domov dôchodcov Luna v Brezne. Dobrovoľný hasičský zbor začal s dezinfekciou ulíc, námestia, lavičiek, autobusových zastávok,

Takmer celé dva týždne od vyhlásenia prvého prípadu koronavírusu sme sa v Brezne držali. V stredu 18. marca sme sa však z médií dozvedeli o prvých dvoch prípadoch Covid 19, u občanov, ktorí majú trvalý pobyt v Brezne. Primátor nás upokojil: „Jeden z nich v Brezne ani nebol. Osoba s trvalým pobytom v Brezne žila v Bratislave a tam bola aj zachytená. Druhý prípad v Brezne býva. Muž v strednom veku prišiel z Rakúska s pozitívnou cestovateľskou anamnézou a bol v kontakte iba s rodinou a tá je v súčasnosti v domácej karanténe. Táto osoba je liečená v Banskej Bystrici.“ Prvého apríla pribudli v Brezne ďalšie dva pozitívne prípady, 4. apríla sme už konštatovali, že máme

v Brezne päť pozitívne testovaných. Všetci piati mali cestovateľskú anamnézu; vrátili sa z Rakúska. Od zaznamenania prvého prípadu nákazy koronavírusom na Slovensku ubehlo 30 dní. K tomuto dňu bolo už na Slovensku potvrdených 485 prípadov pozitívne testovaných. Na Slovensku bola vyhlásená mimoriadna situácia, núdzový stav sa rozšíril okrem zdravotníctva aj na sociálne zariadenia. Z hľadiska prijatých opatrení, počtu nakazených aj testovaných v tomto štádiu sme boli výborní; Slovensko sa zaradilo na 3. miesto zo všetkých krajín sveta.

Dňa 18. apríla, uplynul od zaznamenania prvého prípadu nákazy koronavírusom v Brezne presne mesiac. Na mape koronavírusu bolo v našom meste už číslo 8. Toľko Brežňanov sa nakazilo za mesiac. V susednom Čiernom Balogu na mape Covid svietilo v tomto čase číslo 6, dvaja boli zo Závadky, po jednom pozitívnom prípade mala aj obec Valaská, Polomka, Predajná, Hronec, a Pohronská Polhora. V celom breznianskom okrese bolo 18. apríla 21 pozitívnych. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici k 29. aprílu urobil analýzu, na základe ktorej evidoval v okrese Brezno stále len 21 prípadov ochorení. Od tohto termínu sme sa už o pozitívne nakazených v meste Brezne nič nedozvedeli. V súvislosti s množiacimi sa podnetmi od občanov, ktoré sa často týkali strachu z možnej identifikácie osoby a následného vyčlenenia zo spoločnosti, či šikany, pristúpilo sa k zastaveniu počtu zverejňovania pozitívne testovaných na Covid-19 na úrovni obcí. Ďalším dôvodom bolo aj to, že na Slovensku máme skupiny ľudí, ktorí začali dáta zneužívať, uverejňovať aj neoverené a nepravdivé informácie na svojich weboch alebo v diskusiách, a tým bohužiaľ prispievali k šíreniu paniky medzi ľuďmi.

Od stredy 21. apríla vláda postupne začala uvoľňovať opatrenia proti šíreniu koronavírusu. V Brezne sa otvorili malé obchody, zatvorené zostali vlastne len veľkoplošné obchody pri kasárňach. Ľuďom najviac chýbala tržnica. Potrebovali kvety, priesady. Tú otvorilo mesto až v pondelok 27. apríla. Od deviatej do jedenástej púšťali len seniorov, pracovníci technických služieb kontrolovali dodržiavanie hygienických opatrení;

Pandémia koronavírusu ovplyvnila aj kultúrne a športové podujatia, ktoré boli zakázané. V rámci uvoľnenia opatrení v stredu 21. apríla v Brezne sprevádzkovali bedmintonové kurty v športovom areáli Milutína Černáka, otvorili aj bežeckú tartanovú dráhu. Od 22. apríla bol pre verejnosť otvorený korčuliarsky okruh, otvorené bolo aj multifunkčné ihrisko pri Aréne Brezno. Po porade s riaditeľmi škôl, na základe viac ako deväťdesiatpercentného záujmu rodičov, rozhodol primátor mesta o otvorení základných škôl (ročník 1 až 5) od 1. júna v zmysle pokynov vlády a ministerstva školstva a tiež otvorení materských škôl. Mesto zabezpečilo školy a škôlky dezinfekčnými a hygienickými potrebami, germicídnymi žiaričmi a ďalším vybavením v zmysle minimalizovania prenosu pandémie.

V rámci uvoľnenia ďalších opatrení otvorili v Brezne kino, pričom mesto filmový zážitok prinieslo už 11. júna. Otvorené už bolo v tom čase aj Horehronské múzeum. Na základe rozhodnutia mesta brezniansku plaváreň zatvorili 10. marca. Od piatka 12. júna bola opäť otvorená, pričom prevádzku spustilo popoludňajšie plávanie ŠK Flipper. Od 12. júna bola otvorená sauna na plavárni a od 14. júna aj na zimnom štadióne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DRUHÁ VLNA PANDÉMIE

Aj keď sa hovorilo na jar, že príde aj druhá vlna, málokto tomu veril. Boli sme vystrašení a dúfali sme, že nás to obíde. Viac, než dva mesiace sme v okrese Brezno nezaznamenali žiadny ďalší pozitívne testovaný prípad. Posledný potvrdený prípad v samotnom meste Brezne bol z 13. apríla. Už sme sa tešili, pomaly sa uvoľnili opatrenia. Prekvapivý nárast ochorení zaznamenali epidemiológovia 24. júna. Z osemnástich prípadov boli tri z okresu Brezno a jeden z okresu Banská Bystrica. Na Slovensku bolo tak 131 aktívnych prípadov. O dva dni, 26. júna, pribudol v okrese Brezno ďalší prípad ochorenia. Tak mal okres potvrdených od začiatku pandémie 25 prípadov. Siedmeho júla ešte jeden pribudol, a potom nastalo dlhšie obdobie pokoja.

Hoci už na Slovensku ohlásili druhú vlnu v polovici augusta, keď 20. augusta epidemiológovia zaznamenali rekordný počet – 123 - pozitívne testovaných za jeden deň, okres Brezno odolával presne 50 dní. Ale 26. augusta sme sa dozvedeli o ďalšom pozitívne testovanom obyvateľovi okresu Brezno. Od začiatku pandémie bolo tak v okrese Brezno koncom augusta 27 nakazených. Postupne k tomuto počtu pribúdali počas septembra sporadicky po jednom – dvoch infikovaných, ale v porovnaní s ostatnými regiónmi sme na tom boli dobre. Na „covidsemafore“ sme ešte stále mali oranžovú. Do 30. septembra sme mali 46 pozitívne testovaných. Ale náhle sa to zmenilo. Okres Brezno sa bohužiaľ s počtom 122 pozitívne testovaných od 9. októbra stal na mape Slovenska červeným a zaradil sa tak medzi 62 rizikových okresov na Slovensku. To ale boli aj okresy, ktoré už mali päťsto aj tisíc pozitívnych. Najhoršie na tom boli okresy na Orave, Námestovo, Tvrdošín, Dolný Kubín. Postupne sa k nim pridali aj okres Bardejov na severe Slovenska. Epidemiológovia konštatovali, že na príčine sú hlavne svadby a iné rodinné stretnutia.

Situácia sa v polovici októbra opäť zhoršila na celom Slovensku. Počet chorých na COVID-19 rýchlo narastal a vláda prijala nové opatrenia, ktorými sa museli začať riadiť aj naši obyvatelia. Stredné školy sa v Brezne zatvorili opäť v pondelok 12. októbra. Všetky naše základné školy fungovali na základe vydaných opatrení a usmernení. Centrum voľného času bolo nariadením vlády zatvorené. ZUŠ prerušila skupinové vyučovanie a prešla na dištančnú formu výuky. Počnúc dňom 15. októbra zrušili sa všetky verejné športové podujatia, u nás aj verejné korčuľovanie, zatvorilo sa kino, zrušili alebo presunuli sa na iný termín plánované podujatia, prestali fungovať všetky fitness centrá. Nocľaháreň Nádej bola v nepretržitej prevádzke. Naďalej bola poskytnutá možnosť využitia sociálneho taxíka a rozvážali sa obedy pre seniorov, keďže školské jedálne ostali naďalej v prevádzke. Za prísnych hygienických opatrení funguje naďalej aj opatrovateľská služba. Denné centrum Prameň bolo zatvorené. Reštaurácie mohli stravu podávať iba na terasách alebo vydávať pri okienkach. Krčmy, reštaurácie nefungovali.

CELOPLOŠNÉ TESTOVANIE

Vo štvrtok 22. októbra sme sa dozvedeli, že v dňoch 30. októbra do 1. novembra a následne aj od 6. až do 8. novembra sa uskutoční celoplošné testovanie obyvateľov Slovenska, pričom už od 23. októbra bolo pilotné testovanie v najviac ohrozených okresoch na Orave a v Bardejove. Na tento účel boli použité antigénové testy. Sľubovali sme si, že takéto testovanie pomôže zachytiť skryté ohniská nákazy a spomaliť šírenie vírusu, vďaka čomu získajú naši lekári čas a priestor na to, aby sa postarali o chorých. Verili sme, že použité testy dokážu zachytiť tých najinfekčnejších, aj ak sú bezpríznakoví. Lebo v tom čase už na Slovensku pribudlo za jeden deň 3042 pozitívne testovaných ľudí na ochorenie COVID-19. Aktívnych prípadov sme v našej krajine v tom čase mali už 33 724, pričom bolo ukončených 694 117 laboratórnych testov. Evidovali 159 úmrtí. Hovorilo sa, že ideme „raketovou českou cestou“ a zaradíme sa medzi najhoršie regióny na svete. Aj situácia v Brezne sa veľmi rýchlo zhoršila. Ak sme 9. októbra mali v okrese 122 pozitívne testovaných, 24. októbra už počet narástol na 385. No a v tomto čase už bol vyhlásený zákaz vychádzania s niekoľkými výnimkami. Napriek tomu, že sa blížil čas „dušičiek“, ani do cintorína sme už od 24. októbra nemohli. Aj v Brezne boli zatvorené. Mnohí sa preto deň pred zatvorením poponáhľali s výzdobou a vysvietené boli aj všetky cintoríny.

Prvé kolo celoplošného testovania obyvateľov Slovenska sa uskutočnilo od 31. októbra do 1. novembra. Celkovo sa ho zúčastnilo 3 625 333 ľudí, z toho bolo 38 359 infekčných, v prepočte je to približne 1,06 %. Najviac pozitívnych bolo zachytených v okrese Čadca, Stará Ľubovňa a Púchov. Najmenej ich bolo v Revúca, Banská Štiavnica a Rožňava. V Bratislave bolo pozitívnych len 0,33 % testov. V našom okrese sa testovania zúčastnilo 37 339 ľudí. Antigénové testy objavili 450 pozitívnych, takže sme mali 1,21 percent pozitívnych. V samotnom meste Brezne sa testovania zúčastnilo 11 600 obyvateľov, z nich bolo asi 130 ľudí, čo je 1,08 percenta pozitívnych. Bolo rozhodnuté, že nad 0,7 percent pozitívnych sa budú testovať ešte raz všetky okresy a teda aj my. Druhého kola testovania v dňoch 7. a 8. novembra sa v meste Brezne

na dvadsiatich odborných miestach zúčastnilo 12 718 ľudí, z nich bolo 77 pozitívnych. Do počtu bolo zarátané aj testovanie v breznianskej nemocnici.

V tomto projekte zabezpečilo mesto testovanie po stránke materiálnej, personálnej, dokonca si zabezpečilo aj zdravotnícky personál. Rozdelili asi 14 500 obyvateľov do skupín tak, aby sa vyhli dlhým radom, zostavili odporúčané časy testovania s výpočtom a s ohľadom na priemerný čas testovania a počtu ľudí podľa abecedy ulíc. O tom, kedy, kto a kde sa môže dostať na testovanie, mesto informovalo prostredníctvom rôznych informačných kanálov, sociálnych sietí, rozhlasu, letákov do poštových stránok, informačných tabúl a na webovej stránke. Samospráva zriadila 20 odborných miest v rôznych častiach mesta. Primátor zabezpečil aj tri mobilné jednotky. Odborné miesta v Brezne, ktoré osobne v skorých ranných hodinách prešiel aj primátor Tomáš Abel, sa nachádzali len vo vonkajších priestoroch, a to v areáli minigolfu, odbornej školy techniky a služieb, hotelovej akadémie, základnej školy na Pionierskej 2, domu kultúry, základnej umeleckej školy, na Mazorníkove v areáli základnej školy, multifunkčného ihriska, pred bývalou pekárňou a špeciálnej školy, v areáli poľnohospodárskeho družstva Podkoreňová, Motorestu Zadné Halny, na parkovisku zimného a futbalového štadióna, na centrálnom parkovisku na Hradbách.

REKORDY CORONY

V meste Brezne bolo v roku 2020 hlásených 1224 prípadov prenosných ochorení, čo znamená, že chorobnosť na tieto ochorenia má hodnotu 6039,7 na 100 000 obyvateľov. Najfrekvencovanejšia choroba bol COVID 19, ktorá sa vyskytla celkom v 1090 prípadoch.

V roku 2020 sa podobne ako v iných rokoch sledoval aj výskyt chrípky a chrípke podobných ochorení, ktorých bolo v tomto období zaznamenaných v celom okrese Brezno 632 a iných akútnych respiračných ochorení 8 455. Vzhľadom na výskyt ochorenia COVID 19 a s opatreniami, ktoré sa v súvislosti s týmto ochorením zaviedli,

bol v tomto roku výskyt chrípky aj iných akútnych respiračných ochorení nižší oproti predchádzajúcim rokom.

- Vrchol prvej vlny pandémie sme na Slovensku dosiahli 15. apríla; diagnostikovali rekordných 114 nových prípadov.
- Celkovo sa v prvej vlne na Slovensku nakazilo niečo cez tisíc ľudí, chorobe s diagnózou covid - 19 podľahlo jedenásť pacientov.
- V druhej vlne dňa 26. novembra prekročilo Slovensko stotisíc obyvateľov pozitívne testovaných na koronavírus od začiatku pandémie
- Dňa 26. novembra prekročil okres Brezno tisícku nakazených.
- Práve na Mikuláša 6. decembra koronavírus na Slovensku v počte obetí prekonal tisícku, Pandémia si na Slovensku k tomuto dňu vyžiadala 1 018 obetí, keď v tento deň oznámili 22 úmrtí
- Smutné Vianočné sviatky boli potvrdené 27. decembra, kedy jeden deň zomrelo dovedy najviac ľudí na Slovensku. Počet obetí za jeden deň prekročil prvýkrát stovku, keď celkom zaznamenali 106 obetí. Pandémia si na Slovensku vyžiadala k tomuto dňu 1 879 obetí
- Za celý rok 2020 si pandémia na Slovensku vyžiadala 2 250 obetí
- Na Silvestra potvrdili ďalší rekordný počet - 112 úmrtí na covid.
- Slovensko zaznamenalo za celý rok 2020 184 508 obyvateľov pozitívne testovaných na koronavírus od začiatku pandémie
- V okrese Brezno sme za celý rok zaznamenali 1 736 obyvateľov pozitívne testovaných na koronavírus od začiatku pandémie, po započítaní testovaných antigénovými testami ich bolo v okrese chorých a pozitívnych na COVID 19 celkom 3104
- Celkom v celom okrese zomrelo 36 osôb na covid.
- V samotnom meste Brezne zaevidoval úrad verejného zdravotníctva pozitívne testovaných na covid 1090 prípadov, zaevidovaných na všetky realizované testy

- V meste Brezne zomrelo na diagnózu covid 19 obyvateľov; najmladší zomrelý mal 41 rokov
- V breznianskej nemocnici do konca roka 2020 zomrelo 78 pacientov s diagnózou COVID a 2 pacienti na ochorenie COVID

INÉ INFEKČNÉ OCHORENIA

ALIMENTÁRNE NÁKAZY

Z ostatných ochorení potrápil Brežňanov výskyt alimentárnych nákaz alebo ochorenia z potravín, ktorých bolo v roku 2020 zaznamenaných celkom 47. Vyskytlo sa 15 prípadov salmonelóz, epidemiológovia zaznamenali aj 12 prípadov kampylobakteriéz. Na úrad verejného zdravotníctva nahlásili lekári aj 16 prípadov hnačkových ochorení spôsobených vírusmi, a to 11 prípadov rotavírusmi, norwalk vírusmi boli nakazení štyria pacienti a jeden pacient sa nakazil adenovírusmi.

Z nákaz, ktorým sa dá predchádzať očkovaním, sa v meste zaznamenalo 22 prípadov čierneho kašľa. Nezaznamenal sa výskyt osýpok, záškrtu, mumpsu, ani hemofilových či pneumokokových invazívnych ochorení. Za pozitívne možno považovať fakt, že sa v meste Brezne vyskytol len 1 prípad tuberkulózy.

Zo skupiny žltáčiek sa u obyvateľov mesta Brezna vyskytol jeden prípad akútnej žltacky typu B, 4 prípady chronickej VHB. Z ostatných hepatitíd sa zaznamenal výskyt žltacky typu E, ktorá sa prenáša najmä surovým bravčovým mäsom a 3 prípady chronickej žltacky typu C, ktorá sa prenáša krvou pri zákrokoch nesterilnými pomôckami ako je pircing, tetovanie, injekčné užívanie drog a pod.

KLIEŠŤOVÁ ENCEFALITÍDA

Ešte sme sa nespamätali ani zo šoku, ktorý nám pripravila pandémia korony a už sme sa dozvedeli o ďalšej zdravotnej hrozbe. Epidemiológovia Regionálneho

úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici od 6. júna evidovali za okres Brezno štyri ochorenia na kliešťovú encefalitídu u dospelých osôb z rôznych lokalít okresu. Dozvedeli sme sa, že vo všetkých prípadoch išlo o osoby, ktoré konzumovali čerstvý ovčí syr zo súkromných salašov . O dvadsať dní, 26. júna , potvrdili v našom okrese ďalšie tri prípady tohto ochorenia. Potvrdili ho u dvoch dospelých a jedného dieťaťa z rôznych lokalít okresu. Dvaja pacienti mali v anamnéze konzumáciu ovčieho syra z nepasterizovaného mlieka a jeden pacient mal opakované prisatie kliešťa. Pôvodcom kliešťovej encefalitídy je vírus, ktorý dokáže prežiť u rôznych hostiteľov. Slovensko je na prvom mieste v počte epidémií kliešťovej encefalitídy v Európe. Od konca apríla tohto roka ku koncu júna bolo na Slovensku hlásených 26 prípadov kliešťovej encefalitídy. Najviac prípadov bolo práve z nášho kraja. V okrese Brezno ochorelo na „kliešťovku“ do konca roka až 24 osôb

Výskyt kliešťového zápalu mozgu - kliešťovej encefalitídy - do konca roka ešte stúpol, a tak úrad verejného zdravotníctva zaznamenal len v našom meste za celý rok 11 prípadov ochorení. Všetky prípady museli byť hospitalizované, mali v anamnéze prisatie kliešťa alebo konzum výrobkov z kozieho alebo ovčieho mlieka. Tento zvýšený výskyt napovedá, že mesto Brezno a jeho okolie sa postupne zaraďuje medzi endemické oblasti výskytu kliešťovej encefalitídy.

Kliešte nemajú v obľube horúce a suché počasie. Zatiaľ čo v minulosti boli známe endemické oblasti na južnom Slovensku a na Považí, za ostatné roky zaznamenávame najviac prípadov práve v našom kraji. Asi v dôsledku otepľovania bol zaznamenaný posun kliešťov do severných oblastí, ako aj do vyšších nadmorských výšok nad 1000 metrov nad morom vo viacerých krajinách Európy vrátane Slovenska.

NEMOCNICA

VEDENIE NEMOCNICE

Štátna príspevková organizácia Nemocnica s poliklinikou v Brezne sa v roku 2003 pretransformovala na neziskovú organizáciu. Odvtedy uplynulo práve 10 rokov. Zakladateľmi tejto neziskovej organizácie sú Ministerstvo zdravotníctva SR, Združenie zamestnancov NsP Brezno, Železiarne Podbrezová, a. s., Mesto Brezno. Petrochema a. s. Dubová bola pre nefunkčnosť z registra vymazaná. V súčasnosti sú členmi správnej rady títo: predseda JUDr. **Tomáš Abel**, PhD., členovia Ing. **Vladimír Soták**, Ing. **Ludovít Ihring**, Ing. arch. **Ján Králik**, PhD. **Milan Brdársky**. Riaditeľom nemocnice je od roku 2017 Ing. **Jaroslav Mačejovský**.

LOŽKOVÝ FOND

Naposledy sa zmenil počet postelí v breznianskej nemocnici v roku 2009. Vtedy mala nemocnica 282 lôžok. Bolo zrušené psychiatrické oddelenie, zredukoval sa počet lôžok na niektorých oddeleniach, a tak od roku 2010 je stav lôžkového fondu 214. Stav posteľového fondu

ODDELENIE	k 31.12.2010	k 31.12.2020
INTERNÉ	43	40
NEUROLÓGIA	34	37
DETSKÉ	20	20
GYNEKOLOGICKO-PÔRODNÍCKE	28	26
CHIRURGIA	45	35
ANESTÉZIOLÓGIA A INTENZÍVNA MEDICÍNA	4	4
NOVORODENECKÉ	8	8
LIEČEBŇA DLHODOBO CHORÝCH	24	20
JEDNOTKA INTENZÍVNEJ STAROSTLIVOSTI	6	10
JEDNODŇOVÁ STAROSTLIVOSŤ	2	14
Nemocnica spolu	214	214

V porovnaní s rokom 2019 sa v tomto roku znížila v nemocnici obložnosť zo 71,71 percent na 61,32 percent. Priemerná ošetrovacia doba sa však zvýšila z 5,27 dní na 5,45 dní. Čo je však prekvapujúce, v roku 2020, napriek tomu, že zúrila korona, znížil sa v porovnaní s rokom 2019 počet hospitalizovaných pacientov až o 1 569. Zníženie počtu pacientov zaznamenali hlavne oddelenie chirurgie a interné oddelenie. Nižší v porovnaní s minulými rokmi je aj počet ošetrovaných dní.

Obložnosť v roku 2020.

ODDELENIE	Počet hospitalizovaných . pacientov	Počet ošetrovacích dní	Priemerná ošetrovacia doba	Obložnosť
CHIRURGIA	1 431	7 522	5,26	58,68
DETSKE	881	2 342	2,66	31,99
GYNEKOLÓGIA	990	4 224	4,27	44,18
INTERNE	1 831	10 556	5,77	72,10
LIEČEBNÁ DLHODOBO CHORÝCH	257	5 742	22,34	78,44
NEUROLOGIA	948	5 554	5,86	68,98
NOVORODENECKÉ.	517	1 986	3,84	67,83
ANESTÉZIOLÓGIA A INTENZÍVNA MEDICÍNA	152	1 100	7,24	75,14
JEDNOTKA INTENZÍVNEJ STAROSTLIVOSTI	618	2 494	4,04	68,14
CELKOM	7 625	41 520	5,45	61,32

ZAMESTNANCI NEMOCNICE

Breznianska nemocnica patrí s počtom zamestnancov nad 500 už dlhodobo k najväčším zamestnávateľom v meste Brezne. Počet zamestnancov sa už viac rokov nemení.

Priemerný evidenčný prepočítaný počet

Kategórie zamestnancov /rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lekári	70,35	69,85	77,29	71,69	71,15	70,22
Farmaceuti	1,54	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sestry + pôrodné asistentky	153,74	157,60	154,50	154,80	156,96	159,47
Laboranti	24,54	24,18	26,20	27,24	25,01	26,53
Asistenti	127,46	129,69	132,91	136,86	140,07	145,47
Iní zdravotnícki zamestnanci	1,00	1,15	1,20	1,20	1,20	1,20
THP	52,02	52,41	53,22	48,53	50,32	50,70
Robotníci a prevádzkoví zamestnanci	131,98	135,26	133,23	129,47	123,41	121,74
Zamestnanci spolu	559,20	562,63	571,17	574,55	570,78	576,33

Vývoj priemernej mzdy v jednotlivých kategóriách

Kategórie zamestnancov/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lekári	2 337	2 487	2 548	2 648	2 863	3 160
Farmaceuti	1 256	1 782	1 910	1 918	2 007	2 150
Iní odborní zdrav. pracovníci	1 548	1 441	1 448	1 446	1 536	1 628
Sestry a pôr.asist.	745	843	921	978	1 134	1 189
Laboranti	698	883	922	954	1 114	1 216
Asistenti	607	688	729	831	1 045	1 217
THP	771	841	893	963	1 089	1 228
Robotníci	431	470	495	541	634	758
Spolu NsP	842	925	983	1 057	1 217	1 352

COVID V NEMOCNICI

Nemocnica s poliklinikou v Brezne po dohode s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici začiatkom októbra pristúpila k reprofilizácii časti nemocničných lôžok a v pôvodných priestoroch chirurgického oddelenia časti ženy vytvorila oddelenie pre Covid pozitívnych a suspektných pacientov, kde vytvorila na tento účel 10 lôžok. K dispozícii boli aj dve lôžka na jednotke intenzívnej starostlivosti lôžka, ktoré sú určené pre pacientov vyžadujúcich umelú pľúcnu ventiláciu.

V novembri už breznianska nemocnica pri hospitalizovaných COVID pozitívnych pacientoch prekročila príkazom ministerstva zdravotníctva stanovenú kapacitu reprofelizovaných COVID lôžok ; príkaz určil 10 percent lôžkofondu z 207 lôžok, to znamená 21 lôžok. Maximálna kapacita pri COVID pozitívnych pacientoch bola vypočítaná na 42 lôžok, vrátane 2 lôžok na jednotke intenzívnej starostlivosti a 2 lôžok na oddelení anesteziológie. Ku koncu roka však hospitalizovala už okolo 35 COVID pozitívnych pacientov. Nemocnica mala značné personálne výpadky, nakoľko ochorenie COVID-19 ku koncu roka prekonal približne jedna štvrtina zamestnancov nemocnice. Najviac zasiahnuté boli personálne stavy zdravotných sestier.

Nemocnica na liečbu pacientov s Covid-19 používala okrem iných liekov aj liek Remdesivir, ktorý zabraňuje množeniu koronavírusu v tele človeka. Látka je určená pre pacientov, ktorí majú ťažký priebeh ochorenia a ich stav je natoľko závažný, že si vyžadujú kyslíkovú liečbu. Liečbu Remdesivirom podali viacerým pacientom. Bohužiaľ, napriek všetkej snahe, zomrelo v breznianskej nemocnici do konca roka 2020 78 pacientov s diagnózou COVID a 2 pacienti na ochorenie COVID.

Nemocnica zriadila odberové miesto v priestoroch bývalého transfúzneho oddelenia. Bolo prístupné pre klientov od 16. novembra v pracovné dni bez objednania. Na odberovom mieste poskytovala nemocnica bezplatné služby : výter z nosohltana na dôkaz antigénu COVID-19 a realizáciu rýchleho skríniového kazetového imunochromatografického testu na dôkaz antigénu COVID-19. Od začiatku bol o antigénové testovanie veľký záujem; ľudia čakali v dlhých radoch aj niekoľko hodín. Do konca roka vykonali 10 275 antigénových testov, pričom pozitivita bola zaznamenaná u 1 235 obyvateľov.

KULTÚRA

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

DOTÁCIE PRE KULTÚRNE TELESÁ

Poslanci na zasadnutí 17. júna schválili **dotácie pre kultúrne telesá**. Mestu tento rok síce hrozí značný výpadok príjmov v súvislosti s Covid-19. Aj napriek tomu sa poslanci s primátorom dohodli, že prerozdedia 20 % zo sumy, určenej pre dotácie v oblasti športu a kultúry, aby sa neohrozila existencia našich športových a kultúrnych telies v meste.

Mestské zastupiteľstvo schválilo dotácie na tieto kultúrne aktivity: Divadelný súbor Jána Chalupku na projekt XVI. ročník inšpiratívneho festivalu Divadelná Chalupka 2020 a na činnosť Štúdia mladých 2 500 eur. Horehronské múzeum získalo na projekt Zhotovenie autorských návrhov – predlôh pre tlač – Omaľovánky 270 eur. Miestny odbor Matice slovenskej Brezno získal na projekt Tvorím, teda som 250 eur. Dychový orchester mesta Brezno dostal na nákup hudobných nástrojov, na doplnenie nástrojového parku a na akustické odhlučnenie podlahy skúšobne 1 520 eur. Spevácky zbor mesta Brezna získal na prezentáciu kultúrnych a duchovných hodnôt prostredníctvom zborového spevu v roku 2020 800 eur. občianske združenie Kresťan získal na projekty XXII. benefičný koncert a Vznesme srdcia k výšinám 530 eur. Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku Brezno dostal na projekt Zhotovenie pamätnej tabule, príprava miesta osadenia tabule 500 eur. folklórny súbor Mostár mal pridelené financie na projekt Nahrávanie a výroba CD Mostár hrá a spieva II 1 000 eur.

PUBLIKÁCIA O MESTE

V júli v priestoroch evanjelickej fary v Brezne uviedli do života knihu publicistu, mediálneho odborníka, ale hlavne breznianskeho rodáka profesora Samuela Brečku. Publikácia s názvom Brezno, mesto mojich predkov a mojej mladosti je venovaná rodine autora, ale zároveň zachytáva osudy mesta vo viacerých dejinných kultúrno-spoločenských situáciách. Publikácia Samuela Brečku, od roku ... čestného občana mesta Brezna, nám umožňuje zaspomínať si na časy z minulého storočia. Samuel Brečka už roky žije v Bratislave, ale mesto často navštevuje a vlastne ako povedal, cíti sa tak, akoby z Brezna nikdy neodišiel.

PAMÄTNÁ TABUĽA V EVANJELICKOM KOSTOLE

V hlavnom vchode – priestore pod vežou - evanjelického chrámu v Brezne je nová pamätná tabuľa s menami zborových farárov pôsobiacich v Brezne. Slávnostne ju odhalili v nedeľu 23. augusta. Medzi významnými osobnosťami cirkevných a všeobecných dejín sú do kameňa vytesané aj mená farárov novodobej histórie ako Matej Tasler či Dušan Fabricius, ktorých okrúhle výročia úmrtia si pripomíname v tomto roku; uplynulo 45. rokov od úmrtia Mateja Taslera a pripomíname si 10. výročie odvtedy, čo nás navždy opustil Dušan Fabricius.

Po vydaní Tolerančného patentu v roku 1781 cisárom Jozefom II., za 236 rokov v breznianskom ev. a. v. cirkevnom zbore pôsobilo iba deväť farárov: Ján Kuzmány (1784 – 1824), Ján Chalupka (1824 - 1871) Gustáv Švehla (1871 – 1914), Július Vitális (1914 – 1929), Martin Rázus (1930 – 1937), Matej Tasler (1938 – 1970), Dušan Fabricius (1970 – 2004) Vladimír Mako (2004 – 2016), Radim Pačmár (2018 -).

Pamätná tabuľa vznikla z iniciatívy predsedníctva cirkevného zboru podľa návrhu architekta Pavla Chrenka z Bratislavy a realizovalo ju Kamenárstvo Ulický, s.r.o. Finančne na realizáciu prispelo aj mesto.

SLUŽBY BOŽIE VENOVANÉ VÝZNAMNÝM OSOBNOSTIAM

Nedeľa 23. augusta bola v evanjelickom kostole ako aj v priestoroch fary slávnostná. Konal sa Zborový deň, ktorý začal službami Božími venovanými vzácnym ľuďom, stojacim v rade významných osobností breznianskeho evanjelického cirkevného zboru. V úvode sa prihovoril zborový dozorca Milan Dolňan, ktorý všetkých privítal, osobitne zástupcu biskupa Západného dištriktu, seniora Myjavského seniorátu, zborového farára vo Vrbovciah Miroslava Hvožďaru (ktorý poslúžil kázňou slova Božieho), viceprimátora mesta Brezno Martina Juhaniaka, rodiny Mateja Taslera a Dušana Fabriciusa.

Slávnostné služby Božie obohatili nielen vyslovené hlboké myšlienky, ale aj básne od Martina Rázusa a Mateja Taslera prednesené Veronikou Kindlovou a starosloviensky Otčenáš, ktorý si účastníci osláv vypočuli z archívneho záznamu v podaní Dušana Fabriciusa.

Na záver služieb Božích zborový farár Radim Pačmár a zborový dozorca Milan Dolňan odhalili pamätnú tabuľu kňazom, ktorí v zbore pôsobili. Zborový deň pokračoval v priestoroch evanjelickej fary prednáškou a rôznymi aktivitami.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

SPRÍSTUPNILI VEŽU EVANJELICKÉHO KOSTOLA

V utorok 15. septembra Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Brezno ešte pred veľkou opravou zvonov sprístupnil vežu evanjelického kostola so sprievodom a výkladom. Prehliadku si nenechalo ujsť takmer dvesto návštevníkov v desiatich vstupoch, ktorí ku zvonom do výšky 25 metrov vyšli po 115 schodoch. Počas piatich hodín návštevníkov sprevádzal evanjelický farár Radim Pačmár, ktorý porozprával mnoho zaujímavostí.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

OPRAVA ZVONOV EVANJELICKÉHO KOSTOLA

Evanjelický kostol v Brezne ešte bez veže bol postavený v roku 1787. Keď sa časy pre evanjelikov zlepšili, mohli už postaviť aj vežu. Prvá drevená sa nachádzala na starom cintoríne; mala aj štyri zvony. Z nich sa zachoval už iba najväčší, ktorý nesie povestný názov Veľký brezniansky zvon. Súčasnú zvonnicu pri kostole dostavali a posvätili 27. októbra 1907. Veža prežila prvú svetovú vojnu. Staré zvony z drevenej zvonice vytiahli do novopostavenej, no viseli tam len deväť rokov. Rakúske vojsko v novembri 1916 zhabalo dva prostredné a cirkevnému zboru nechali len najmenší a najväčší zvon. Netrvalo to však dlho, o pár mesiacov na to prišli zobrať aj tie. Vtedajšiemu farárovi Júliusovi Vitálišovi sa podarilo zachrániť len povestný veľký zvon. Nové tri zvony boli odliate a osadené v roku 1923. Odvtedy uplynulo už takmer sto rokov. Cirkevný zbor ECAV Brezno v novembri začal s opravou zvonov.

Celkové náklady na opravu zvonov dosiahli sumu 37 tisíc eur. Na viac ako polovicu nákladov, sumou 20 tisíc eur prispelo mesto, na opravu sa počas prehliadky zvonice vyzbieralo tisíc eur a evanjelickí veriaci prispeli na opravu 12 tisíc eur. Cieľom opravy bola aj výmena viac než 50-ročného pohonu. V pondelok 16. novembra oprava začala a už na 1. adventnú nedeľu 30. novembra bola oprava štyroch zvonov ukončená. Pán farár pozval na tento slávnostný deň veriacich na služby Božie, aby spolu oslávili začiatok nového cirkevného roku a pamiatku posvätenia chrámu. K spoločenstvu ich pozývali všetky štyri opravené zvony., na ktorých sa vymenil pohon, jarmá a srdcia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

25. VÝROČIE POSVIACKY KOSTOLA

Nedeľa 4. októbra bola v Brezne – Mazorníkove skutočne sviatočná. Pri príležitosti 25. výročia posviacky Chrámu sv. Jána Bosca sa konala slávnosť. Základný kameň kostola posvätili 10. apríla 1994 a 1. októbra 1995 už novopostavený kostol posvätil Mons. Rudolf Baláž. Architektúra kostola bola pevne v rukách Antona Bartáka a Dušana Bóka, autorom drevených reliéfov z lipy je umelecký rezbár Cyril Kocúrek z Kežmarku.

Pri príležitosti 25. výročia postavenia Chrámu sv. Jána Bosca sa konala štvordňová slávnosť, ktorej program začal výročným dňom posviacky chrámu vo štvrtok 1. októbra. Sv. omšu večer celebroidal farár v Selciach Jozef Kuneš. V piatok pokračovali v slávení s kazateľom gréckokatolíckym kňazom pôsobiacim v Brezne vdp. Jánom Kovalom, ktorý priblížil veriacim obrad myrovania – pomazania olejom a prijatia požehnaného chleba. V sobotu slávil s farským administrátorom v Pohronskej Polhore vdp. Ivanom Hupkom, ktorý vo farnosti pôsobil zo všetkých kňazov najdlhšie, a to 9 rokov. Na nedeľnú slávnosť pozvanie prijal diecézny rožňavský biskup Mons. Stanislav Stolárik. Hostom slávnosti bol aj primátor mesta Tomáš Abel., ktorý pri príležitosti 25. výročia posviacky Chrámu sv. Jána Bosca vdp.

Lukášovi Tkáčovi odovzdal pamätnú drevenú plaketu s kostolíkom. V závere slávnosti biskup Stanislav Stolárik v kostole požehnal novú sochu sv. Antona Paduánskeho.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

PROFILOVÝ ALBUM MARTIN VETRÁK

Talentovaný spevák Martin Vetrák z Brezna radosť robí spevom na javisku, i mimo neho. Popri umeleckej dráhe sa tiež venuje charitatívnej činnosti. Tentokrát milo prekvapil prvým albumom, na ktorom nájdete piesne muzikálového charakteru, ale aj šansóny či pop.

Profilový album Martin Vetrák – Cesta pripravoval autor niekoľko rokov, začal sa už predávať, ale krst si pre pandémiu naplánoval až na budúci rok.

NOVÉ VEDENIE MÚZEA

Poslanci Banskobystrického samosprávneho kraja vo februári tohto roku schválili návrh na menovanie riaditeľky Horehronského múzea, ktorou sa tak od 1. marca stala historička Ivica Krištofová. Inštitúcia tak bude mať po takmer šiestich rokoch riadne menovaného riaditeľa, ktorého nemala od úmrtia jej dlhoročného riaditeľa Jána Weissa v auguste 2014.

Ivica Krištofová pochádza z východného Slovenska, narodila sa v roku 1962 v Gelnici. Vyštudovala históriu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po ukončení štúdia od roku 1984 do júla 1985 pôsobila vo Vlastivednom múzeu v Spišskej Novej Vsi ako odborný pracovník so zameraním novodobé dejiny. V Horehronskom múzeu v Brezne pracuje od roku 1987 na pozícii kurátor – kustód so zameraním na históriu. Počas svojho pôsobenia v múzeu bola autorkou a spoluautorkou mnohých publikovaných historických a propagačných materiálov. Autorsky sa podieľala na vydaní monografie Brezno v premenách času, vydanéj

mestom v roku 2005. Za mimoriadny prínos k propagácii mesta získala ocenenie Cena primátora v roku 2012, 2017. Od augusta 2014 bola niekoľkokrát poverená vedením múzea a v decembri 2019 úspešne absolvovala výberové konanie na pozíciu riaditeľa.

MÚZEUM V JUBILEJNOM ROKU

V roku 2020 vstúpilo Horehronské múzeum do 60. roku svojej existencie. Toto jubileum plánovalo osláviť sériou rôznych podujatí a aktivít. Začiatkom marca 2020 otvorilo výstavu k jubileu svojho dlhoročného partnera - Základnej umeleckej školy, tiež si pripomínajúcej 60. výročie založenia. Tri dni po vernisáži, s nástupom pandemickej situácie COVID – 19, bola kultúrna inštitúcia na dva mesiace zatvorená pre verejnosť. Aby i naďalej udržali kontakt s verejnosťou, jej činnosť prešla do on-line priestoru a novými aktivitami na facebooku, Do virtuálnej podoby sa dostali aj vystavené práce ZUŠ. Po dvoch mesiacoch sa situácia zastabilizovala natoľko, že múzeum bolo opäť otvorené. Príťažlivou výstavou „Rozprávka v múzeu – múzeum v rozprávke“ ponúkali zaujímavú a interaktívnu aktivitu počas letnej turistickej sezóny, ktorou na istý čas ožili výstavné priestory a mierne sa eliminovali sa straty na vstupnom. Tie vznikali aj tým, že v prázdninovom čase bola etnografická expozícia v objekte radnice opakovane uzatváraná z dôvodu sťahovania depozitára.

Horehronské múzeum nemá doteraz vyriešené trvalé sídlo inštitúcie. V súčasnosti je umiestnené v prenajatých priestoroch historickej radnice patriacej mestu Brezno. Podkrovné priestory muselo múzeum na základe rozhodnutia Mesta uvoľniť z dôvodu narušania statiky. Do 30. augusta bolo takmer desaťtisíc. zbierkových predmetov, ktoré sa za 55 rokov prítomnosti v tomto objekte uložili, presťahovaných do náhradných priestorov Strednej odbornej školy techniky a služieb, Laskomerského 3 v Brezne, ktorá je v správe ÚBBSK. Následne došlo k likvidácii depozitárneho priestoru v podkroví, čo znamenalo predĺženie uzavretia expozície.

Kultúrne služby ponúkali prevažne priestory meštianskeho domu. Pre milovníkov hokeja bola v septembri sprístupnená výstava venovaná

deväťdesiatročnej histórii slovenského hokeja, v rámci ktorej si mohli návštevníci „vymeniť názory“ na slovenský hokej počas besedy s legendou Jozefom Golonkom. Pestrosť farieb a ornamentov charakterizovali výstavu „Rozkvitni“, pripravenú v závere sezóny v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici. Stihol ju rovnaký osud ako výstavu z marca tohto roku.

Veľmi nízka návštevnosť spôsobená epidemiologickou situáciou – a jej krátky nárast v letnej turistickej sezóne, keď mnoho Slovákov trávilo dovolenku doma, potvrdili tiež už dlhodobo sledovanú skutočnosť, že návštevníkmi múzea sú vo veľkej miere turisti. Absencia iných - mestských kultúrnych služieb nemotivuje návštevníkov regiónu zotrvať v meste.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ŽIVENA V JUBILEJNOM ROKU

Spolok slovenských žien Živena pôsobil v Brezne už krátko po jeho vzniku v roku 1869, pričom jeho zakladateľkou bola Petronela Zechenterová, sestra G. K. Zechentera-Laskomerského.

Inú podobu nadobudla práca spolku po roku 1918, keď na základe rozšírených stanov došlo k zakladaniu miestnych pobočiek. Do radov tej breznianskej sa po 19. apríli 1920 prihlásilo takmer dvesto členiek. Tohto roku sme si pripomenuli 100. výročie vzniku spolku Živena v Brezne. Oslavy sa však nekonali. Spôsobila to vážna pandemická situácia. Aktivity v jubilejnom roku boli zamerané na sociálne siete, kde si na svojej facebookovej stránke vymieňali informácie a komunikovali.

Medzi významné predstaviteľky spolku patrila aj Elena Holéczyová, predsedníčka miestneho odboru a členka celonárodného výboru. Vzdelávací odbor orientoval svoje prednášky na spôsob bývania, správneho stravovania a životosprávy nielen v Brezne, ale aj v okolitých dedinách. Organizovali divadelné predstavenia slovenských autorov a založili si vlastnú knižnicu, kde mali čitateľky k dispozícii rôzne časopisy. Spolupracovali nielen na príprave miestnych výstav a kultúrno-

spoločenských podujatí, ale aj na rôznych celonárodných akciách. Členky Živeny majú svoj podiel na tom, že sa v zbierkovom fonde martinského múzea zachovala krása horehronských výšiviek. K jednému z hlavných zámerov Živeny patrilo už v zakladajúcich stanovách spolku aj zakladanie škôl pre ženy. Miestny odbor sa pod vedením svojej predsedníčky usiloval o to už dva roky po svojom založení. Z pravidelne organizovaných krajčírskych kurzov nakoniec vznikla v roku 1929 pod kurátorstvom spolku a mesta dvojročná škola pre ženské povolania, ktorá reorganizovaná a s pozmeneným názvom funguje dodnes ako hotelová akadémia.

V roku 1950 normalizačný zákaz činnosti sa Živenu pokúsil vymazať z pamäti našej kultúry. Na znovuoživenie činnosti v meste musela Živena počkať presne štyridsať rokov; 19. apríla 1990 sa predsedníctva ujala **Viera Lámerová**, od februára 2017 je predsedníčkou Miestneho odboru **Zuzana Brozmanová**. Hlavnou oblasťou činnosti Živeny v Brezne je dnes organizovanie osvetových, športových a kultúrnych podujatí a pomoc ľuďom s duševnými ochoreniami. Dnes má Živena .....členiek.

KULTÚRNE PODUJATIA

ORGANOVÝ KONCERT

Mesto Brezno, Technické služby, Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Horehronie v spolupráci s Evanjelickým cirkevným zborom v Brezne v sobotu 15. februára usporiadali organový koncert. Podujatie potvrdilo, že organové umenie stále žije a má svojich oddaných, naozaj kvalitných pokračovateľov. Tým je aj Martin Šálka z Poltára, ktorý dokonale rozozvučal píšťaly na druhom najväčšom organe v evanjelických kostoloch na Slovensku. V tichu Božieho chrámu sa každý mohol započúvať do lahodných melódií a pookriať na duši. Bohatý kultúrny aj emocionálny zážitok prinieslo tiež vystúpenie mladých umelcov, na klavíri ich sprevádzala Miroslava Potančoková. Vznešenú atmosféru umocnil muzikálový spevák Martin Vetrák a Andrea Kirschová.

FAŠIANGY

Fašiangová zábava zavítala na koniec fašiangu – v utorok 25. februára - aj na breznianske námestie. Maškarný sprievod, zábavný program v podaní seniorov z Prameňa, vystúpenie ľudovej hudby folklórneho súboru Mostár, nechýbalo občerstvenie, pampúšiky či primátorský guláš spojený s benefíciou.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

UNIVERZITA TRETIEHO VEKU

V októbri minulého roka mesto spustilo veľký projekt Virtuálnej univerzity tretieho veku, vďaka ktorému sa môžu v Brezne vzdelávať aj občania po päťdesiatke. Prvých 25 úspešných absolventov zimného semestra si v polovici februára prevzalo pamätné listy. Počas štúdia, ktoré trvá tri roky, poslucháči absolvujú šesť semestrov, ale v prípade záujmu môže každý pokračovať aj ďalej a voliť si ďalšie témy. Brezno sa inšpirovalo partnerským mestom .

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

BREZNIANSKE KULTÚRNE LETO

Počas prázdnin bolo v meste veselo. Na jar bolo mnoho podujatí zrušených pre koronavírus, a s ním spojené protipandemické opatrenia. Nekonali sa ani Dni mesta, tak sme sa aspoň počas leta tešili na vystúpenie hudobných skupín, premietanie filmov, detské divadielka pre najmenších, jogu či rôzne sprievodné aktivity. V rámci Breznianskeho kultúrneho leta nechýbalo ani tradičné premietanie pod holým nebom. Nedeľa popoludní už tradične patrí deťom a ich divadielkam v parku, a tak tomu bolo aj tento rok.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, Plagát

VEČIEROK POD HVIEZDAMI

Mestský mládežnícky parlament v Brezne je organizácia mladých ľudí, ktorá organizuje aj podujatia určené pre širokú verejnosť s podporou mesta. V spolupráci s mestom usporiadal v piatok 7. augusta v mestskom parku večierok pod hviezdami. Druhý ročník romantického večierku sa uskutočnil v časti parku za kostolom. Účastníkov čakala živá hudba v podaní akustického koncertu skupiny Paradox aj tombola o zaujímavé ceny.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát

STREDOVEKÉ BOMBUROVE SLÁVNOSTÍ

V mestskom parku zavládla po roku - v dňoch 21. a 22. augusta - jedinečná atmosféra Stredovekých bomburových slávností. Tento tradičný festival sa konal tohto roku za prísnych protiepidemiologických opatrení. Priestor bol ohradený páskami, vchod bol pri mestskom úrade, účastníci si dezinfikovali ruky. Návštevníkov čakal pestrý program, dobrá hudba, atrakcie pre deti, chutné občerstvenie a množstvo zaujímavých sprievodných podujatí. Na piatom ročníku si prišiel na svoje návštevník každej vekovej kategórie. Konali sa za dodržania epidemiologických opatrení, ale aj tak na námestí vládla výborná atmosféra. **O skvelú zábavu sa postarali ľudové aj folkové kapely.** Do stredoveku sme sa mohli preniesť spoločne so skupinou historického šermu Berezun, skupinou starých bojových umení Tradi Arch. Deti sa mohli tešiť nielen na operených zverencov sokoliarskej skupiny Biatec z Banskej Bystrice, vystúpenie ich rovesníkov z tanečnej školy Tančekovo. Sobotňajší program otvoril dobový sprievod ozbrojených rytierov z Berezunu, po ktorom pozvali deti na jedinečné predstavenie Príbeh rytiera – jarmočné divadlo s prvkami žonglovania, troškou šermiarskej zručnosti a s dávkou humoru. Pripravené boli aj ukážky lukostrelby a vrhania zbraní.

21. - 22.8.2020
MESTO BREZNO VÁS POZÝVA NA

Stredoveké Bomburove slávnosti

<p>21.8.2020 - PIATOK</p> <p>16.00 SKUPINA HISTORICKÉHO ŠERMU BEREZUN, HISTÓRIA CECHOV 17.00 ŠAŠKO FJODOR 17.30 UKÁŽKY SOKOLIAROV BIATEC 18.00 TANČEKOVO 18.30 HUĎOBNÁ SKUPINA KATEA 19.30 ŠAŠKO FJODOR 20.00 HUĎOBNÁ SKUPINA DORA 21.00 OHŇOVÁ ŠOU</p>	<p>22.8.2020 - SOBOTA</p> <p>10:00 HISTORICKÝ SPRIEVOD 10:20 DIVADIELKO PRE DETI - PRÍBEH RYTIERA 11.00 KUČERAVÝ JAVOR</p> <p>SPRIEVODNÝ PROGRAM : PRIMÁTORSKÝ CHARITATÍVNY GULÁŠ VARENIE GULÁŠOV A ŠPECIALÍT ZDRUŽENÍ MESTA BREZNO REMESELNÉ TRHY UKÁŽKY KOVÁČSKYCH PRÁC ŠACHOVÝ TURNAJ</p>
--	---

WWW.BREZNO.SK
*ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

Súčasťou stredovekých slávností boli aj remeselné trhy, varenie gulášov a rôznych špecialít v mestskom parku v réžii občianskych združení, ukážky kováčskych prác, šachový turnaj a primátorský charitatívny guláš, z ktorého výťažok odovzdali mladej žene, od narodenia ťažko zdravotnej postihnutej Katke Račákovej. Má detskú mozgovú obrnu s ťažkým postihnutím všetkých, ale najmä dolných končatín, preto je jej mobilita značne sťažená. Vďaka finančnej pomoci mohla absolvovať liečbu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, Plagát

DIVADELNÁ CHALUPKA

Tento divadelný festival patrí k jedným z najvýznamnejších kultúrnych podujatí v regióne. Napriek tomu, že situácia spojená s koronavírusom v Čechách spôsobila zrušenie jedného predstavenia, 16. ročník inšpiratívneho festivalu Divadelná Chalupka 2020 mal úspech. Konal sa od 16. do 18. septembra. Herci sa uchádzali o priazeň divákov v synagóge, sále mestského domu kultúry, ale aj v mestskom parku. Keďže do životov našich obyvateľov vstúpila pandémia koronavírusu, rozhodli sa organizátori zaradiť do programu viac komediálnych inscenácií a priniesť viac úsmevu.

Zástupcov divadelných súborov na pôde mestského úradu privítal primátor **Tomáš Abel**, ktorý im poprial, aby si z Brezna odniesli čo najkrajšie zážitky. Divadelnú Chalupku zvončekom slávnostne otvoril viceprimátor **Martin Juhaniak**, riaditeľka Stredoslovenského osvetového strediska **Tatiana Salajová** a predseda Divadelného súboru Jána Chalupku **Gabriel Obernauer**, a to netradične v breznianskej synagóge, kde o skvelý úvod festivalu sa postaralo novozaložené Divadlo D35 s komédiou *To zas bude rečí*. Brežňan Gabo Obernauer a Bystričan Maroš Krajčovič ponúkli veľmi zvláštny príbeh dvoch mužov, spokojných manželov, ktorých spojila, ako obyčajne žena. Potom sa divadlo presunulo aj do mestského domu kultúry. Kto mal chuť, mohol si oddýchnuť aj v mestskom parku či na námestí, kde mladí breznianski divadelníci s priateľmi pripravili *Popoludnia s čiernou ovcou*. Nechýbalo občerstvenie, posedenie, relax, hry pre deti, koncert s Mostárenkou a dejinami Slovákov v inscenácii *Táraniny svojsky* previedlo Potulné divadlo J+T z Medzibrodu.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: [Fotografie](#), [plagát](#)

PODUJATIA V SYNAGÓGE

Rekonštrukciou synagógy získal región nielen obnovený náboženský chrám, ale tiež kultúrny stánok s rozmanitým využitím. Po obnove sa od roku 2016

v synagóge konajú mnohé kultúrno-spoločenské podujatia. Tak tomu bolo aj tohto roku.

V januári sa tu konala výstava fotografií Jaroslav Karak : „Svetlá severu“. Novoročný gitarový recitál – Mayro Tara 11. januára mal veľa záujemcov. - Vo februári si mohli diváci pozrieť výstavu – „Rozhľady po Horehroní „ fotografické práce žiačok pod vedením Tomáša Nátera. Konali sa tu aj tri tanečné vystúpenia a inscenovaná opera Rusalka v podaní študentov Akadémie umení v Banskej Bystrici a ich hostí. Koncom februára bola pripravená mládežnícka inscenácia „Jeremy vyrástol z LOL“ o závislosti, láske, rodine a priateľstve v podaní členov Štúdia mladých pri DSJCH Brezno a ZUŠ Brezno. Koncom februára si diváci pozreli hudobno-tanečné vystúpenie tanečnej školy Tančekovo.

Ešte pred koronakrízou, začiatkom marca, sme si stihli pozrieť výstavu plastík a obrazov významných výtvarníkov Igor Cvacho a Jozef Mundier. Potom sa všetko pre pandémiu na niekoľko mesiacov zatvorilo. Ale v letných mesiacoch cez júl a august si túto výstavu mohli pozrieť ďalší záujemcovia. A keďže jeden z nich - Igor Cvacho je všestranný umelec, 4. septembra sme si v synagóge mohli pozrieť aj jeho koncert folkrockovej a bluesovej hudby.

Poraimos - Mosty v nás – bol koncert venovaný rómskemu holokaustu, ktorý sa v synagóge konal 29. júla. Výrazom Poraimos je pomenovaná nacistická genocída Rómov. Toto slovo by malo byť pre ľudstvo rovnako varovné ako slovo holokaust, a preto je veľmi potrebné aj po vyše 70 rokoch si stále pripomínať tieto hrôzy, aby sme sa ich opakovaniu dokázali vyhnúť.

Výstava „Za oponou ochotníckeho divadla „ v septembri bola venovaná roku ochotníckeho divadla. GHOST bolo tanečné predstavenie v podaní Divadla štúdia tanca z Banskej Bystrice, ktoré si diváci pozreli 2. septembra. Ďalšie tanečné predstavenie – SOLUS - Lukáš Homola a live set experimentálnej elektronickej hudby (Jakub Mudrák)

V synagóge našla priestor na vystúpenia aj Divadelná chalupka – tradičný festival v septembri. V októbri sa tu konal Agrofilm – premietanie dokumentárnych

filmov s enviromentálnou tematikou. Potom zasa pre zákaz vychádzania a núdzový stav zatvoril aj synagógu.

Až v decembri sa za prísnych podmienok mohli pozrieť výstavu divadelných bábok a rekvizít významného slovenského bábkarského scénografa a technológa Miroslava Dušu pod názvom Bábky s dušou. Jeho tvorbu môžete vidieť nielen v bábkových divadlách na Slovensku, ale aj v zahraničí. Bábky umelca Dušu sú známe aj z televíznych obrazoviek. Azda medzi jeho najznámejšie diela patria dve zvedavé mačky Pa a Pi z mačacej planéty, ktoré pozná veľmi veľa divákov. Autor pochádza z rodiny s dlhou bábkarskou tradíciou - je totižto synom významného bábkara, profesionálneho divadelného technológa a výtvarníka Antona Dušu (1933 - 2016). Miroslav Duša nadviazal na rodinnú tradíciu a už od strednej školy sa venoval umeniu. Za svoju tvorbu získal niekoľko významných ocenení.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagáty, Fotografie

ŠPORT

ŠPORTOVÉ AKTIVITY A NOVINKY

JÁN VOLKO V BREZNE

V čase pandémie organizátori rušili športové preteky, komplikované boli aj tréningové procesy. V neľahkej situácii si však poradil aktuálne najlepší slovenský atlét Ján Volko so svojím tímom, halový majster Európy z Glasgowa 2019. Spoločne opustili Bratislavu a zakotvili neďaleko biatlonového areálu v Osrblí, kde sa ubytovali na chate, ktorú vlastní ich trénerka s manželom. Odtiaľ atléti dochádzali do Brezna a takmer tri mesiace trénovali v Športovom areáli Milutína Černáka.

„Atletická dráha v Brezne je skvelá a na súčasné tréningové jednotky úplne postačujúca. Ja by som bol síce spokojnejší, keby takýto atletický štadión bol v každom meste. Tiež by bolo vyhovujúcejšie, ak by mal 400 metrov a mohli sa na ňom organizovať regulárne preteky. Samozrejme, som veľmi vďačný za možnosť trénovať na tomto nádhernom štadióne a veľmi si to vážim," povedal Ján Volko.

NOVÝ ŠPORTOVO-RELAXAČNÝ KOMPLEX

V Brezne pribudol tohto roku v júni v areáli futbalového štadióna na Ulici Fraňa Kráľa športovo-relaxačný komplex s celoročnou prevádzkou pre všetky vekové kategórie. Mesto v roku 2017 odsúhlasilo prenájom pozemkov spoločnosti Moving Company na 15 rokov a investor v roku 2018 začal s jeho výstavbou. Na ploche viac ako dvetisíc štvorcových metrov vyrástla moderná športová hala s fitnesscentrom, crossfit arénou, zázemím pre bojové športy, aerobik, jogu, stolný tenis, biliard, solárium, masáže, ale tiež interiérové detské ihrisko a fit bar. V júni objekt otvorili pre verejnosť, v jeseni ho pre koronu museli zatvoriť.

DOTÁCIE PRE ÚČELY ŠPORTU

Návrh komisie športu na poskytnutie dotácií pre účely športu v roku 2020 schválili poslanci na mestskom zastupiteľstve. Pre jednotlivé breznianske športové kluby prerozdělili celkovú sumu vo výške 30 000 eur nasledovne:

Atletický klub Mostáreň Brezno:	2700 eur
Karate klub Milana Piliara Brezno, o. z.:	2400 eur
Športovo-strelecký klub pri Mestskom športovom klube Brezno:	2000 eur
Stolnotenisový oddiel Brezno:	600 eur
Klub biatlonu Brezno:	2500 eur
ŠK Flipper, o.z.:	1600 eur

Florbalový klub Brezno:	2200 eur
Futbalový klub Brezno:	5000 eur
VK MŠK Brezno:	600 eur
Ice Skating Team Brezno:	1300 eur
Miniatúr golf klub Brezno:	600 eur
Ski club Brezno:	2200 eur
Tanečno-športové centrum Rytmus Brezno:	500 eur
ZaBeR – združenie aktívnych Brezňanov:	900 eur
Klub bojových športov Brezno:	2000 eur
Gymnastický klub Brezno:	1900 eur

ŠPORTOVÉ PODUJATIA

SPOLOČNÝ TRÉNING ATLETICKÉHO KLUBU

V piatok 29. mája to po dlhšom čase v Brezne opäť dýchalo športovo-slávnostnou atmosférou. Mesto sa rozhodlo usporiadať spoločný tréning Atletického klubu Mostáreň Brezno pod vedením trénerky Janky Chrenovej s tréningovou skupinou Nade Bendovej, aby využili prítomnosť úspešného atléta Janka Volka.

Moderátor podujatia Marek Poliak v športovom areáli privítal atletického odborníka, bývalého pretekára, trénera, funkcionára a rozhodcu Milutína Černáka, primátora Tomáša Abela, trénerku Naďu Bendovú a celý jej tím. Do Brezna zavítal tréner Robo Kresťanko, Andrej Benda (účastníci zimných olympijských hier v štvorboji), Ján Volko, Jakub Benda, Roman Haraslin, najrýchlejší junior na Slovensku Samuel Sloboda, Tomáš Košík a najmladšia členka tímu, dcéra Bendovcov Emka.

Športový tím privítal primátor Tomáš Abel, ktorý atlétom poprial všetko dobré, minimum zranení a aby sa v areáli cítili čo najlepšie. Primátor dal prísľub, že ak Ján Volko s tímom opäť o rok zavíta do Brezna, bude to pre neho motivácia a rád si s nimi zatrénuje.

Po príhovoroch, úvodnej rozcvičke s Jánom Volkom a jeho tréningovou skupinou prišli na rad preteky v šprinte na 60 metrov. V každom rozbehu člen z tímu Jána Volka bol doplnený o mladých športovcov z Atletického klubu Mostáreň Brezno, ktorých bolo asi 40.

TURNAJ V MALOM FUTBALE

V poslednú júnovú sobotu sa na multifunkčnom ihrisku v mestskej časti Mazorníkovo stretlo osem tímov z Brezna a blízkeho regiónu, aby zabojovali o cennú trofej v malom futbale - O pohár primátora . Už piaty ročník futbalového turnaja opäť priniesol na najväčšie breznianske sídlisko veľa zábavy a sympatických športových výkonov. Na tunajšom multifunkčnom ihrisku sa proti sebe postavilo osem futbalových celkov a v jednom z nich si už tradične zahral aj primátor Tomáš Abel. O divácku kulisu nebola núdza, športoví fanúšikovia mohli sledovať jednotlivé zápasy nielen v blízkosti hracej plochy, ale aj z pohodlia svojich domovov, z okien a balkónov. Prvenstvo a pohár primátora si napokon odniesli futbalisti Chorvátskej jazdy, ktorí vo finále zdolali Jazdcov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SILOVÁ SÚŤAŽ STREET WORKOUT

Mesto Brezno v spolupráci s Martinom Výbošťokom a Matejom Ťažkým v sobotu 18. júla usporiadali štvrtý ročník silovej súťaže Street workout, ktorým sa snažia rozvíjať šport u mladých v regióne. Viac ako 50 športovcov, nielen zo Slovenska, ale aj z Čiech, dokonca jeden pretekár z Nemecka, si zmerali sily pod holým nebom v štyroch disciplínach. V porovnaní s minulým ročníkom bola účasť o 40 % vyššia. Na súťaži sa zúčastnili viacerí majstri Slovenska a sveta v daných disciplínach. Organizátori konštatovali, že štvrtý ročník bol jednoznačne najúspešnejší z doterajších breznianskych workoutov. Zúčastnili sa na ňom najlepší športovci zo Slovenska, čo

bolo vidieť aj na kvalite výkonov. V rámci podujatia odovzdali aj ceny z majstrovstiev Slovenska, ktoré sa tento rok konali virtuálne.“

PO STOPÁCH MARTINA RÁZUSA

Mesto Liptovský Mikuláš v spolupráci so Spolkom Martina Rázusa zorganizoval už 19. ročník cykloturistického maratónu Po stopách Martina Rázusa. Cyklisti sa už tradične zišli v Liptovskom Mikuláši – Vrbici pri rodnom dome Martina Rázusa, odkiaľ prišli do Brezna, následne do Banskej Bystrice cez Donovaly naspäť do Liptovského Mikuláša. Účastníci aj týmto spôsobom vzdali hold spisovateľovi a evanjelickému a. v. kňazovi Martinovi Rázusovi, ktorý pôsobil v Brezne v rokoch 1930 – 1937. Brezňania ich privítali pri soche v parku. Na ďalšej ceste cyklistom popriali šťastné kilometre. Za hostí cyklistov pozdravil zborový farár z Liptovského Mikuláša Vladimír Ferencík a riaditeľ Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši Jaroslav Hric. Poďakoval Brezňanom za to, že sa starajú o pamiatku Martina Rázusa. Pred ďalšou etapou sa účastníci občerstvili a posilnili vo dvore evanjelickej fary. Pelotón vypravovali presne o dvanástej hodine za zvonenia zvonov z veže evanjelického kostola.

BEH NOČNÝM BREZONOM

Podujatie , ktoré tradične organizuje občianske združenie ZaBeR v spolupráci s mestom, sa konalo 8. augusta. Odštartoval aj sprievodný program, a to prekážková cyklojazda Hugo Bike Mini 2020, do ktorej sa zapojilo 10 detí vo veku do desať rokov. Súťažili na bicykloch, kolobežkách či odrážadlách. O 21.00 hodine odštartoval Beh nočným Breznom, ktorý si tento rok zapísal ôsmu kapitolu. Takmer 300 pretekárov (230 jednotlivcov a 22 štafiet) z rôznych kútov Slovenska po odštartovaní primátorom Tomášom Abelom absolvovalo tri okruhy s celkovou dĺžkou približne 7,4 km po dočasne uzavretých uliciach Boženy Němcovej, Malinovského, Laskomerského,

Švermovej s prebehom námestia v každom kole. Novinkou v rámci podujatia bol aj hudobný sprievod. Účastníci poslali aj pozdrav do neba nedávno zosnulému skvelému športovcovi a človeku Matejovi Medveďovi, ktorý bol pravidelným účastníkom breznianskeho nočného behu. Jeho pamiatku si účastníci uctili minútou ticha.

DETSKÁ ŠPORTIÁDA

Mesto v spolupráci s Atletickým klubom Mostáreň Brezno, Karate klubom Milana Piliara a Ice Skating team Brezno sa rozhodli zaujímavými aktivitami deti motivovať k rôznym pohybovým aktivitám. Jednou z možností bola počas letných prázdnin aj Detská športíada.

Prvé podujatie sa konalo v novom športovom areáli Milutína Černáka. Podobné podujatie zorganizovali 22. augusta na multifunkčnom ihrisku na Mazorníkove, kde zavítalo viac ako 80 detí vo veku od 4 do 10 rokov. Súťažili v prekážkovej dráhe, tzv. agility, v súboji s figurínou a nakoniec si zmerali sily v pyramíde. Po úspešnom absolvovaní súťažných disciplín dostali sladkú odmenu a diplom. Okrem súťaží čakalo na deti aj športovo-kultúrne potešenie, ako je Zumba, mini diskotéka a detský jumping.

V stredu 5. augusta boli športové aktivity k dispozícii na multifunkčnom ihrisku ŠLN a na záver 19. augusta sa konala súťaž na dopravnom ihrisku.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ÚSPEŠNÍ ŠPORTOVCI

ZOMREL ŠPORTOVEC MATEJ MEDVEĎ

Dňa 25. júla tohto roku v Košiciach vo veku 24 rokov zomrel brezniansky rodák, slovenský reprezentant v športovej streľbe Matej Medveď. Tej správe nechcel nikto veriť. Veď ešte dopoludnia stál na stupňoch víťazov, keď v 2. kole extraligy v streľbe z guľových zbraní v Košiciach obsadil 2. miesto v disciplíne ľubovoľná malokalibrovka 60 výstrelov v leže na 50 metrov za Patrikom Jánym.

„Nečakane, vo veku 24 rokov, zomrel náš mladý reprezentant v streľbe z pušky, člen Dukly Banská Bystrica, Matej Medveď. V mene celého zväzu úprimnú sústrasť pozostalým. Budeme na neho spomínať ako na dobrého športovca, dobrého priateľa, veselého a úprimného človeka. Česť jeho pamiatke,“ uviedol na svojom facebooku Slovenský strelecký zväz.

„Som z tej správy v šoku! Pred dvomi týždňami som bola s ním a ostatnými strelcami na sústreďení vo Vysokých Tatrách,“ vzdychla si bývalá skvelá biatlonistka a dnes kondičná trénerka v banskobystrickej Dukle Martina Halinárová... *„Športovec, ktorý sníval sen o štarte na olympiáde, bol ešte k tomu aj výborný študent. Posledné mesiace delil svoj čas medzi tréning a prácu na diplomovej práci, ktorú mal onedlho obhajovať na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici“*

Matej Medved' sa narodil v Brezne 3. júla 1996. Po gymnázia pokračoval v štúdiu na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Športovej strelbe sa venoval od svojich desiatich rokov. Bol vlastne na začiatku kariéry. Medzi jeho posledné medailové úspechy z medzinárodných súťaží patrí bronzová medaila z letnej Univerziády z roku 2019. Bola to už jeho druhá bronzová medaila z Univerziády, prvú získal v roku 2016. Matej reprezentoval Slovenskú republiku na mnohých medzinárodných súťažiach, akými boli majstrovstvá sveta, majstrovstvá Európy, európske hry, akademické majstrovstvá sveta, svetové univerziády, svetové poháre, veľké ceny, ale aj preteky olympijských nádejí. Okrem množstva domácich štartov od roku 2012 zaznamenal 73 zahraničných štartov na najväčších medzinárodných podujatiach, z ktorých niektoré aj vyhral, alebo sa umiestnil na popredných miestach. Jeho najlepším úspechom na najväčšom svetovom fóre bolo 11. miesto na Majstrovstvách sveta 2018 v kráľovskej disciplíne ľubovoľná malokalibrovka 30x40. V priebehu svojej kariéry športového strelca sa stal ako jednotlivec 12-násobným majstrom SR v rôznych puškových disciplínach, a 15-násobným majstrom SR v tímových súťažiach. Za jeho úspechy v reprezentovaní krajiny a mesta Brezno získal v roku 2014 ocenenie Športovec roka mesta Brezna.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NAŠI RODÁCI V REPRESENTÁCII

Keď sa konajú preteky svetového pohára alebo iných medzinárodných pretekov v biatlone, obyvatelia nášho mesta majú veľa dôvodov sledovať ich s napätím. Medzi reprezentantami Slovenska boli aj tohto roku niekoľkí naši rodáci.

V sezóne 2019/2020 slovenské reprezentačné družstvo tvorili športovci **Tomáš Hasila, Martin Otčenáš, Michal Šíma a Šimon Bartko**, reprezentantkami ženského družstva boli **Pavína Fialková, Ivona Fialková, Terézia Poliaková**. Na Majstrovstvách Európy vo februári necestovali sestry Fialkové, a tak okrem Terézie

Poliakovej dostali priestor aj mladé dievčatá - **Veronika Machyniaková, Aneta Smerčiaková a Henrieta Horvátová**. Na šampionát do bieloruského strediska Minsk-Raubiči vycestoval aj kompletný mužský A-tím **Martin Otčenáš, Tomáš Hasilla, Šimon Bartko a Michal Šima**, ku ktorým sa pridal **Matej Baloga**. V sezóne 2020/2021 sa pri reprezentácii Slovenska objavilo aj ďalšie meno našej rodáčky - **Júlia Machyniaková**.

Viacerí z týchto reprezentantov sa narodili v Brezne; bývajú v okolitých obciach, vyšli z tunajších biatlonových klubov. Žijú tu ich rodiny, majú tu svojich priateľov a priaznivcov. Aj preto sa na biatlonové preteky upierali zraky mnohých Brežňanov.

V Brezne sa narodili , sestry **Pavína a Ivona Fialkové** pochádzajú z neďalekého Čierneho Balogu. **Terézia Poliaková** sa tiež narodila v Brezne, žije vo Valaskej, po sezóne 2019/20 v reprezentácii skončila. Príbeh týchto troch dievčat už poznáme. Sú v reprezentačnom družstve už dlhšiu dobu. V Brezne sa narodila a býva tu aj súčasná trénerka družstva žien **Anka Murínová**, ktorá bola pri mnohých dobrých výsledkoch slovenských biatlonistiek .

Do biatlonového kolotoča sa už začiatkom roka pridala aj ďalšia naša rodáčka **Henrieta Horvátová** . Je odchovankyňou Klubu biatlonu v Brezne, ktorému je napriek štúdiu v Banskej Bystrici verná dodnes. Stabilné umiestnenia v TOP 20 na medzinárodných európskych a svetových podujatiach ju predurčujú k sľubnej športovej kariére, ako juniorka sa totiž nestratila ani v kategórii žien. Táto mladá dvadsaťjedenročná biatlonistka z Brezna nás najskôr reprezentovala na spomínaných Majstrovstvách Európy. Vo Svetovom pohári debutovala v Novom Mestě na Morave v marci tohto roku. Spolu s ďalšou breznianskou rodáčkou **Veronikou Machyniakovou** začali zbierať cenné skúsenosti v kolotoči Svetového pohára. Henrieta sa najskôr predstavila v šprinte a potom aj v ženskej štafete. Od mladej

biatlonistky sa v Novom Meste na Morave žiadne zázraky neočakávali, keďže to boli vôbec jej prvé preteky v Svetovom pohári.

*Veronika Machyniaková sa narodila v Brezne v roku 1997. Od sezóny 2019/20 reprezentuje Slovensko vo Svetovom pohári v biatlone, v ďalšej sezóne sa k nej pridala aj jej mladšia sestra **Júlia Machyniaková**.*

Z mužského reprezentačného družstva je naším rodákom tridsaťročný **Tomáš Hasilla**, člen VŠC Dukla Banská Bystrica, odchovanec Klubu biatlonu Valaská-Osrblie. V Brezne sa v roku 1992 narodil aj *Michal Šima*, člen VŠC Dukla Banská Bystrica, taktiež odchovanec Klubu biatlonu Valaská-Osrblie.

Breznianski biatlonisti reprezentovali Slovensko aj na zimnej olympiáde mládeže v Lausanne. O čo najvyššie priečky všetci šiesti ([Ema Kapustová](#), [Sara Pacerová](#), [Barbara Skačanová](#), [Matej Gregor](#), [Matej Badáň](#), [Bruno Matovič](#)) zabojovali v individuálnych pretekoch a Sára Pacerová s Matejom Badáňom nás reprezentovali i v štafete jednotlivcov. Medzi nimi boli aj biatlonisti z breznianskeho biatlonového klubu.

Sedemnásťročná nádejná športovkyňa, členka Klubu biatlonu Brezno **Barbara Skačanová** vo vytrvalostných pretekoch na zimnej olympiáde mládeže obsadila 36. priečku, čím sa ocitla v prvej polovici štartového poľa. Barbara od detských kategórií zbierala tituly Majsterky Slovenska. V zimnej sezóne 2018/2019 sa stala trojnásobnou Majsterkou Slovenska. V celkovom hodnotení Viessmann pohára v tejto sezóne obsadila 2. miesto.

POČASIE

BREZNIANSKE REKORDY

REKORDY V ROKU 2020

Najteplejší mesiac:	AUGUST, priemerná mesačná teplota vzduchu 18,6 °C
Najchladnejší mesiac:	JANUÁR, priemerná mesačná teplota vzduchu -- 3,0 °C
Absolútne maximum vzduchu:	33,4 °C, v auguste
Absolútne minimum vzduchu:	- 15,5 °C, v januári
Najdaždivejší mesiac:	OKTÓBER, za mesiac spadlo 160 mm atmosférických zrážok
Priemerná ročná teplota:	8,31°C

REKORDY ZA POZOROVANÍA 1961 – 2020

Absolútne maximum teploty vzduchu:	35,5 °C -- dňa 8. a 9. augusta 2013 vyrovnaný rekord 10. august 2015
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-32,7 °C, dňa 11. januára 1968
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,5 °C, dňa 15. augusta 1952
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-36,3 °C, dňa 11. februára 1929
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

CHARAKTERISTICKÉ JAVY

PRIEMERNÁ ROČNÁ TEPLOTA V BREZNE

Podľa dlhodobých pozorovaní sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 – 6,6 °C. Ale posledné roky vidíme, že sa od priemeru v Brezne odchyľujeme.

Vývoj priemernej ročnej teploty za posledné roky

ROK	Priemerná ročná teplota v °C	Priemerná teplota v °C v najchladnejšom mesiaci	Priemerná teplota v °C v najteplejšom mesiaci
1988	7,4	-2,1	18,7
2008	8,6	-0,8	18,0
2013	8,2	-3,4	19,0
2014	9,8	1,2	19,2
2015	9,4	-1,8	20,8
2016	8,7	-4,3	19,4
2017	7,9	-9,9	18,9
2018	8,6	-3,0	19,1
2019	8,55	-5,4	19,5
2020	8,31	-3,0	18,6

Podľa priemernej ročnej teploty môžeme konštatovať, že aj rok 2020 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2008. Tohto roku sme to však nebrali ako pozitívny jav, lebo k tomuto prispela hlavne teplá zima.

ŠTYRI ROČNÉ OBDOBIA

Zima bola tohto roku teplejšia ako sme zvyknutí. A hlavne, takmer bez snehu. Snehová pokrývka sa na našom území vyskytovala počas prvej dekády, ale to len do 5 centimetrov. Jar bola teplá, ale poľnohospodári si sťažovali na suchu. Mesiac apríl bol mimoriadne slnečný a extrémne suchý. Počas celého mesiaca napadlo v Brezne len 10 milimetrov zrážok. Tohtoročné leto bolo celkovo veľmi nestále. Najviac premenlivé počasie bolo v júni, kedy sa objavil najväčší počet búrok. Podľa priemernej mesačnej teploty bol najteplejší august, kedy zaznamenali meteorológovia najviac slnečných dní, v ktorých teplota vzduchu vystúpila nad 25 °C. Nasvedčuje tomu aj najvyššia priemerná mesačná teplota v auguste, dosiahla výšku až 18,6 °C. August bol nielen najteplejším, ale zároveň aj teplotne najstálejším mesiacom. Trvalejší plošný dážď sa objavil len 2-krát. Leto na celom Slovensku bolo o niečo chladnejšie a daždivejšie, ako sme boli zvyknutí za posledné roky. Mnohým prekážala nestálosť počasia, keďže sa striedali slnečné a zamračené dni. Meteorologická jeseň začala 1. septembra. Po nestálom lete sa náplasťou mohol stať „jesenný“ september a október, kedy sa ľudia tešia na babie leto. Bohužiaľ, nestalo sa. Začiatok septembra bol síce v znamení vysokých teplôt, nešlo však o babie leto, ako by sa mohlo zdať. Babie leto sa podľa odborníka začína na konci septembra a môže sa objaviť až do konca októbra. Tohto roku však bohužiaľ neprišlo vôbec. Namiesto príjemných dní prevládalo v Brezne nestále počasie s početnými zrážkami. Posledný pekný jesenný deň sme zažili v piatok 9. októbra. Od 11. októbra dokonca pršalo hádam bez prestávky niekoľko dní. 14. októbra sme sa zobudili do chladného rána, teplota počas celého dňa nevystúpila vyššie ako 3 stupne. Na Krajčove, Vagnári, aj na Táloch sa dokonca lúky zabeleli; napadol prvý sneh. Zato ale Martin neprišiel na bielom koni. Celý mesiac december sme boli v stave čakania na vpád zimy. Tento stav pretrvával po celý mesiac. Sneh do Brezna nakoniec vôbec neprišiel. Temný prvý mesiac zimy 2020/2021 sme skočili veľkým dažďom a teplom. Prežili sme azda ten najnepriaznivejší variant zimnej poveternosti. Rok 2020 sa rozlúčil dažďom, teplým počasím, hmlou.

ZRÁŽKY

Čo sa týka zrážok, tento rok so zaznamenanými 791 milimetrami ročných zrážok patril k tým normálnym; z hľadiska dlhodobých pozorovaní je ročný priemer nameraných zrážok 750 mm. Najdaždivejším mesiacom bol október; za mesiac spadlo 160 milimetrov atmosférických zrážok. Intenzívny dážď a nasýtenosť povodí v polovici októbra spôsobili, že niektoré toky nášho regiónu dosiahli prvý stupeň povodňovej aktivity. Meteorológovia 13. októbra upozornili, že v okrese Brezno sa očakáva výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok až 60 mm. Vzhľadom na pretrvávajúci trvalý dážď a nasýtenosť povodí bol zaznamenaný vzostup hladiny rieky Hron . Najhoršie v našom regióne to bolo v okolí Polomky, kde Hron dosiahol druhý stupeň povodňovej aktivity. V Brezne dosiahla hladina Hronu výšku 136 centimetrov, bol tu vyhlásený prvý stupeň povodňovej aktivity. Ale našťastie, rieky ani potoky v okolí nespôsobili tohto roku žiadne problémy.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

KLIMATICKÉ ÚDAJE V ROKU 2020

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
[°C]	-3,0	1,2	2,6	7,3	10,9	17,1	17,9	18,6	14,1	9,2	2,7	1,2	8,31

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
[°C]	9,3	13,0	18,7	22,5	25,5	30,0	30,6	33,4	28,3	19,6	17,0	9,7	33,4

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
[°C]	-15,5	-9,9	-9,3	-8,6	-2,0	2,6	4,4	5,6	2,6	-0,2	-8,1	-11,6	-15,5

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
[mm]	14	75	59	10	43	86	67	125	84	160	17	51	791

ZOZNAM PRÍLOH

POSLANCI MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Mgr. Pavel Ambros

Mgr. Pavel AMBROS

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 1

Adresa: ČSA 69/33, Brezno

Mgr. Andrej Barančok

Mgr. Andrej BARANČOK

Nezávislý kandidát

PR & Event specialist

Volebný obvod č. 1

Ing. Miroslav BARAN

nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 1

Adresa: Hradby 75/3, Brezno

Ing. Miroslav Baran

Ing. Milan HAŠAN

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 1

Adresa: Krčulova 22, Brezno

zástupca primátora
Mgr. Martin Juhaniak

Mgr. Martin JUHANIAK

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 1

Adresa: Štúrova 1, Brezno

Ing.arch. Ján Králik
zástupca primátora

Ing. arch. Ján KRÁLIK

Nezávislý kandidát

Architekt

Volebný obvod č. 1

Adresa: Hradby 75/1, Brezno

Ing. arch. Pavol KUPEC

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 1

Adresa: Fučíkova 1141/16, Brezno

Ing. arch. Pavol Kupec

Július OBERNAUER

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 1

Adresa: ČSA 42, Brezno

Július Obernauer

PhDr. Petra Dzurmanová

PhDr. Petra DZURMANOVÁ

Nezávislá kandidátka

Volebný obvod č. 2

Adresa: Nálepková 1187/12, Brezno

MUDr. Stefan Arin
Ianecko

MUDr. Štefan Arin IANESKO

Nezávislý kandidát Volebný obvod č. 2

Adresa: Černáková 1005/9, Brezno

Ján Maruškin

Ján MARUŠKIN

Nezávislý kandidát

Súkromný podnikateľ

Volebný obvod č. 2

Adresa: Švermova 2378/40, Brezno

Milan Palovčík

Milan PALOVČÍK

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 2

Adresa: Nálepková 1190/7, Brezno

Ing. Vladimír Strmeň

Ing. Vladimír STRMEŇ

DOMA DOBRE

Volebný obvod č. 2

Adresa: Horná 2669/39, Brezno

Bc. Ľubica Štugnerová MA

Bc. Ľubica ŠTUGNEROVÁ, MA

koalícia Sloboda a Solidarita, OBYČAJNÍ ĽUDIA
a nezávislé osobnosti (OĽANO),

Kresťanskodemokratické hnutie, SME RODINA- Boris
Kollár, NOVA

Volebný obvod č. 2

Mgr. Daniel Struhár

Mgr. Daniel STRUHÁR

Nezávislý kandidát

Učiteľ

Volebný obvod č. 3

Adresa: 9. mája 2137/4, Brezno

Mgr. Eva Skačanová

Mgr. Eva SKAČANOVÁ

Nezávislá kandidátka

Učiteľka

Volebný obvod č. 3

Jozef Tokár

Jozef TOKÁR

Nezávislý kandidát

Samostatne zárobkovo činná osoba

Volebný obvod č. 3

Adresa: 9. mája 2143/28, Brezno

Ing. Miroslav Fašang

Ing. Miroslav FAŠANG

Nezávislý kandidát

SZČO - projektant

Volebný obvod č. 3

Adresa: Kozlovo 663/3, Brezno

Róbert Schmidt

Robert SCHMIDT

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 3

Adresa: Martina Benku 20, Brezno

ing. Martin Ridzoň PhD.

Ing. Martin RIDZOŇ, PhD.

Nezávislý kandidát

Výskumno - vývojový pracovník

Volebný obvod č. 3

Adresa: 9. mája 2145/38, Brezno

Martin Marcinek

Martin MARCINEK

Nezávislý kandidát

Volebný obvod č. 4

Adresa: SNP 1238/1, Brezno

KRONIKÁRKA O SEBE

V meste Brezne som sa narodila, prežila svoje detstvo aj takmer celý svoj profesionálny život. Iba roky počas stredoškolských a vysokoškolských štúdií som strávila v iných mestách. Najskôr v Turčianskych Tepliciach, kde som sa pripravovala na profesiu učiteľky materskej školy. Učiteľkou som bola iba krátko. Rozhodla som sa pokračovať v štúdiu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a k povolaniu učiteľky som sa už viac nevrátila. V roku 1978 som bola promovaná; rigorózne štúdium na univerzite som ukončila v roku 1984 získaním doktorátu.

Keď sme sa v roku 1978 s manželom rozhodli vrátiť a natrvalo usadiť v Brezne, začala som pracovať v mestskej kultúre. Viac než tridsať rokov, až do odchodu do dôchodku v roku 2014, som bola pracovníčkou mesta. Na začiatku som bola pri zakladaní mestského kultúrneho zariadenia, neskôr som vykonávala funkciu inšpektorky kultúry. Počas šiestich rokov vo funkcii vedúcej oddelenia kultúry a medzinárodných vzťahov na mestskom úrade som riešila množstvo dôležitých úloh; bola som pri tvorbe zmlúv o spolupráci s partnerskými mestami - českým Novým Bydžovom, francúzskym Meudonom aj poľským Ciechanowom. Organizačne som

sa podieľala na reinštalácii pomníka gen. Štefánika v Brezne a jeho následnej výstavby vo francúzskom Meudon. Pri jeho odhalení za účasti predsedu vlády SR sa mesto prezentovalo aj prostredníctvom rozsiahlej reprezentačnej výstavy, na ktorej som sa organizačne aj autorsky podieľala. Posledné roky profesionálnej práce som bola vo funkcii vedúcej turistickej informačnej kancelárie, kde sa nám podarilo vydať niekoľko hodnotných publikácií o meste a regióne a množstvo propagačných a informačných materiálov.

V roku 2002 ma mesto poverilo zostavením monografie mesta. Publikácia „Brezno v premenách času“ bola vydaná v roku 2005 pri 730. výročí prvej písomnej zmienky o meste. Za zostavenie a autorský podiel na vydaní rozsiahlej monografie mesta som získala v roku 2006 ocenenie - Cenu mesta Brezna. Táto publikácia bola ocenená aj na celoslovenskej úrovni. V súťaži vyhlásenej Národným osvetovým centrom získala v roku 2008 vo svojej kategórii prvé miesto. V ďalších rokoch toto ocenenie získali aj dve ďalšie publikácie, na ktorých vydaní som sa autorsky podieľala.

Dvadsať rokov, v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch minulého storočia sa mestská kronika nepísala. Posledný zápis od vtedajšieho kronikára, učiteľa a spisovateľa Františka Kreutza bol z roku 1965. V roku 1968 sa funkcie kronikára vzdal. V roku 1986 som ako pracovníčka mestského úradu dostala za úlohu zostaviť pracovný kolektív, ktorý by doplnil chýbajúce zápisy. Autorský kolektív splnil svoju úlohu v roku 1990, ale funkciu kronikára sa mestu nepodarilo obsadiť. Preto som sa rozhodla o túto funkciu uchádzať ja, a tak ma vtedajšia rada v roku 1991 menovala mestskou kronikárkou. S cieľom porovnať úroveň kroniky mesta bola táto dvakrát prihlásená do celoštátnej súťaže vyhlásenej Národným osvetovým centrom, kde získala dvakrát ocenenie - 1. miesto v kategórii okresných miest.

Najväčšie zadosťučinenie sa mi za viac než dvadsať rokov práce kronikárky dostalo vtedy, keď som si uvedomila, že kronika sa stala mnohokrát zdrojom informácií pre študentov pri písaní diplomových prác, čerpalo z nej aj väčšina autorských kolektívov pri tvorbe publikácií o meste a regióne.

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE

FOTOGRAFIE V ELEKTRONICKEJ PODOBE - DVD

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

1. Oslavy oslobodenia mesta
2. Odovzdanie ocenení
3. Oslavy oslobodenia
4. 140. výročie narodenia M.R. Štefánika
5. Návšteva Ministerstva obrany
6. Pietny akt ukončenia 1. svetovej vojny
7. Bomburove slávnosti

UDALOSTI A NÁVSTEVY

1. Slávnostné zahájenie výstavby obchvatu

VIANOCE

1. Advent
2. Mikuláš v materských školách
3. Osadenie vianočného stromčeka
4. Osadenie vianočnej výzdoby
5. Predaj vianočných stromčekov

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

1. Altánky
2. Dom kultúry
3. Cyklochodník Valaská
4. Domov seniorov
5. Domov seniorov
6. Chladienie zimný štadión
7. Kontajnové stojiská
8. Lúčne kvety
9. Materská škola Clementisova

10. Materská škola Clementisova
11. Materská škola Mazorník
12. Banisko kaskády
13. Nábřežie, oprava cesty
14. Nemocnica – nové operačné sály
15. Okresný súd
16. Oprava ciest
17. Rekonštrukcia nemocnica - urgent
18. Parkovisko ČSA, Malinovského
19. Rekonštrukcia nemocnica
20. Rekonštrukcia nemocnica
21. Solárne lampy
22. Vstupné tabule
23. Výsadba stromov
24. Zahájenie výstavby obchvatu
25. Zimný štadión

ŠKOLSTVO

1. Detská športakiáda
2. Začiatok školského roku Pionierska 4

OBYVATELSTVO

1. 90 – Ročná jubilatka
2. Denné centrum Prameň a Pramienok
3. Charitatívne zbierky
4. Mládežnícky parlament
5. Stretnutie s obyvateľmi 22. jún

PANDÉMIA

1. Balíčky pomoci
2. Dezinfikovanie ozónom
3. Zbierka oblečenia a hračiek

KULTÚRA

1. Novoročný koncert
2. Breznianske kultúrne leto
3. Divadelná chalúpka
4. Fašiangy
5. Kurz prvej pomoci
6. Marec – mesiac knihy
7. Mikuláš
8. Mesiac úcty k starším
9. Advent
10. Svetový deň cestovného ruchu
11. Synagóga -výstava
12. Univerzita tretieho veku
13. Výstava Bábky s dušou
14. Výstava – Rozkvitni Peter Berčík

CIRKEVNÝ ŽIVOT

1. Odhalenie pamätnej tabule Novoročný koncert
2. Prehliadky kostola
3. Zborový deň v evanjelickom kostole

ŠPORT

1. Futbalový turnaj o Pohár primátora
2. Prípravy na krňачky

POČASIE

1. Vysoká hladina Hrona

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE

PLAGÁTY V ELEKTRONICKEJ PODOBE - DVD

1. Agrofilm
2. Beh nočným Breznom
3. Beseda a čítanie Braňo Jobus
4. Bomburove slávnosti
5. Breznianske kultúrne leto
6. Detská športriáda
7. Divadelná Chalupka
8. Fašiangy
9. Ice Cup
10. Koncert Cvacho
11. Koncert Mesiac úcty
12. Krňačky
13. Okey leto
14. Organový koncert
15. Prehliadky mesta
16. Putujúci Mikuláš
17. Svetový deň cestovného ruchu
18. Športová súťaž Street Workout
19. Večierok pod hviezdami
20. Výstava Divadlo
21. Výstava Synagóga
22. Prehliadky kostola
23. Zborový deň v evanjelickom kostole
24. Odhalenie pamätnej tabule